

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

1544-1545 TARİHLİ VE KÂMİL KEPECİ TASNİFİ 62
NUMARALI DİVÂN-I HÜMÂYÛN RUMELİ AHKÂM DEFTERİ
(ÖZET-TRANSKRİPSİYON-DİZİN/s.1-79)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Orhan KILIÇ

HAZIRLAYAN
Nuray ÖKSÜZ

ELAZIĞ-2018

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ BİLİM DALI

1544-1545 TARİHLİ VE KÂMİL KEPECİ TASNİFİ 62 NUMARALI
DİVÂN-I HÜMÂYÛN RUMELİ AHKÂM DEFTERİ
(ÖZET-TRANSKRİPSİYON-DİZİN/s.1-79)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Orhan KILIÇ

HAZIRLAYAN
Nuray ÖKSÜZ

Jürimiz, tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. **Prof. Dr.**

2.

3.

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

1544-1545 Tarihli ve Kâmil Kepeci Tasnifi 62 Numaralı Divân-I Hümâyûn Rumeli Ahkâm Defteri (Özet-Transkripsiyon-Dizin/s.1-79)

Nuray ÖKSÜZ

Fırat Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Tarih Anabilim Dalı

Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı

Elazığ-2018, Sayfa: VII+176

H. 951/ M. 1544-1545 tarihli Divan-ı Hümayun Ahkâm Defteri Rumeli' de meydana gelen genel olarak mali ağırlıklı konuları ve atamaları içermektedir. Ayrıca pek çok görevli şikâyeti de yer almaktadır. Bu nedenle bu tarihler içinde Osmanlı Devletine bağlı Rumeli'de meydana gelen olaylara ulaşmak mümkündür.

62 numaralı Ahkâm Defteri'nin ilk 79 sayfasının transkripsiyonu, belge özetleri ve dizini hazırlanmıştır. Ayrıca belgelere göre tablolar hazırlanarak araştırmacılara kolaylık sağlanmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rumeli, Osmanlı Devleti, şikâyet, atama, ahkâm

ABSTRACT

Master Thesis

**Divan-ı Humayun Rumeli Ahkâm Book Dated 1544-1545 and Kamil Kepeci
Classification Number 62 (Transcription-Abstract-Index/ p. 1-79)**

Nuray ÖKSÜZ

Fırat University

Social Sciences Institute

Department of History

History of New Age

Elazığ – 2018; Page: VII+176

The Supreme Court of Rumelia Judgement Book of H. 951 / M. 1544-1545 contains generally financial topics and assignments that took place in Rumelia. There are also many officer complaints. For this reason, it is possible to reach events that took place in Rumelia affiliated to the Ottoman State within these dates.

The transcription, the document summaries and the indexes of the first 79 pages of the Book of Judgement No. 62, were prepared. It is also aimed to prepare the tables according to the documents to facilitate the researchers.

Key Words: Rumelia, Ottoman State, complaint, appointment, judgements.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV
TABLO VE GRAFİK LİSTESİ	V
ÖN SÖZ	VI
KISALTMALAR	VII
GİRİŞ	1
I. KONU VE KAYNAKLAR	1
II. GENEL HATLARIYLA DİVAN-I HÜMAYÛN.....	1
II.I. Divan-i Hümayuna Bağlı Kalemler.....	3
II.I.I. Beylikçi Kalemî.....	3
II.I.II. Tahvil Kalemî.....	3
II.I.III. Ruûs Kalemleri	3
II.I.IV. Amedi Kalemleri	4
III. GENEL OLARAK AHKÂM DEFTERLERİ.....	4
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. 62 NUMARALI AHKÂM DEFTERİNİN TANITIMI VE	
DEĞERLENDİRMESİ	6
1.1. Defterin Fiziki Durumu.....	6
1.3. Dil Özellikleri.....	8
1.4. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Yol	8
1.5. Belgelerin Sistemik Olarak Değerlendirilmesi	9
İKİNCİ BÖLÜM	
2. METNİN TRANSKRİPSİYONU	26
DİZİN	113
BİBLİYOGRAFYA	130
EKLER	132
Ek 1. Orjinallik Raporu	132
Ek 2. Orijinal Metin	133
ÖZGEÇMİŞ	176

TABLO VE GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1. Hükümlerin Oransal Dağılımı.....	9
Tablo 1. Defterde Yer Alan Bazı Görevlere Atama Kayıtları	10
Tablo 2. Belgelerin Özetleri.....	12

ÖN SÖZ

Divan-ı Hümayundan çıkan kararlar konularına göre farklı defterlere kaydedilirdi. Bu defterlerden biri de ahkâm defterleridir. Ahkâm defterleri çoğunlukla şikâyet ve mali kayıtları içermektedir.

Çalışmamızda 62 numaralı Rumeli Ahkâm Defteri ele alınmıştır. Bu defter tarih olarak en eski ahkâm defterlerinden biri olup, ilk 79 sayfasının transkripsiyonu yapılarak araştırmacıların istifadesine sunulmuştur. Defter, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda 9 fon numaralı Kamil Kepeci tasnifinde yer almaktadır. Hükümler; atama, görevli teftişi, genel muhasebe kayıtları, alacak davaları, tamir ve levazım işleri v.b. konuları ele almaktadır. Bu özelliği sebebiyle dönemin mali, idari, siyasi ve diğer olayları hakkında bilgi edinmek mümkündür.

Tezimin her aşamasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Prof. Dr. Orhan Kılıç'a ve maddi ve manevi her zaman yanımda olan aileme teşekkür ederim.

KISALTMALAR

- Bkz.** : Bakınız
BOA : Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c. : Cilt
Çev. : Çeviren
DİA : Türkiye Diyanet Vakfı İşlam Ansiklopedisi
H. : Hicri
Haz. : Hazırlayan
İA : İşlam Ansiklopedisi
KK.d. : Kamil Kepeci Tasnifi
M. : Miladi
Mkr : Mükerrer
Nu. : Numara
s. : Sayfa
S. : Sayı
TTK : Türk Tarih Kurumu
v.b. : ve benzeri

GİRİŞ

I. KONU VE KAYNAKLAR

Osmanlı tarihi araştırmalarında en çok müracaat edilen kaynak grubu arşivlerdir. Arşiv kaynakları çok çeşitli belge ve defter gruplarından müteşekkildir. Osmanlı arşivlerindeki en önemli defter serilerinden birisi ahkâm defterleri olup, mali, idari, siyasi ve askeri konuları içermektedir.

Çalışmamıza esas olan ahkâm defteri Rumeli Vilayeti'ni kapsamaktadır. Bu nedenle transkripsiyon aşamasında yer ve şahıs adlarının doğru olarak tespitinde bazı zorluklarla karşılaşılmıştır. Bu konuda tarihi haritalar ve yer adları ile ilgili yapılmış çalışmalardan istifade ederek mümkün olduğunca doğru bir şekilde yer ve şahıs isimlerini tespit etmeye çalıştık. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nın 370 numaralı *Muhasebe-i Vilayet-i Rum-ili Defteri (937/ 1500)* ve *Osmanlı Yer Adları: I Rumeli Eyaleti(1514-1550)*, Tayyib Gökbilgin' in "*Kanuni Sultan Süleyman Devri Başlarında Rumeli Eyaleti, Livaları, şehir ve Kasabaları*" adlı makalesi ve D. Edgar Pitcher' in *Osmanlı İmparatorluğunun Tarihsel Coğrafiyası* adlı kitabına bu konuda sıkça müracaat edilmiştir. Çeviri esnasında emin olmadığımız kelimeler için Ferit Develioğlu'nun *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lüğatı* ve şemsettin Sami'nin *Kamus-i Türki* adlı eserleri kullanılmıştır. Ayrıca belgelerde yer yer geçen siyakat rakamlarının çevirisinde Dünder Günday'ın *Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları* ve Salâhaddin Elker' in *Divan Rakamları* adlı kitaplarından yararlanılmıştır.

Giriş ve birinci bölümün oluşturulmasında ayrıca klasik eserler ve tetkik eserlerden istifade edilmiştir. Belge özetleri kullanımı kolaylaştırmak maksadıyla tablo halinde verilmiştir. Yer, şahıs, topluluk ve bazı idari ve mali ıştılahları içeren bir dizin hazırlanmıştır. Bu dizin orijinal metin esas alınarak düzenlenmiştir.

II. GENEL HATLARIYLA DİVAN-I HÜMAYÜN

Osmanlı Devleti'nden önceki Türk-İslam devletlerinin teşkilatlarına baktığımızda birtakım benzerliklerin olduğu görölmektedir. Divan teşkilatı bağlamında

bakıldığında Selçuklu Devleti ve Anadolu Selçukluları'nda bir divanın bulunduğu bilinmektedir¹. Bu divanlarda idari, siyasi, askeri, mali ve adli işler görülmektedir.

Osmanlı Devleti'nde *divan*, toplantı karşılığında kullanılırdı. Toplantının kendisi ve toplantının yapıldığı yer de bu adla kullanılmıştır. Divan-ı Hümayun merkezdeki en önemli işleri görenlerden oluşur ve padişah adına karar verilirdi. Hem karar organı olarak çalışır hem de padişahın bulunduğu divan en önemli divanlardan biridir. Divan-ı Hümayun Orhan Bey döneminde kurumsal olarak varlığını göstermiş. Fatih Sultan Mehmet döneminde ise tam anlamıyla teşkilatlanmıştır. Fatih, padişahın divana başkanlık etmesini kaldırmış ve bu görevi veziriazama vermiştir. Divan-ı Hümayun üyeleri veziriazam, Rumeli ve Anadolu kazaskerleri, nişancı, Rumeli ve Anadolu defterdarlarından oluşmaktadır. Veziriazam sayısı üç ve yedi arasında değişmekte ve yeniçeri ağası ile kaptan-ı derya da vezirlik rütbesine kavuştuğunda divana üye olarak katılmaktadır. Divan-ı Hümayun'a üye olmayan Reisülküttab toplantıları yönlendiren en önemli yardımcısıdır. Ayrıca tezkireciler, çavuşlar, daha alt düzeydeki görevliler ve örfi hukuku çok iyi bilen nişancılar da bu toplantılara gerektiğinde katılırdı².

Divan-ı Hümayun 16. yüzyılda haftada dört veya beş kere toplanmaktaydı. Toplantı günleri içinde arz günlerinde olmaktaydı. Haftanın dört günü toplantı varsa, Pazar ve Salı arz günüydü³. Toplanın gündemi Reisülküttab tarafından belirlenmekte siyasi ve idari konulara öncelik verilmektedir. Toplantı sonunda üyeler padişah huzuruna çıkar ve ilgili konular hakkında bilgiler verirlerdi. Padişahın onayına sunulması gerekmeyen konular karara bağlanır ve nişancı tarafından temize çekilir. Emirler ferman halini alınca ilgili şahıslara gereğinin yapılması için gönderilirdi⁴.

Divan-ı Hümayun'un demokratik bir yapıda olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü divanda insanlar arasındaki farklılıklar önemsenmeden herkes rahatça derdini anlatmaktaydı. Kişiler yazıyla veya şahsen divana ulaşabilmekteydi. Toplantıdaki kararları yazmak, göndermek, saklamak gibi önemli işleri gören bürokratik teşkilatta mevcuttu. Defterlerin saklanmasına önem verilmekteydi. Divan-ı Hümayun bürolarında tutulan defterler Hazine-i Amire ve Defterhane-i Amire'de saklanmaktaydı.

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti Teşkilâtına Medhal*, T.T.K., Ankara, 1988, s. 39-87

² Ahmet Mumcu, "Divan-ı Hümayun", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c. 9, İstanbul, 1994, s.430-432.

³ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, T.T.K., 3. Baskı, Ankara, 1988, s.30.

⁴ Mübahat Kütükoğlu, "Ferman", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c.12, İstanbul, 1995, s.400-406

Divan-ı Hümayun'dan çıkan kararlar ilgili defterlere işlenir ve bu defterlerde genellikle divani hat kullanılırdı. Maliyeye ait muhasebe kayıtlarında, herkes tarafından anlaşılmasını için divani rakamlar veya siyakat rakamları da kullanılırdı⁵. Maliye dışında tahrir defterlerinde de bu rakamlar sıkça kullanılmaktadır.

II.I. Divan-i Hümayuna Bağlı Kalemler

Divan-ı Hümayun'da Reisülküttab ve altında çalışan beylikçinin emrindeki kalemler yer alırdı. Beylikçi kendisine bağlı dairelerden gelen berat, ferman ve tahrirleri görür “sah” işaretini kordu⁶. Beylikçi, nişan, tahvil ve ruûs kalemleri beylikçiye bağlı kalemlerdi.

II.I.I. Beylikçi Kalem

Divan kalem de denilmektedir. Merkez teşkilatına dair düzenlenen emir ve kararlar, diğer devletlerle yapılan anlaşmalar ve şartlar, kanunnameler bu kalemde bulunmaktadır. Ahid-nameler, iç meselelere dair eski ve yeni bütün düzenlemeler, imtiyazlar, resmi emirler, hatt-ı hümayun ve name-i hümayunlar bu kalemde yazılır ve saklanırdı⁷.

II.I.II. Tahvil Kalem

Nişan veya kese kalem olarak da bilinmektedir. Bu kalemde vilayet kadılarının, vezir, beylerbeyi, sancak beyi beratlarıyla zeamet ve tımarların kayıtları burada tutulurdu. Burada yazıldıktan sonra beylikçi kalemine gönderilir ve beratları hazırlanırdı⁸.

II.I.III. Ruûs Kalemleri

Maaşların kaydının tutulduğu kalemdir. Vezir, beylerbeyi ve tımar sahipleri hariç diğer tüm görevlilerin maaş işleri burada görülür. Bu kalem üç kısma ayrılırdı⁹:

- 1- Ruûs kalem ruûsları
- 2- Ordu ruûsları

⁵ Halil Sahillioğlu, “Divan Rakamları”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, c.9, İstanbul, 1994, s.433-435

⁶ Uzunçarşılı, *Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s.39

⁷ Uzunçarşılı, *Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s.40-42

⁸ Uzunçarşılı, *Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s.43

⁹ Uzunçarşılı, *Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s. 55

3- Rikab-ı hümayun ruûsları

II.IV. Amedi Kalemleri

Sadrazam tarafından yazdırılan tahrir, telhis ve yabancı devletlerle yazışmalar ve anlaşmalar bunların suretleri, yabancı devletlerle olan protokol, elçi, konsolos ve tercüman ve yabancı tüccarların işleri ve yazışmaları burada hem yazılır hem de saklanırdı¹⁰. Yaptığı işler nedeniyle önemli bir kalemdir.

III. GENEL OLARAK AHKÂM DEFTERLERİ

Ahkâm, hükmün çoğulu olup, padişah buyruğu anlamına gelmektedir. Divan-ı Hümayun'da görüşülen konular karara bağlanırdı. Reisülküttab ve emrindekiler tarafından da yazılmaktaydı. Toplantı sonrasında bu kararlar temize çekilmekte ve kronolojik olarak defterlere işlenmekteydi. Divan-ı Hümayun'dan çıkan fermanların suretleri farklı defterlere yazılmaktaydı. Bu defterler; mühimme, ahkâm-ı şikâyet, ruûs, tahvil ve kayd-ı divan olarak ayrılırdı¹¹. Divan-ı Hümayun'da görüşülen konuları içeren defterlere *mühimme defterleri* denilmektedir. Fakat devletin büyümesi ve işlevinin artmasıyla farklı defter çeşitlerinin meydana geldiği görülmektedir. Daha sonraları idari ve adli konular ayrı defterlerde toplanmış ve şikâyetler için şikâyet defterleri tutulmaya başlamıştır. Şikâyet ahkâm defterleri 1648-1814 yılları arasında tutulmuş ve 208 defterden oluşmaktadır. Bu dönemde ahkâm defteri yanında şikâyet defteri ifadesinin de kullanılması defterlerin ayrı olmadıklarını göstermektedir. Ahkâm defterinin olmadığı yerlerde kayıtlar şikâyet defterlerine kaydedilirdi¹². İsimleri farklı olsa da Divan-ı Hümayun'dan çıkan bütün defterler Osmanlı Devleti'nin iktisadi, askeri, siyasi ve adli yapısı hakkında bilgiler vermektedir.

Ahkâm defteri denildiğinde ilk akla şikâyet gelmektedir. Fakat aynı zamanda mali konulara ayrılmış olan ahkâm defterleri de bulunmaktadır. Defterdarlıktan çıkan defterlere ahkâm-ı maliye denilmektedir¹³. Genel olarak ahkâm defterleri divani hatla yazılır. Bu defterler eyaletlere göre tutulur ve en eskileri Kamil Kepeci tasnifinde bulunan 61-62 numaralı Rumeli Ahkâm defterleridir. Bu tasnif içinde H. 927-1168/M. 1520-1628 tarihlerini içeren 61-73 genel numaraları arasında 13 ahkâm defteri yer

¹⁰ Uzunçarşılı, *Merkez ve Bahriye Teşkilatı*, s. 55

¹¹ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2. Baskı, Yayın nu: 42, İstanbul, 2000, s.24-25

¹² Ramazan Günay, "Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkâm Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevası ve Önemi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013/1, S.17, s.9-29

¹³ Halil Sahillioğlu, "Ahkâm Defteri", *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları c.1, İstanbul, 1988, s. 551

almaktadır¹⁴. Yine maliyeden müdevver defterler serisinde, bazı tasnifler ve mühimme defterleri içinde maliyeye ait ahkâm defterleri yer almaktadır. Ahkâm defterlerinin genel yapısına baktığımızda diğer defterlerde olduğu gibi ilk bölümde hükmün kime veya kimlere yazıldığı, ikinci bölümde olaya giriş ve sonuç kısmında da emir verilmektedir. Tarih her belgenin sonuna atılmaktadır.

¹⁴ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, s.24-25

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 62 NUMARALI AHKÂM DEFTERİNİN TANITIMI VE DEĞERLENDİRMESİ

1.1. Defterin Fiziki Durumu

Hazırlamış olduğumuz tez, 1544-1545 tarihli Kamil Kepeci tasnifli 62 numaralı Divan-ı Hümayun ahkâm defteridir. Defter, Rumeli'de bulunan sancak ve kazalarla ilgili alınan kararları ihtiva etmektedir. Bu defterin tamamı 914 sayfa olup, 11 sayfası boş ve 17 sayfası da mükerrer yazılmıştır. Defterin sayfa sayısı dikkate alındığında hacimli olması nedeniyle çalışmamızda 79 sayfanın transkripsiyonunu, özetlerini ve dizinini hazırlayabildik.

62 numaralı ahkâm defteri divanî hatla yazılmış olup, hükümler numaralandırılmadığından metinleri transkribe ederken sayfa nu./ belge nu. şeklinde numaralandırdık. Defter başından 79. sayfaya kadar transkribe edilmiştir. Çalışmamız içinde boş sayfa bulunmamaktadır. Sayfa: 2/ Belge: 2' nin satırlarının baş tarafları tahrip olduğundan okunamamıştır. Sayfa: 8/ Belge: 2'nin sonunda verilen H. 950 tarihi yanlış olup çalışmamız H. 951 yılını kapsadığından bu yanlışlık dipnot verilerek düzeltilmiştir. Çalışmamız içindeki 63. sayfa mükerrerdir. Sayfa: 63/ Belge: 1'in üzeri çizilerek iptal edilmiştir. Bazı belgelerde akçe miktarı ve tarih belirtilirken siyakat rakamlarının kullanıldığı fark edilmiştir. Transkribe ettiğimiz belgeler içinde iki nişan-ı hümayun bulunmaktadır. Bazı belgelerin kenarlarına der-kenar tarzında yazılar bulunmaktadır.

Defterin başlangıç kısmında ahkâm-ı şehri muharremü'l-haram sene ihda ve hamsin ve tis^ca-mi'e olarak tarih belirtmiştir. Defter, 1 Muharrem 951/ 25 Mart 1544-29 Zilhicce 951/ 13 Mart 1545 tarihlerini bir başka ifade ile 951 hicri yılının tamamını kapsamaktadır. Bizim çalışmamız, gurre-i Muharremü'l-haram sene 951/ 25 Mart 1544'de başlayıp, 26 Muharremü'l-haram 951/ 19 Nisan 1544 tarihi ile son bulmaktadır.

1.2. Diplomatik ve Teknik Özellikleri

Ahkâm defterlerinde yazılan hükümler, hâlâ yazılmayan ve yazılması kararlaştırılan belgelerdir. Bu nedenle genellikle *hüküm yazıla ki, malum ola ki* şeklinde

muhataba hitap edilmiştir. Fakat atama kayıtlarında *sebeb-i tahrir yazıla ki* denilmiştir. Belge içinde muhatabın mevkisine göre çeşitli elkaplar kullanılmıştır. Belgenin giriş kısmından sonra olayın ne olduğu anlatılır birinci bölüm nakil ve iblağdır. Burada olay anlatılmakta ve hükmü yazılacak olan konu açıklanmaktadır. Olaylar yeni olmuşsa *haliya*, eğer geçmiş bir olaysa *bundan akdem*, *bundan evvel* diyerek olay anlatılmaktadır. Kararın verileceği kısımda *buyurdum ki* veya *gerekdir ki* şeklinde başlanarak emir verilir. Ne yapılacağı veya ne istenildiği muhataplardan istenir. Bu kısımda genel olarak *hükm-i şerifimle nam kulum vardukda* veya *vusul buldukda* denilerek gönderilecek kişiye yardımcı olunması istenir. Genelde bu bölümde şahıs isimleri yazılmamıştır. Çünkü bu şahıs isimleri sonradan belli olmaktadır. Emir cümlesinin sonunda “*şöyle bilesiz diyü*” denilerek muhatap tehdit edilmektedir. Belge tamamlanır ve tarih atılır. Bizim belgelerimizin tamamında “*tahriren fi*” ibaresi kullanılmıştır.

62 numaralı Rumeli Ahkâm defterinin transkripsiyonunu yaptığımız kısımlarına baktığımızda mali kayıtlar, şikâyetler, atamalar, tamir ve hacet giderilmesine dair hükümler, sefer ve tımarla ilgili hükümler yer almaktadır¹⁵.

Bu defterin incelediğimiz kısımlarında doğrudan reayanın padişaha sunduğu şikâyetler 18’dir¹⁶. Defterde reayanın şikâyetlerini adam gönderme veya arz gönderme yoluyla yaptıkları görülmektedir. *Hızane-i amiremde mahfuz...* ibaresiyle defterlerin burada saklandığı görülmektedir. *Defteri mutemed yerde hıfz edesin* ibaresiyle de defterlerin güvenliğine verilen önemi görmekteyiz. Belgelerde sık sık *defter-i atik mucébince*¹⁷ denilmesi emin olunmayan durumlarda daha önceden hazırlanmış deftere başvurulduğunu göstermektedir. 62. Numaralı defterde belgenin hitap kısmında ve belge içinde elkap kullanımına yer verildiği görülmektedir. Bu elkaplar muhatabın görevinin veya görev derecesinin ne olduğunu belirtmektedir.

Zide kadruhû¹⁸/zide mecduhû¹⁹ : subaşı, ağa, çavuş ve müteferrika gibi rütbelere için kullanılan elkaplardır²⁰.

¹⁵ BOA, KK.d 0062, bkz. Hüküm özetleri

¹⁶ BOA, KK.d 0062, 10/2, 11/2, 12/2, 16/1, 18/2, 22/1, 23/1, 29/1, 34/1, 34/2, 39/1, 50/2, 58/2, 63/2, 67/2, 69/1, 69/2, 73/1

¹⁷ BOA, KK.d 0062, 50/2

¹⁸ BOA, KK.d.0062, 2/2,

¹⁹ BOA, KK.d.0062, 16/2, 24/2

²⁰ Tayyip Gökbilgin, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, Enderun Kitapevi, İstanbul, 1992, s.59-69

Dame  izzih ²¹: sancak beyi elkabıdır.

Müfhirü'l-emânet ve'l-akr n²²: Çuka emini için kullanılmıştır.

Damet me alih ²³: beylerbeyi için kullanılmıştır.

Zide fazluh ²⁴: kadılar için kullanılmıştır.

İftihârü'l-ekârim ve'l-em cim²⁵: cebeci başı ve şehr-emini için kullanılmıştır.

1.3. Dil  zellikleri

Defter, divan  hatla yazılmıştır, genel olarak açık ve okunaklıdır. Bazı yerlerde k tibin metnin içine doğru çıkma yapması ve mürekkep dağılması nedeniyle okunamayan yerler olmuştur. Bazı belgelerde yazı stilinin değişmesi birkaç farklı k tibin elinden çıktığını göstermektedir.

1.4. Metnin Transkripsiyonunda Takip Edilen Yol

62 Numaralı Ahkâm Defteri'nin transkripsiyonu yapılırken daha önce yapılmış transkripsiyon örneklerinden yararlanılmıştır. Belgelerde kelimeler geçtiği haliyle transkribe edilmeye çalışılmıştır. Uzun sesliler  ,  ,   olarak "ayın", " " ve hemzeler (') şeklinde gösterilmiştir. Tamlama sonucu oluşan özel isimlerde tamlama usulüne göre yazılmıştır. Yer ve şahıs isimlerinde okunamayanların klişeleri alınmış sonuna (?) eklenmiştir. Metnin içinde okunamayan yerler (...) şeklinde belirtilmiştir. Mürekkep dağılması veya harflerin belirgin olmaması nedeniyle okunamayan yerler (silik) şeklinde belirtilmiştir. Belirtilmeyen şahıs ve yer isimleri (boş) olarak kullanılmıştır.

²¹ BOA, KK.d.0062, 15/1, 19/1

²² BOA, KK.d.0062, 18/1

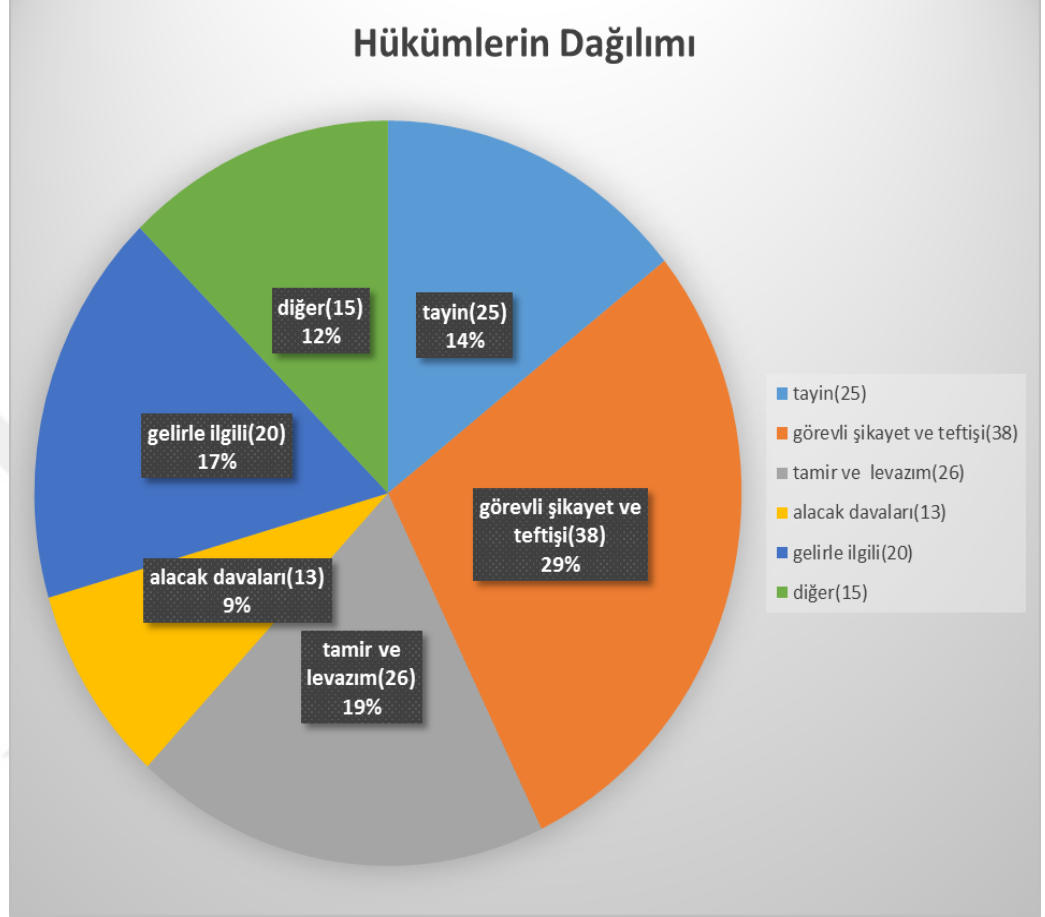
²³ BOA, KK.d.0062, 20/2, 44/1, 77/1

²⁴ BOA, KK.d. 0062, 33/2

²⁵ BOA, KK.d. 0062, 63/3, 64/2

1.5. Belgelerin Sistemantik Olarak Değerlendirilmesi

Defterde bulunan ve bizim incelememize konu olan 137 adet hükmün konularına göre grafiksel dağılımı şöyledir.

Grafik 1. Hükümlerin Oransal Dağılımı

Bu grafik 62 numaralı ahkâm defterinin ilk 79 sayfasına göre hazırlanmıştır.

Konuları itibariyle defterde görevli şikâyet ve teftişi ağırlıklı olarak bulunmaktadır. Bu şikâyetler; haksızlık yapılması, fazla vergi toplama, para verilip karşılığında malın daha sonra verilmemesi, görevi yerine getirmeme, mahsul toplama ve muhasebelerin teftişini gibi konularda olmuştur²⁶. Daha sonra sırasıyla tamir ve levazım, gelirle ilgili hükümler, tayin, diğer ve alacak davaları gelmektedir. Grafikte yer alan diğer dilimini oluşturan hükümler; tuz işlenmesi, has olarak bir yerin ilhaki, yer talep edilmesi, tımarla ilgili yanlışlıklar ve sefer hizmetine gitmeyenler ile ilgilidir.

²⁶ BOA, KK.d. 0062, 6/1, 6/2, 7/2, 8/1, 8/2, 9/2, 11/2, 12/1, 12/2, 14/2, 16/1, 19/2, 22/1, 24/2, 29/1, , 29/2, 31/1, 33/1, 34/1, 38/1, 39/2, 40/1, 41/1, 50/2, 53/2, 56/1, 57/1, 58/2, 60/1, 62/2, 63/1, 63/3, 67/2, 68/2, 69/1, 69/2, 72/2

Defterde atama ile ilgili 25 hüküm bulunmaktadır. Bu atamalar aşağıda verildiği şekildedir.

Tablo 1. Defterde Yer Alan Bazı Görevlere Atama Kayıtları

Sayfa/ Belge Numarası	Kimin Atandığı	Görevi	Görev Yeri	Maaşı	Atanma Nedeni	Selefi
3/1	Bali	Yasakçı	Angeli-kasrı kazasına bağlı Konucu memlehası	3 akçe	Azlolunma	Ali
3/2	Tudorz oğlu Bolbend	Katip	Karlı sancağına bağlı Lebtakra memlehası	4 akçe	Azlolunma	Yusuf
4/1	İstimad oğlu Kesfaye	Mühürücü	Angeli-kasrı kazasına bağlı Lebtakra memlehası	1 akçe	Azlolunma	Mustafa
4/2	Dimitri oğlu Bolabend	Mühürücü	Angeli-kasrı kazasına bağlı Konucu memlehası	2 akçe	Azlolunma	Yorgi
5/1	Kosta oğlu Kesfaye	Dideban	Karlı-ili sancağında bulunan Belamud mukataası	3 akçe	Azlolunma	Osman
5/2	Sendinyo oğlu Papasın	Vezzan	Angeli-kasrı kazasına bağlı Lebtakra memlehası	1 akçe	Azlolunma	Mustafa
9/1	Mahmud	Katip	Kızılınka	6 akçe	Azlolunma	Mehmet
10/1	Mehmed	Katip	Siroz ve ana tabi hasa karyeler	4 akçe	Mahlul	Emir şah
11/1	Bali	Katip	Temür-hisar kazasında bulunan hasa	8 akçe	Görevden ihraç	Yusuf

			karyeler			
13/1	Yusuf	Emin	Ohri dalyanlarına	Sipahi oğlanlar cemaatindeki ulufesi miktarınca	Mahlul	Ömer
22/2	Kurd	Riyaset	Kasboğa Nehri	500 akçe	Mahlul	Hüseyin
28/2	Hasan	Emin	İskenderiye	×	Azlolunma	Mehmed
41/2	Bali	Zindancı	İstanbul	5 akçe	Görevden ihraç	Süleyman
44/2		Topçu başı, Kethüda, Cebeci ve Yayacı	Anavarin kalesi	×	Mahlul	
48/1	Hacı Ömer	Katip	Ohri dalyanları ve haslarına	6 akçe	Mahlul	Mehmed
48/2	Durak bin Hasan	Katip	Tırhala haslarına	5 akçe	Mahlul	Hasan
49/1	Veli bin Timur	Katip	Tırhala haslarına	5 akçe	Mahlul	Hasan
49/2	Hasan	Katip	Tırhala haslarına	8 akçe	Azlolunma	Kubad
62/1	Yusuf	Dideban	Edirne	3 akçe	Görevden ihraç	Hasan
66/1	Durmuş	Emin	Avlonya mukataalarına	×	Görev ekleme	
70/1	Ferhad	Reis	Tırhala Nehirleri	500 akçe	Görevden ihraç	Kutlu Bey
71/1	Mehmed	Vezzan	Çetroz memlehasına	5 akçe	Azlolunma	Bali
71/2	İbrahim	Vezzan	Çetroz memlehasına	5 akçe	Azlolunma	Malkoç
72/1	Mustafa	Emin	Vasilda adlı karye	Bölünde tasarruf ettiği ulufe miktarınca	Azlolunma	Mehmet

Tabloda yer alan atamalarda emin ve reis gittikleri yeri tasarruf etmek için gönderilmiştir. Yasakçı, kâtip, zindancı, vezzan*, dideban*, mühürcü ve askeri neferler görevli memur olarak var olan ihtiyacı karşılamak için atanmışlardır.

Tablo 2. Belgelerin Özetleri

Sayfa Numarası	Belge Numarası	Hicri Tarih	Miladi Tarih	Kime Yazılacağı	Özet
2	1	Gurre-i Muharremü'l-harâm sene 951	25 Mart 1544	Gümölcine ve Yenice-i Karasu kadılarına	Kılâr-ı Amire için lazım olan malzemenin gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
2	2	Gurre-i Muharremü'l-harâm sene 951	25 Mart 1544	İstanbul subaşısına	Bahşi adlı kulun İstanbul zindanına hapsedilmesine dair gönderilecek hüküm.
3	1	2 Muharremü'l-haram sene 951	26 Mart 1544		Bali adlı zimminin Konucu(?) memlehasına yasaakçı olarak tayinine dair.
3	2	2 Muharremü'l-harâm sene 951	26 Mart 1544		Tudorz adlı zimminin Lebtekra memlehasına katip olarak tayinine dair.
4	1	2 Muharremü'l-harâm sene 951	26 Mart 1544		İstimad(?) adlı zimminin Lebtekra memlehasına mühürcü olarak tayinine dair.
4	2	2 Muharremü'l-harâm sene 951	26 Mart 1544		Dimitri adlı zimminin Kapucu memlehasına mühürcü olarak tayinine dair.
5	1	2 Muharremü'l-harâm sene 951	26 Mart 1544		Kosta adlı zimminin Belamud mukataasına dideban olarak tayinine dair.
5	2	2 Muharremü'l-harâm sene 951	26 Mart 1544		Sendinyo adlı zimminin Lebtekra(?) memlehasına vezzan olarak tayinine dair.
6	1	3 Muharremü'l-	27 Mart	Atina kadısına	Cacinina(?) karye emininin halktan vergilerini

* Vezzan: Kantarcı

* Dideban: Gümrük Bekçisi

		harâm sene 951	1544		toplamasına rağmen daha sonra tekrar vergi talep etmesine dair yazılacak hüküm.
6	2	3 Muharremü'l-harâm sene 951	27 Mart 1544	Eğriboz hassa mukataat müfettişi Mevlana Taceddin ve dergâh-ı ali çavuşlarından Kasım çavuşa	Çeltükçi Nehri emini Mustafa'ya pişkeş vergisinin teslim edilmesi fakat eminin vefatı üzerine yerine gelen Kasım çavuşun tekrardan aynı vergiyi istemesine dair yazılacak hüküm.
7	1	3 Muharremü'l-harâm sene 951	27 Mart 1544	Koton kadısına ve Anavarin Kalesi dizdarına	Mora Kalesinin iki kulesi ve sarnıç duvarları ve hisar kapısında bulunan kulenin tamirine dair yazılacak hüküm.
7	2	erba'a Muharremü'l-harâm sene 951	28 Mart 1544	Hulumiş kadısına	Kalamata kazasında kefereden yıldan yıla her haneden tuz kesimi diye beş akçe alınıp karşılığında tuz verilmesine rağmen akçelerin alınıp tuzların verilmediğine dair yazılacak hüküm.
8	1	4 Muharremü'l-harâm sene 951	28 Mart 1544	Edirne kadısına	İsa ve emin Mahmut'un Edirne ve Dimetoka ve bazı kadılıklarda bulunan mevkufat ve hassa beytü'l-mala emin olanların muhasebelerini teftişine dair yazılacak hüküm.
8	2	4 Muharrem sene 951	28 Mart 1544	İnebahtı sancak beyine ve kadısına ve mukataat nazırı Mustafa'ya	Müslümanlardan haksız vergi toplanması ve bunun araştırılmasına dair yazılacak hüküm.
9	1	5 Muharremü'l-harâm sene 951	29 Mart 1544		Nefs-i Kızılınka' da mütemekkin Mahmut'un katip olarak tayin edilmesine dair
9	2	5 Muharremü'l-harâm sene 951	29 Mart 1544	Gümölcine kadısına ve mukataat nazırı Halil'e	Zihne kazasında olan Kızılınka ve ona tabi hasların üç yıllık beş yüz bin akçe iltizamın alıp muhasebelerinin teftişine dair yazılacak hüküm.
10	1	6 Muharremü'l-harâm sene 951	30 Mart 1544		Hassa karye katipliğine Mehmet'in tayin edilmesine dair.
10	2	6 Muharremü'l-harâm sene 951	30 Mart 1544	Nevrekop kadısına	Ümeradan olan Doğan ve Hızır ve Pir Ali adlı kişilerin vefatından sonra tasarruflarında olan yerlerin durumunun araştırılması ve uygu olması halinde bu yerleri talep eden Kurd'a verilmesine dair yazılacak hüküm.
11	1	6	30		Adı geçen nam hassa

		Muharremü'l-harâm sene 951	Mart 1544		karyelerde katip olan Yusuf'un görevini layığıyla yerine getirememesi nedeniyle ihraç edilmesi ve yerine Bali adlı kişinin tayin edilmesine dair.
11	2	6 Muharremü'l-harâm sene 951	30 Mart 1544	Kalamata kadısına	Mora sancağında bazı kadılıklarda zimmilerden ispençelerini verdikleri halde tekrar ispençe talep edilmesi ve bunun araştırılmasına dair yazılacak hüküm.
12	1	6 Muharremü'l-harâm sene 951	30 Mart 1544	Draç kadısına	Draç'da bulunan karyelerdeki keferelerden her yıl yüz yük buğday öşür edildiği bu yılda öşürlerin alınıp kaydedilmesi eksik halinde adı geçen amilin borcu olarak kaydedilmesine dair gönderilecek hüküm.
12	2	6 Muharrem sene 951	30 Mart 1544	Çatalca kadısına	Çatalca'da emin ve amillerin halktan öşürlerini almadıkları halde daha sonra akçe talep edip halkı zor durumda bırakmaları dair gönderilecek hüküm.
13	1	6 Muharremü'l-harâm sene 951	30 Mart 1544		Ohri dalyanlarına Ömer yerine, Yusuf'un emin tayin edilmesine dair.
13	2	6 Muharremü'l-harâm sene 951	30 Mart 1544	Gümölcine kadısı Mevlâna Şemseddin ve mukataat nâzırı Halil nam zaim	Hassa davarlarının yağları için akçe gönderilmesine dair gönderilecek hüküm.
14	1	7 Muharremü'l-harâm sene 951	31 Mart 1544	İlbasan kadısına	Piskopos Hartun adlı rahibin tayini çıkması üzerine İlbasan sancağında bulunan keferelerden alacağı olduğu halde keferelerin rahibin parasını vermediklerine dair yazılacak hüküm.
14	2	7 Muharrem sene 951	31 Mart 1544	İstanbul haslar kadısına	Büyük Çekmece'de dalyancılar kethüdası olan Mitol adlı zimminin dalyancıların görevlerini yerine getirmediğine ve mal-ı miriye zarar geldiğine dair yazılacak hüküm.
15	1	7 Muharremü'l-harâm sene 951	31 Mart 1544	Ohri sancak beyine ve kadısına	Eski Ohri sancak beyi olan merhum Mehmet'in Kocacak kalesi tamiri için alınan akçeyi kendi için harcaması bunun belirlenip alınan miktarın merhum Mehmet'in ailesinden tahsili ve kalenin tamirinin yaptırılmasına dair yazılacak hüküm.
16	1	7 Muharremü'l-harâm sene 951	31 Mart	Koron kadısına	Mora nazırı Hasan'ın emlak alırken usulsüzlük yapıp

		harâm sene 951	1544		yapmadığının araştırılmasına dair yazılacak hüküm.
16	2	7 Muharremü'l-harâm sene 951	31 Mart 1544	Paşa sancağının sol kol canibinde kitabet eden Abdullah ve Abdurrahman Çelebi'ye	Selanik şehrinde tımara verilen çöplük mukataasının yeniden miri için kaydedilmesine dair.
17	1	7 Muharrem sene 951	31 Mart 1544	Pirlepe kadısına ve mukataat nazırı Oruç'a	Serfeç kazasında mukataat gelirinin teftişine ve gelirin eksikliği veya fazlası olması halinde sorumluların sorgulanmasına dair gönderilecek hüküm.
18	1	8 Muharremü'l-harâm sene 951	1 Nisan 1544	Selanik ve Sidre-kapsi kadısı Mevlana Behrâm'a, Siroz, Avret-hisarı ve Zağra(?) kadılarına	Dergâh-ı muallam yeniçerileri çukaları için akçe gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
18	2	Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951	1 Nisan 1544	Keşan kadısına	Dimo adlı zimminin oğlunun kaybı üzerine metrukatının kendisine kalması ve Nikola nam zimmiye sattığı koyunların akçesini hala alamadığına dair gönderilecek hüküm.
19	1	Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951	1 Nisan 1544	Mora mukataatına müfettiş olan Florina kadısı Muslihiddin'e ve Balya-badra kadısına	Balya-badra'da mütemekkin olan Ahmet'in adı geçen şehrin nezaretini istemesine dair yazılacak hüküm.
19	2	Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951	1 Nisan 1544	Galata kadısına	Hoca Şaban evkafının fevt olan mütevellisi Hızır'ın evkaf akçesini bazı kişilere esbab karşılığı verdiği ve bunun araştırılmasına dair yazılacak hüküm.
20	1	8 Muharrem sene 951	1 Nisan 1544	Dimetoka kadısı Mevlana Mahmut'a	Dimetoka mukataat emini Mahmud ve adı geçen Hüseyin arasındaki alacak davasının Hüseyin'in vefatı üzerine varislerinin emin Mahmut'tan alacaklarının tahsilini istemelerine dair yazılacak hüküm.
20	2	Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951	1 Nisan 1544	Florina kadısına	Sofa(?) adlı karyede tımarı olan Yusuf'un sefer hizmetindeyken yanlışlıkla tımarının boş yazılmasına dair yazılacak hüküm.
21	1	8 Muharremü'l-harâm sene 951	1 Nisan 1544	Yanya sancağı beyine ve kadısına	Narda memlehasını mukataat tutan amillerin Yanya'da bazı karyelerden kesim akçesi alamadıklarına dair yazılacak hüküm.
22	1	9 Muharremü'l-	2 Nisan	Karadağ kadısına	Dom-nikola adlı rahibin patriklerin fazladan vergi talep

		harâm sene 951	1544		etmelerinin teftişini istemesine dair yazılacak hüküm.
22	2	11 Muharremü'l-harâm sene 951	4 Nisan 1544		Kasboğa Nehrinin riyasetine fevt olan Hüseyin'in yerine Kurd'a tevcihine dair.
23	1	8 Muharrem sene 951	1 Nisan 1544	Ayamavra kadısına ve Mora mukataatı nazırına	Adı geçen Ahmet'in zimmilerden tapusuyla beraber mülklerini alması ve tasarrufuna aldığı emlaklarına muhaliflik edilmesine dair yazılacak hüküm.
23	2	9 Muharrem sene 951	2 Nisan 1544	İstanbul kadısına	Edirne'de emin olan Mehmet'in vefatından sonra zimmetinde bulunan devlete ait on üç bin doksan dört akçenin tahsilatına dair yazılacak hüküm.
24	1	9 Muharremü'l-harâm sene 951	2 Nisan 1544	İstanbul hasları kadısına	Emin İskender'in bazı karyelerde bulunan mütemekkin oğullarından bive haracını alamamasına dair yazılacak hüküm.
24	2	9 Muharremü'l-harâm sene 951	2 Nisan 1544	Sofya kadısına	Kayacık Pınarı mezraasına mutasarrıf olan Hayati'nin mezraada bulunan mahsulatı kendisinin yerine mevkufat emin ve amillerinin topladığına dair yazılacak hüküm.
25	1	10 Muharremü'l-harâm sene 951	3 Nisan 1544	Avlonya sancak beyine, Avlonya kadısına ve Avlonya emini Cafer'e	Niş Nehrinin taşması üzerine burada bulunan seddin yıkılması, tuz ocakları ve dalyanlarında harap olması nedeniyle buraya tamir için lazım olan neferin ve ihtiyaçların karşılanması, gölün ve dalyanların temizlenmesine dair yazılacak hüküm.
27	1	10 Muharremü'l-harâm sene 951	3 Nisan 1544	İlbasan sancak beyine ve zikr olan sancak kadılarına	Niş Nehrinin taşması üzerine burada bulunan seddin yıkılması, Avlonya dalyanlarının harap olmasıyla burada bulunan gölün dolması nedeniyle buraya gölün temizlenmesi ve tamir için lazım olan neferin gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
28	1	°âşer Muharremü'l-haram sene 951	3 Nisan 1544	Edirne kadısına	Hüseyin adlı kişinin dükkânını satıp parasını emin Mahmut'a borç vermesi ve adı geçen Hüseyin fevt olduktan sonra borcunu vermemesine dair yazılacak hüküm.
28	2	12 Muharremü'l-haram sene	5 Nisan 1544	İskenderiye sancağı kadılarına	İskenderiye'de mevkufat ve hassa beytü'l-mal emini olan Mehmet'in muhasebesini

		951			göndermemesi üzerine azledilmesi ve yerine Hasan nam kimesnenin tayin edilmesine dair yazılacak hüküm.
29	1	°âşer Muharremü'l-haram sene 951	3 Nisan 1544	Selanik ve Sidre-kapısı kadısı Mevlâna Behram'a, mukataat nazırı Pir Mehmet'e	Kürek emini olan Baroh(?) adlı Yahudi'nin Aydosa adlı zimminin bazı metaalarını aldığına dair yazılacak hüküm.
29	2	11 Muharremü'l-haram sene 951	4 Nisan 1544	Zikr olan kadılara	Çorlu, Silivri, Birgos ve Babaeskisi kadılıklarında bazı bive kafirlerinin haraçlarında kesinti yaptıkları ve kadılarında buna ses çıkarmadığına dair yazılacak hüküm.
30	1	12 Muharremü'l-harâm sene 951	5 Nisan 1544	İstanbul kadısına	İstanbul'a başka yerlerden rençberlik yapmak için gelen kafirlerinden, bive haracını daha önce verenlerden alınmayıp elinde temesükleri olmayanlardan alınmasına dair yazılacak hüküm.
30	2	17 Muharrem sene 951	10 Nisan 1544	İstanbul kadısına	Emin İshak'ın vefatından sonra zimmetinde kalan akçenin tahsiline ve yetmemesi durumunda borcuna kefil olanların getirilmesine dair yazılacak hüküm.
31	1	12 Muharremü'l-harâm sene 951	5 Nisan 1544	Yanya sancak beyine, Narda ve Angeli-kasrı kadılarına	Mukataat teftişi esnasında tahsil edilen akçenin nerede olduğuna ve bulundurulmasına dair yazılacak hüküm.
33	1	13 Muharremü'l-harâm sene 951	6 Nisan 1544	Karitena kadısına	Tımar yoluyla Vlonhiya(?) adlı karye, Yusuf adlı sipahiye verilmesine rağmen kazada bulunan haslar emin ve amillerinin hala mahsulleri zapt ettiklerine dair yazılacak hüküm.
33	2	13 Muharremü'l-harâm sene 951	6 Nisan 1544	Silistre kadısına	Vidbo(?) adlı zimmi zimmetinde bulunan üç bin beş yüz elli akçenin rahip Goril(?) tarafından alınıp dergâh-ı muallama göndermesine dair yazılacak tezkere.
34	1	13 Muharremü'l-harâm sene 951	6 Nisan 1544	Atina kadısına	İsne adlı karye reayasının derbentçi olarak tayin edilmesine rağmen hizmetlerini yapmadıklarına dair yazılacak hüküm.
34	2	13 Muharremü'l-harâm sene	6 Nisan 1544	Atina kadısına	Çaçına adlı karye reayasından derbent hizmetini yaptıkları halde fazladan vergi

		951			alınmasına dair yazılacak hüküm.
35	1	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	İskenderiye sancak beyine	Sefer hizmetine katılmayan sipahilerden bir yıllık hasırların alınması ve zimmetlerinden başka alacak varsa tahsil edilmesine dair yazılacak hüküm.
35	2	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	Alaca-hisar sancak beyine ve kadılarına	Selanik memlehasından Mahmut adlı kulun bir miktar akçe ve esbab olarak kaybolması ve Alaca-hisar sancağında bunlarla çiftlik satın alması üzerine, Mahmut adlı kulun bulunduğu yerde yakalanması ve elindekilere el konulmasına dair yazılacak hüküm.
36	1	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	Filiba kadısına	Mahmut adlı kulun Tatar-bazarı'nda bir ev satın alıp, bir miktar akçe ve esbabı kadı naibi olan Muiddin Hoca'ya emanet ettiğine bunların naibden teslim alınması ve evin satılmasına dair yazılacak hüküm.
37	1	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	Arkadya kadısına	Konto adlı zimmi harpteyken elinde bulunan tarlaların İbrahim'e tapu edilmesi üzerine ortaya çıkan karışıklığın düzeltilmesine dair yazılacak hüküm.
38	1	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	Kalamata kadısına	Koron mukataasında bulunan emin ve katiplerin hesaplarının teftişine dair yazılacak hüküm.
39	1	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	Marmara kadısına	Bergoz ve Efton adlı karyeleri tutan zimmilerin bu karyeleri nasıl aldıklarının teftişine dair yazılacak hüküm.
39	2	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544	Kalamata kadısına	Mora vilayetinde fakirlerin hasat bittikten sonra başak yapmaları üzerine eminlerin bunlardan öşür talep etmelerine dair yazılacak hüküm.
40	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Gerbeş kadısına	Adı geçen kazada bulunan zimmiler haraçlarını düzenli bir şekilde vermelerine rağmen eminlerin bunlardan tekrardan bive haracı istemelerine dair yazılacak hüküm.
40	2	16 Muharremü'l- harâm sene 951	9 Nisan 1544	İstanbul kadısına	Katip Musa'nın Selimun ve Musa Bali adlı Yahudilerden alacağının tahsiline dair yazılacak hüküm.
40	3	16 Muharremü'l-	9 Nisan	Narda ve Angeli-kasrı hasırlarına ve	Yanya ve Karlı-ili sancaklarında bulunan eski ve

		harâm sene 951	1544	mukataat nazırı Abdurrahim'e	yeni mukataat eminlerinin ve amillerinin zimmetlerinde bulunan bakiyelerin tahsiline dair.
41	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Anadolu kadısına	Nikola adlı zimmi tasarrufunda bulunan kelisayı Süleyman adlı kişiye satmış fakat burada bulunan beytü'l-mal eminin kelisaya el koymasına dair yazılacak hüküm.
41	2	20 Muharremü'l- harâm sene 951	13 Nisan 1544		İstanbul şehrinde amiller zindanında zindancı olan Süleyman'ın yerine Bali adlı kişinin zindancı tayin edilmesine dair.
42	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	İstanbul kadısına	Emin Ali'nin İstanbul'a başka yerlerden gelen kafirlerin bive haraçlarını geldikleri yerde ödediklerini bunun üzerine ne yapması gerektiğine dair yazılacak hüküm.
42	2	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Ohri kadısına	Ohri kazasında bulunan kükürt madeni için kesilen odunlara dair yazılacak hüküm.
43	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Cezayir Beylerbeyi Hayreddin Paşa'ya	Donanma-i hümayun için lazım olan top, demir, zift ve çamın gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
43	2	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Mora sancak beyine ve mukataat nazırına	Anavarin kalesindeki top kundakları için lazım olan tahta ve ağaç esbabının tedarikine dair yazılacak hüküm.
44	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Mora sancak beyine	Anavarin kalesinde eskiden kalmış ve harap olmuş topların tamiri ve lazım olanların tedarikine dair yazılacak hüküm.
44	2	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Mora sancak beyine	Anavarin kalesi için topçu başı, kethüda, cebeci ve yayacı tevcih edilmesine dair yazılacak hüküm.
45	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Usturumca kadısına	Sultan Selim'in Bedriç adlı kasabada bina ettirdiği camiye minare yapılması, harap olan yerlerinin tamirine ve lazım olan akçenin tedarikine dair yazılacak hüküm.
45	2	13 Muharremü'l- harâm sene 951	6 Nisan 1544		Emin Mehmet'in azlinden sonra muhasebesinin görülmesine dair.
46	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	Koron kadısına ve dizdarına	Koron kalesi mahzenlerinin tamiri ve burada bir tophane yapılması için lazım olan akçe ve diğer malzemelerin tedarikine dair yazılacak

					hüküm.
47	1	15 Muharremü'l- harâm sene 951	8 Nisan 1544	İskenderiye, İlbasan ve Ohri sancakları beylerine	Mosad(?) adlı nahiyeye bazı kafirlerin musallat olduğu halka zulüm ettiği ve nahiyeyi harap ettikleri bildirilmiş, bunun durdurulması için kale yapılmasına dair yazılacak hüküm.
48	4	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544		Ohri dalyanları ve haslarına Hacı Ömer'in katip olarak tayin edilmesine dair.
48	2	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544		Tırhala haslarına Durak bin Hasan'ın katip olarak tayin edilmesine dair.
49	1	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544		Tırhala haslarına Veli bin Timur'un katip olarak tayin edilmesine dair.
49	2	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544		Tırhala haslarına azledilen Kubad yerine Hasan'ın katip olarak tayin edilmesine dair.
50	1	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544	Tırhala kadısına ve mukataat nazırı Muhiddin'e	Çerincak adlı mezranın has olması ve ilhak edildiği tarihten itibaren mahsulün defter edilmesine dair yazılacak hüküm.
50	2	20 Muharremü'l- harâm sene 951	13 Nisan 1544	Paşa sancağının sol canibini kitabet eyleyen Abdullah Bey ve Abdurrahman Sulbi	Sekil(?) adlı karye reayasını tuzcu oldukları halde vilayet katiplerinin tuzcu olarak kaydetmemelerine dair.
51	1	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544	Angeli-kasrı kadısına	Karlı-ili sancağındaki mevkufat, beytü'l-mal, mal-ı gayib, bive, kaçgun ve sipahi mukataasını iltizam alan Kara Mihal, Dimo Komiton ve Dimonir adlı kişilerin zimmelerinde kalan ve ödemeleri gereken meblağı tahsil etmesi hakkında.
52	1	19 Muharremü'l- harâm sene 951	12 Nisan 1544	Florina kadısı Mevlana Muslihiddin'e ve dergah-ı muallam çavuşlarından Nasuh çavuş ve mukataa nazırı Aladdin'e	Mora sancağının iki yıldan beri gönderilmeyen muhasabesini çavuş Nasuh'un tahsil etmesine dair yazılacak hüküm.
53	1	18 Muharremü'l- harâm sene 951	11 Nisan 1544	Angeli-kasrı kadısına ve mukataat nazırı Abdurrahim'e	Kotocu ve Cezire-i Lefkade memleahalarında az tuz işlendiği ve mal-ı miriye zarar olduğu için bunun düzeltilmesine dair yazılacak hüküm.
53	2	20	13	Köprülü kadısına	Aslan adlı sipahi ölünce,

		Muharremü'l-harâm sene 951	Nisan 1544		Mehmed adlı sipahiye verilen tımarının mahsulünü mevkufat eminleri ve amillerinin fazla alması ve bu mahsullere el koymasına dair yazılacak hüküm.
54	1	19 Muharremü'l-harâm sene 951	12 Nisan 1544	Siroz, Kara-karye, Yenice-i Vardar mukataalarına müfettiş olan Gümülcine kadısı Mevlana Şemseddin ve mukataa nazırı Halil'e	Çatroz haslarına emin olan İskender'in ölmesi üzerine muhasebesinin görülmesi ve eksik olması halinde kendisine kefil olanlardan tahsil edilmesine dair yazılacak hüküm.
55	1	19 Muharremü'l-harâm sene 951	12 Nisan 1544		Gümülcine ve Yenice-i Karasu memleahalarına emin olan İskender'in ölmesi üzerine hâsıl olan borcunun tahsiline dair.
55	2	19 Muharremü'l-harâm sene 951	12 Nisan 1544	Koron kadısına	Erkin binti Bani(?) adlı zimmiyenin eşi harpçeyken emlakını nazır Hasan'a satması ve Hasan'ın başka bir emlaklarını da zimmetine geçirdiğine dair yazılacak hüküm.
56	1	17 Muharremü'l-harâm sene 951	10 Nisan 1544	İnebolu, Ahyolu, Aydos, Karın-abad ve Rus-kasrı kadılarına	Şerefeddin Abdullah'ın Edirne ve ona bağlı karyelerde bive haracını toplamasına rağmen bazı karyelere yeni gelen kafirlerden bive haracını tımar erleri, çeri başıları ve cabilerin topladığına dair yazılacak hüküm.
57	1	19 Muharremü'l-harâm sene 951	12 Nisan 1544		Hisarpeçelerin bazı yerlerde, kale duvar ve hendeklerinde mahzen bulundurdukları ve bunların teftişine dair.
58	1	15 Muharremü'l-harâm sene 951	8 Nisan 1544		Belgrad seferine gitmeyen Müslümanların belirlenip, haslarından biner akçe alınmasına dair.
58	2	20 Muharremü'l-harâm sene 951	13 Nisan 1544	Aydıncık kadısına	Dimitri adlı zimminin kardeşi Mihal'in ölmesi üzerine malının ona tevcih olduğunu fakat haslar emininin buna izin vermediğine dair yazılacak hüküm.
59	1	21 Muharremü'l-harâm sene 951	14 Nisan 1544		İnoz ve Kavak memleahalarında bazı kimselerin hayvanlarını otlattığına, bunlardan resm-i kürek istediklerinde de bu vergiyi vermediklerine dair.
59	2	21 Muharremü'l-harâm sene 951	14 Nisan 1544	Avlonya sancak beyine ve kadısına ve Avlonya azebler ağasına	Avlonya Kalesinden bir odabaşı ve dokuz nefer azebin Kavala Kalesinin muhafazası için gönderilmesine dair

					yazılacak hüküm.
60	1	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544	Moton kadısına	Moton Kalesi muhasarası sırasında esir düşen askerlerin mallarına beytü'l-mal eminlerinin el koyduğuna dair yazılacak hüküm.
60	2	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544	Aynoz kadısına	İstanbul'da bina olacak olan imaret için lazım olan akçenin Aynoz memlehası mahsulünden verilmesine dair yazılacak hüküm.
60	3	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544	Koron kadısına	Koron'da bazı reayanın öşürlerini vermediğine ve emin Hasan'ın öşürlerini istediğinde de verdiklerini söylemelerine dair yazılacak hüküm.
61	1	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544	Aynoz kadısına	İstanbul'da yapılacak imaret için Küfeki taşı kestirilip, gönderilmesi ve masrafında Aynoz memlehasından tahsil edilmesine dair yazılacak hüküm.
61	2	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544	Balya-badra kadısına	Balya-badra'da bazı reayanın ispençe vermemek için sipahiye raiyyet olduğu ve bunun teftişine dair yazılacak hüküm.
62	1	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544		Edirne'de bive ve beytü'l-mal mukataasına dideban olan Hasan'ın görevden ihracı üzerine yerine Yusuf adlı kişinin dideban tayin olunmasına dair.
62	2	21 Muharremü'l- harâm sene 951	14 Nisan 1544	Arkadya kadısına	Andırya Benli(?) adlı zimmi harpteyken otuz dönüm yerini boş olmadığı halde haslar emini Hüseyin, Ali adlı kişiye vermiş fakat Ali'nin elinde bulunan bu yerleri daha önce haslar emini olan Nikola Saki'nin(?) başka bir kişiye verdiğine dair yazılacak hüküm.
63/1 Üzeri çizilerek iptal edilmiştir					
63	2	17 Muharremü'l- harâm sene 951	10 Nisan 1544	Rum-ili Beylerbeyi'ne	Çerincak adlı mezranın reayasının öşürlerini vermediği ve sipahi ile beraber öşürlerini sattıklarına dair yazılacak hüküm.
63	3	22 Muharremü'l- harâm sene 951	15 Nisan 1544	Cebecibaşı Mustafa'ya	Kavala Kalesi için lazım olan tüfek ve fındık'ın verilmesine dair.
63 (mkr)	1	22 Muharremü'l- harâm sene 951	15 Nisan 1544	İstanbul pençik emini Ali'ye	Ferhad adlı kulun Azak canibinden gönderdiği esirlerden pençik talep olunduğuna dair.
63 (mkr)	2	22	15	Siroz kadısına	Ayşe adlı hatunun ölmesi

		Muharremü'l-harâm sene 951	Nisan 1544		üzerine mallarına beytü'l-malın el koyduğu fakat Ayşe nam hatunun malını Hadice nam hatuna bıraktığına dair yazılacak hüküm.
63 (mkr)	3	22 Muharremü'l-harâm sene 951	15 Nisan 1544		Sultan Mehmed imaretinin cabilerinin emin Mustafa'nın hassına vakıf yeri diyerek mahsulüne el koymalarına dair.
64	1	22 Muharremü'l-harâm sene 951	15 Nisan 1544	Çatalca kadısına ve mukataat nazırı Muslihiddin'e	Venedik balyosu katibi Biparov Merişek adlı zimminin tereke satın almasına dair yazılacak hüküm.
64	2	22 Muharremü'l-harâm sene 951	15 Nisan 1544	Şehr-emini İshak Çelebi'ye	Kavala Kalesi için lazım olan barut ve tüfek'in tedarik edilip, gönderilmesine dair.
65	1	22 Muharremü'l-harâm sene 951	15 Nisan 1544	Mora sancak beyine, Moton kadısına ve Moton kalesi azebleri ağasına	Kavala Kalesi muhafazası için odabaşı ve azep ihraç olunması ve esamilerinin gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
65	2	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	Gümülcine kadısına ve mukataat nazırı Halil'e	Gümülcine mukataalarına tahsil için kul gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
66	1	21 Muharremü'l-harâm sene 951	14 Nisan 1544	Avlonya kadısına	Avlonya hasları emini Durmuş'un, Avlonya mukataalarına da emin olarak tayin edilmesine dair yazılacak hüküm.
66	2	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	Gelibolu kadısına	Gelibolu sancağında bulunan hassa mukataat amillerinin ve eminlerinin zimmetlerindeki bakiyelerin tahsiline dair.
67	1	22 Muharremü'l-harâm sene 951	15 Nisan 1544	Karafere adaları kadısına	Karafere haslarına emin olan Hasan'ın ölmesi üzerine muhasebesinin teftiş edilmesine dair yazılacak hüküm.
67	2	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	Koron kadısına	Andireye ve Kostantin adlı zimmilerin emlakının Koron emini Hasan tarafından başkasına satıldığına dair yazılacak hüküm.
68	1	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	İstanbul ve Galata kadılarına	Delaliye mukataası emini Elya adlı Yahudinin İstanbul ve Galata'da hamr satın aldığı ve rüsumunun eksik olduğuna dair yazılacak hüküm.
68	2	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	İstanbul ve Galata kadılarına	Delaliye mukataasına emin olan Elya adlı Yahudi'nin gümrük haneye gelen metayı defter etmek istediğinde gümrük emininin buna engel olduğuna dair yazılacak hüküm.

69	1	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Kalavirina kadısı Mevlana Muslihiddin'e ve mukataat nazırı Aladdin'e	Mora'da bulunan mukataanın emanetinin Kertakoz adlı zimmiye sadaka olunması için teftiş edilmesi ve kefillerinin belirlenmesine dair yazılacak hüküm.
69	2	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Koron kadısına	Koron'da Satana adlı zimmiyenin önceden de tasarrufunda olan emlakının Mora nazırı Halil tarafından Bayezid adlı kişiye verildiğine dair yazılacak hüküm.
70	1	Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544		Tırhala nehirlerinde reis olan Kutlu Bey yerine Ferhad'ın reis tayin olmasına dair.
70	2	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Tırhala kadısı ve nazırına	Tırhala'da yaşayan Yahudilerden İbrahim adlı kişinin tamga akçesi istediğine ve bunun olup olmadığının araştırılmasına dair yazılacak hüküm.
71	1	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544		Çetroz memlehasında vezzan olan Bali'nin azledilip yerine Mehmet'in tayin edilmesine dair.
71	2	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544		Çetroz memlehasında vezzan olan Malkoç'un azledilip yerine İbrahim'in vezzan tayin edilmesine dair.
71	3	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Dimetoka kadısına	Simavna haslarına emin olan Kasım'dan bir yıllık muhasabesinin tahsil edilmesine dair yazılacak hüküm.
72	1	24 Muharremü'l- harâm sene 951	17 Nisan 1544		Vasilda(?) adlı karyede mukataa emini olan Mehmet'in azledilip yerine Mustafa'nın emin tayin edilmesine dair yazılacak nişan-ı hümayun.
72	2	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Amasya, Samsun, Sinop, Bafra, Ayandos, Canik, Lâdik, Ünye, Satılmış ve Kavak kadılarına	Zikr olan kadılıklarda bazı kefere, papas ve keşişlerin vergi vermedikleri ve bu konuda zorluk çıkardıklarına, bunlardan vergilerinin tahsiline dair yazılacak hüküm.
73	1	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Florina ve Manastır kadılarına ve mukataat nazırı Oruç'a	Pirlepe kadısı Mevlana Alaüddin'in, Pir Ali adlı kişiden aldığı akçenin teftişine dair yazılacak hüküm.
74	1	23 Muharremü'l- harâm sene 951	16 Nisan 1544	Tırhala sancağı kadılarına	Emin Mustafa'nın Tırhala sancağında bulunan mevkufatın ve hassa beytü'l- malın tahsili için görevlendirilmesine dair yazılacak hüküm.
74	2	25	18	Karitena ve	Koçi Kakuş adlı zimminin

		Muharremü'l-harâm sene 951	Nisan 1544	Arkadya kadılarına	tahvili içindeki bazı kimesnelerden bakiyelerini tahsil edemediğine ve bunların belirlenip tahsil edilmesine dair yazılacak hüküm.
75	1	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	Dimetoka kadısına	Hasan bin Abdullah ve Süleyman bin Abdullah'ın muhasebelerinin görülüp varsa kalan bakiyelerin tahsiline dair yazılacak hüküm.
76	1	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544		Ali bin Süleyman'ın muhasebesinin görülüp, kalan zahir malın tahsiline dair.
77	1	24 Muharremü'l-harâm sene 951	17 Nisan 1544		İstolni-Belgrad seferine gitmeyen eşküncülerin belirlenip o senenin hassının tahsil edilmesine dair.
78	1	23 Muharremü'l-harâm sene 951	16 Nisan 1544	Akçe-hisar kadısına	Akçe-hisar Kalesinin tamire muhtaç olan yerlerinin tamir edilmesi ve lazım olan malzemelerin gönderilmesine dair yazılacak hüküm.
79	1	25 Muharremü'l-harâm sene 951	18 Nisan 1544	Mora sancak beyine, Kalavarina kadısına ve Kasım adlı mimara	Kalavarina Kalesinin tamire muhtaç yerlerinin belirlenip, tamir edilmesine dair yazılacak hüküm.
79	2	24 Muharremü'l-harâm sene 951	17 Nisan 1544		Kavak memlehasında bulunan ocak ve tuzcuların teftiş edilmesine dair yazılacak hüküm.

İKİNCİ BÖLÜM

2. METNİN TRANSKRİPSİYONU

*AHKÂM-I ŞEHRÎ MUHARREMÜ'L-HARÂM SENE İHDÂ VE HAMSİN
VE TİS^cÂ-Mİ'E*

SAYFA: 2

BELGE: 1

Gümülcine ve Yenice-i Karasu kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya kılâr-ı ʿâmirem maslahatı için haml develerden hacet ve lazım olmuşdur buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb bu husûsa kendü nefsiniz ile mübâşeret edüb her biriniz taht-ı kazanızda bulunan yerlerden haml develerden buldurub ʿâdet üzere zarflara koydurub ve kira davarlarına tahmîl etdirüb ta^ccîl-i mezbûr kulumla kılâr-ı ʿâmireme gönderüb teslîm etdiresiz ve kirası vesair haraç için lazım olan akçeyi anda olan mukâta^câtdan alub sarf etdiresiz ve alınan akçe kangı mukâta^cadan alınursa emin ile hüccet viresiz ki vakt-i hesabda göstere ve ne mikdâr akçe sarf olunduğun dâhi yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi gurre-i Muharremü'l-harâm sene 951/ 25 Mart 1544

SAYFA: 2

BELGE: 2 (satırların baş tarafları tahrip olduğundan okunamamıştır.)

Mahrûse-i İstanbul subaşısı zide kadruhû tezkere varıcak ma^clûm ola ki:

(silik) ber-vech-i iltizâm emin olan Urham(?) bin Şenbay nam Yahudinin (silik) olub edâya kadir olunmayub izhâr-ı ʿaciz etdüğü ecilden Bahşi nam (silik) İstanbul zindanında habs olunmak için gönderildi gerekdir ki:

Tezkere ile (silik) mezkûr kulun elinden alub İstanbul zindanında habs etdirüb (silik) olub bildüresin.

Tahrîren fi gurre-i Muharremü'l-harâm sene 951/ 25 Mart 1544

SAYFA: 3

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Angeli-kasrı kazâsında vaki^c olan Konucu(?) memlehasın ziyade ile iltizâm idüb mukâta^caya dutan Nikola(?) ve Bali nam zimmiler memleha-i mezbûreye

Bali veled-i Mitol(?) nam zimminin yasakçı olmasın taleb eyledüklerin İstanbul kadısı Mevlana Hasan dergâh-ı mu^callâma ^carz eylemeğın bundan evvel zikr olan memlehadâ yasakçı olan ^cAli ^cazl olunub iş bu darende-i fermân-ı hümâyûn mezbûr Bali yevmî üç akçe ile yasakçı ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnum virdum ve buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim varib memleha-i mezbûreye yasakçı olub şöyleki vezâif-i hidemât yasakçılıktır bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta^cyîn olunan yevmî üç ^culufesin memleha-i mezbûre mahsulünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve kema-kân ^cavarızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 2 Muharremü 'l-haram sene 951/ 26 Mart 1544

SAYFA: 3

BELGE: 2

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Karlı sancağında vaki^c olan Lebtakra(?) memlehasın ziyade ve iltizâm idüb mukâta^caya dutan Bali ve Nikola nam zimmiler memleha-i mezbûreye Tudorz veled-i Bolbend(?) nam zimminin kâtib olmasın taleb eyledüklerin İstanbul kadısı Mevlana Hasan dergâh-ı mu^callâma ^carz eylemeğın bundan evvel memleha-i mezbûrede kâtib olan Yusuf ^cazl olunub iş bu darende-i fermân-ı hümâyûn mezbûr Tudorz yevmî dört akçe ile kâtib ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûn virdum ve buyûrdûm ki:

Varub zikr olan memlehadâ kâtib olub vaki^c olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredatla yazub yazub mücelled defter edüb hariç-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu^callâma muhâsebe gönderilmelü oldukda bu dâhi ^câdet ve kanûn üzere muhâsebesin yazub ve kadiya imzâladub ve mühürledüb göndere ve hâsıl olan akçede kâtib-i mezbûrun mühürü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve bir yaramazlığı olmıya ta^cyîn olunan yevmî dört akçe ^culûfesin memleha-i mezbûre mahsûlünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve kemâ-kân ^cavâızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 2 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 26 Mart 1544

SAYFA: 4

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Angeli Kasrı kazâsında vaki^c olan Lebtakra memlehasın ziyade ile iltizâm idüb mukâta^caya dutan Nikola(?) ve Bali nam zimmiler memleha-i mezbûreye İstimâd veled-i Kesfaye(?) nam zimminin mühürcü olmasın taleb eyledüklerin İstanbul kadısı

Mevlana Hasan dergâh-ı mu^callâma i^clâm eylemeğın bundan evvel zıkr olan memlehada mûhürçü olan Mustafa ^cazl olunub işbu darende-i fermân-ı mezbûr İstimâd(?) yevmî bir akçe ile mûhürçü ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnum virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub memleha-i mezbûreye mûhürçü olub şöyle ki vezâife-i hidemât mûhürçülükdür bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra yevmî bir akçe ^culufesin memleha-i mezbûre mahsûlünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve kema-kân ^cavârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 2 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 26 Mart 1544

SAYFA:4

BELGE: 2

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Angeli-kasrı kazâsında vâki^c olan Konucu memlehasın ziyade ile iltizâm idüb mukâta^caya dutan Nikola(?) ve Bali nam zimmiler memleha-i mezbûreye Dimitri veled-i Bolabend(?) nam zimminin mûhürçü olmasın taleb eyledüklerin İstanbul kadısı Mevlana Hasan dergâh-ı mu^callâma ^carz eylemeğın bundan evvel zıkr olan memlehada mûhürçü olan Yorgi nam zimmi ^cazl olunub işbu darende-i fermân-ı hümâyûn mezbûr Dimitri yevmî iki akçe ile memleha-i mezbûreye mûhürçü ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnum virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub memleha-i mezbûrede mezkûr zimmi yerine mûhürçü olub şöyle ki vezâif-i hidemât mûhürçülükdür bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta^cyîn olunan yevmî iki akçe ^culufesin memleha-i mezbûre mahsûlünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve kemâ-kân ^cavarızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 2 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 26 Mart 1544

SAYFA: 5

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Karlı-ili sancâğında vâki^c olan Belamud(?) mukata^casın ziyade ile iltizâm idüb mukata^caya dutan Nikola(?) ve Bali nam zimmiler zıkr olan mukâta^caya Kosta(?) veled-i Kesfaye(?) nam zimminin dideban olmasın taleb eyledüklerin İstanbul kadısı Mevlana Hasan dergâh-ı mu^callâma ^carz eylemeğın bundan evvel zıkr olan sancakda vaki^c olan Belamud(?) mukâta^casına dideban olan ^cOsman ^cazl olunub işbu darende-i fermân-ı hümâyûn mezbûr Kosta yevmî üç akçe ile livâ-i mezbûrede olan Belamud mukâta^casına dideban ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnum virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub zikr olan sancâkda olan Belamud mukâta^casında dideban olub şöyle ki vezâif-i hidemât didebanlıktır bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta^cyîn olunan yevmî üç akçe ^culûfesin mukâta^ca-i mezbure mahsûlünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve kema-kân ^cavârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 2 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 26 Mart 1544

SAYFA: 5

BELGE: 2

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Angeli-kasrı kazâsında vaki^c olan cezire-i Lebtakra(?) memlehasın ziyade ile iltizâm idüb mukâta^caya dutan Bali ve Nikola nam zimmiler zikr olan memlehaya Sendinyo veled-i Papasin(?) nam zimminin vezzân olmasın taleb eyledüklerin İstanbul kadısı Mevlana Hasan dergâh-ı mu^callâma ^carz eylemeğın bundan evvel memleha-i mezbûrede vezzân olan Mustafa ^cazl olunub işbu darendede-i fermân-ı hümâyûn mezbûr Sendinyo yevmî bir akçe ile memleha-i mezbûreye vezzân ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub memleha-i mezbûreye vezzân olub şöyle ki vezâif-i hidemât vezzanlıktır bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta^cyîn olunan yevmî bir akçe ^culûfesin memleha-i mezbûre mahsûlünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve kema-kân ^cavârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 2 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 26 Mart 1544

SAYFA: 6

BELGE: 1

Atina kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya taht-ı kazandan Cacinina(?) dimekle ma^crûf nam hassa karye keferesi kapuma adam gönderüb mezbûr karye mahûf ve muhâtara yerde olmağın defter-i hâkânide derbend kayd olunub ve vaki^c olan ^cöşrümizi vesâir rüsûmumuzu defter mucebince derbend ^câdeti üzere karye-i mezbûre eminine bi-kusûr edâ ideriz haliya zikr olan karye emin ve ^câmil defter mucebince kayd olunan derbend ^câdeti üzere ^cöşrümizi vesâir rüsûmumuzu aldıktan sonra tekrâr bizden ^cöşür taleb iderler bu husûsda bize hayfıdır diyü bildirmişler imdi buyûrdüm ki:

Hüküm-i şerifim vardukda mezkûrlarun elinde olan mühürlü sahih suret-i deftere nazar edüb göresin mademki mezkûrlar ber-muceb-i defter-i hâkânî derbend hizmetin

edüb kusûrları olmaya derbend  âdeti üzere resimlerini bi-kusûr ed  eyled klerinden deftere muhâlif tekrâr nesne talep etdirmeyesin öyle bilesin diyü.

Tahrîren f  3 Muharremü'l-harâm sene 951/ 27 Mart 1544

SAYFA:6

BELGE: 2

Eğriboz sancağında vaki  olan hassa muk ta ata müfettiş ta y n olunan  stifa kadısı Mevlana Tace'd-din'e ve bekâya tahs li n irsâl olunan dergâh-ı  ali çavuşlarından Kasım  avuşa hüküm yazıla ki:

Haliya  zdin kazâsında vaki  olan  elt kci Nehrinin nısf riy setine mutasarrıf olan Mustafa nam kimesne dergâh-ı mu all ma adam gönderüb bundan evvel nehr-i mezbûreye reis ta y n olunduğumda  âdet-i pişkeşi anda çeltük eminine teslim eylemek şartıyla elime berât-ı h m yun verilmiş idi öyle olsa zikr olan riyâset bana sadaka olunub anda vard kda ber tım mucebince  âdet-i pişkeşi hızâne-i   mireye teslim eylemek i  n sabıka enhâr-ı mezbûra emin olan Mustafa'ya teslim eyleyüb elime temessük alub andan mübâşeret eylemiş id m ba deh  emin-i mezbûr fevt olub haliya bakaya tahs line gelen  avuş Kasım pişkeşi riyâset i  n tekrâr benden iki bin akçe talep ider bu husûsda bana hayfdır diyü bildirmiş idi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezbûr reis Mustafa ve emin-i mezburun varislerini ihzâr etdirib şer'le teftiş ed b ve mezkûrun elinde olan berâtına nazar edüb göresiz reis ta y n olunduğu nehrin  âdet-i pişkeşi ol zamanda hızâne-i   mireye teslim eylemek i  n emin-i mezbûre teslim eyleyüb zimmetinde kalduğu bi-hasebi'ş-şer' sabit ve zâhir oldukdan sonra zikr olan akçeyi emin-i mezbûrun varislerine intikâl eden muhâlefâtından bi-kusûr tahsîl etdirib alub der-kise ed b ve mühürleyüb sair muk ta at akçeleriyle hızane-i   mireye gönderesiz ve yazub bildüresiz ve illâ kaziyye muhtac  arz ise tehîr eylemeyüb yazub dergâh-ı mu all ma  arz eylesiz sonra emr-i celilü'l-kadrim ne vechle sadır olursa mucebi ile  amel edesiz öyle bilesiz diyü.

Tahrîren f  3 Muharremü'l-harâm sene 951/ 27 Mart 1544

SAYFA: 7

BELGE: 1

Koton kadısına ve An varin kalçası dizdârına hüküm yazıla ki:

Haliya Mora sanc ğı beğı dergâh-ı mu all ma  arz gönderüb kalça-i mezbûrenin iki kulesi ve sarnıç duvarları ve hisâr kap sunda olan kule meremmete muhtâc olmağın ehl-i hibre ma rifetleriyle on bin akçe tahmîn olunub  arz olundu diyü bildirmiş imdi

zıkr olan kal'anın kuleleri ve sarnıç duvarların meremmet olunmasın emr edüb buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr ve tevakkûf eylemeyüb bu hususa kendünüz ile ve mezbûr kulumla mübâşeret edüb zıkr olan kal'a kuleleri ve sarnıç duvarları meremmeti için taşdan ve kireçden ve ağaç esbâbından ve binadan ve neccârdan ve sair mühimmâtdan lazım olan esbâbını bulunan yerlerden tedârik idüb buldurub getürdüb zıkr olan kal'anın kulelerin ve sarnıç duvarların istihkâm üzere meremmet idüb itmâm etdüresiz ve masraf için hacet olan akçeyi anda olan mukâta'atdan alub mezbûr kuleme sarf etdüresiz ve alınan akçe kangı mukâta'adan alınursa emin eline hüccet vîresiz ki vakt-i hesâbda göstere ve vaki' olan ihrâcâtı sen ki kadısın müfredâtla defter etdiresin ve tamam olduktan sonra 'âdet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub imzâlayub ve mühürleyüb dergâh-ı mu'allâma gönderesin ve yazub bildüresin ama sa'ı edüb tahmin olunan akçeden dahi eksükle itmâm etdüresin ziyade akçe harc olunub malım babında isrâfdan ve itlâfdan ziyade hazer idesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 3 Muharremü'l-harâm sene 951/ 27 Mart 1544

SAYFA: 7

BELGE: 2

Hulumıç kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Kalamata kazasında olan kefere kapuma adam gönderüb sal be-sal harclarumuz cem' olundukda haneden haneye tuz kesimi diyü beş akçe virüb virdüğü akçe mukâbelesinde Hulumıç kadılığında olan memlehalardan birer mikdar tuz virilü gelüb haliya alınan akçemiz mukâbelesinde virilü gelen memleha taleb eyledüklerinde memleha eminleri ve 'âmilleri ta'allül edüb virmezler diyü bildirdiler imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda zıkr olan memleha eminleri ve 'âmilleri ihzâr etdürüb mezbûrlar ile beraber edüb teftîş edüb göresiz fi'l-vaki' kadıya i'lâm eyledüklerin gibi olub tuz kesimi diyü sal be-sal hanede haneye beş akçe virilü gelüb alınan akçeleri mukâbelesinde zıkr olan memlehalardan kadimden virilü gelen tuzların virmeyüb memleha eminleri ta'allül eyledükleri vaki' ise kadimden virilü geldiği üzere alınan akçeleri mukâbelesinde tuzların virdiresin emine ta'allül kayd-ı akçe etdirmeyesin şöyle bilesin.

Tahrîren fî erba'a Muharremü'l-harâm sene 951/ 28 Mart 1544

SAYFA: 8

BELGE: 1

Edirne kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Edirne ve Dimetoka ve ba'zı kadılıklarda vaki^c olan mevkûfâta ve hassa beytü'l-mala emin olan (silik) muhâsebeleri görölüb ve ber-muceb-i muhâsebe zâhir olan malım tahsîl olunub ve ba'zı maddelerün teftîşi için Dimetoka kadısına hükümler yazılıb bundan evvel 'İsa nam kulum ile irsâl olunmuşdu haliya zikr olan husûslar senin ma'rifetinle bile görölmesin emr edüb buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb mezbûr kulum 'İsa'yı ve emin-i mezkûr Mahmud'u buldurub getürdüb sabıka irsâl olunan ahkâm-ı şerife mucebince emr olunan husûsları görüb itmâm etdüresin ve tamam oldukdan sonra mufassal yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 4 Muharremü'l-harâm sene 951/ 28 Mart 1544

SAYFA: 8

BELGE: 2

İnebahtı sancâğı beğine ve kadısına ve mukâta'ât nâzırı Mustafa nam kuluma hüküm yazıla ki:

Siz ki kadı ve nâzırsız haliya dergâh-ı mu'allâma 'arz gönderüb İnebahtı'ya tabi^c Burgaz-ı Cedid müstahfızlarından Ca'fer bin Kul ve Mehmed Kirbe(?) ve Ali bin Hasan nam kimesneler gelüb haliya zikr olan Burgaz-ı cedid divanı olan Mustafa'nın hisâr erenlerin mevâciblerinden alduğı baş akçesine ve bel'yan ve ketmiyana ve resm-i gedük diyü Müslümanlardan alduğı akçeyi yigirmi bin akçeye iltizam itdirir didüklerinde kal'a-i mezbûre müstahfızları ba-emr-i şerifim hâzırûn olub itdiler ki zikr olunan yigirmi bin akçeye kefil oluruz eğer zuhûra gelmez ise bi'z-zât aluruz didükleri bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb sen ki sancak beği ve siz ki kadısız ve nâzırsız kendünüz ile kal'a-i mezbûrenin üzerine varub dizdarı mezbur Mustafa ve kal'a kethüdasın ve bölük başlarına ve hisâr erenleri vesâire ehl-i vukûf olub ihzârı lazım olanlar ihzâr etdirüb mezbûrlar Ca'fer ve Mehmed ve 'Ali mahzarlarında şer'î şerif ve kanûn-ı münif muktezâsınca teftîş edüb göresin bana 'aid ve raci^c bel'yardan ve ketmiyandan bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kanun mezkûrun zimmetinde ne mikdâr akçe zâhir olursa bi-kusûr tahsîl etdüresin ve her maddeyi mufassal müfredâtla defter etdüresin ba'cdehû göresin zâhir olan bel'yan mezbûrun mültezimlerin

iltizâmlarına cevâb virirse müheyya ve illâ vaki^c olan mufassal mültezimlerden ve kefil mallarından bi-kusûr tazmîn ve tahsîl etdirib alub der-kise edüb ve mühürleyüb sair mukâta^cat akçeleri ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ta^callül olursa esbâbların ve emlaklarından tahsîl etdirib zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmayasın ve sen ki sancak beğisin yazılan defteri mühürleyüb ve sen ki kadısın imzalayub ve mühürleyüb akçe ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî rabi^c Muharrem sene 950²⁷/ 28 Mart 1544

SAYFA: 9

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Kızılınka(?) haslarını ziyade ile iltizâm edüb emini olan Hasan'ın kadr-i malına kefil olmak şartıyla nefis-i Kızılınka'da(?) mütemekkin Mahmud nam kimesne mezbûr haslara kâtib olmak şartıyla kefil-i bi'l-mal olunduğun Gümülcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve Siroz mukâta^câtı nâzırı Halil dergâh-ı mu^callâma ^carz eyledükleri sebebden bundan evvel zikr olan haslara kâtib olan Mehmed ^cazl olunub işbu darende-i fermân-ı hümâyün mezbûr Mahmud zikr olan haslara yevmî altı akçe ile kâtib ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnum virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub zikr olan haslara mezbûr Mehmed yerine kâtib olub vaki^c olan mahsûlâtı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücelled defter edüb hariç-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu^callâma muhasebe gönderilmelü oldukda bu dahi müfredât defterin zeyline muhâsebesin yazub ve kadıya imzâladub ve mühürledüb böyle göndere ve hâsıl olan akçede kâtib-i mezbûrun mührü bile ola mademki hidemât-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve bir yaramazlığı olmaya ta^cyîn olunan yevmî altı akçe ^culûfesin mezbûr haslar mahsûlünden harc-ı ^câmilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i ^cavârızdan ise kema-kân ^cavârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 5 Muharremü'l-harâm sene 951/ 29 Mart 1544

SAYFA: 9

BELGE: 2

Gümülcine kadısına ve mukâta^cât nâzırı Halil nam za^cime hüküm yazıla ki:

Haliya Zihne kazâsında vaki^c olan Kızılınka (?) ve ana tabi^c haslara sene 949 Cemaziye'l-evvelinin üçünde vaki^c olan Ağustos'un on beşinden üç yıla varınca beş yüz

²⁷ 951 olması gerekir.

bin akçe hassı teslîme iltizâm edüb emin olan Hasan dergâh-ı mu^callâma gelüb zıkr olan haslara tahvîlim içinde bundan evvel emin olan Murad'ın vesair mübâşirin zabt ve kabz eyledükleri mahsûlün yerlü yerinden muhâsebelerin görmek taleb iderim diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda emin-i mezbûr Murâd'ı ve mübâşir olub ihzârı lazım olanları ihzâr itdirüb evvelâ zabt ve kabz eyledükleri mahsûlün müfredât defterlerin taleb edüb ba^cdehû müfredât defterlerinden ve şüphe olan mevâdı yerlü yerinden onât vechle dikkat ve ihtimâm üzere mezbûr Hasan müvâcehesinde teftiş edüb tamam oldukdan sonra tekrâr müfredâtla defter etdirib ba^cdehû ^câdet ve kanûn üzere müfredât defterlerinin muhâsesin yazub ve ber-muceb-i muhâsebe emin-i mezbûr vesair mübâşirin zimmetlerinde zâhir olan malın bir an ve sa^cat amân ve mecâl virmeyüb bi-kusûr tahsîl etdirib ve görülen muhâsebeyi imzâlayub ve hâsıl olan akçeyi der-kise edüb ve mühürleyüb ve mezbûr kulumla dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz muhâsebe mucibince zâhir olan malımdan kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmayasız şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 5 Muharremü'l-harâm sene 951/ 29 Mart 1544

SAYFA: 10

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Gümölcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve Siroz mukâta^câtı nâzırı Halil dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Siroz ve ana tabi^c yerlerün beytü'l-malına ve mal-ı gayib ve mal-ı mefkûd mukâta^câsına ve makrû maliye ve ilşâni nam hassa karyeler yevmî altı akçe ile kâtib olan Emir Şah ahar cihetde olub yeri mahlûl olmağın Mehmed yarar ve ehil kulum ve maslahat gûzar kimesne olduğı sebebden tevcîh olunub ^carz olundu diyü bildirmişler imdi zıkr olan kitâbet yevmî dört akçe ile mezbûr Mehmed'e ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdûm ki:

Varub zıkr olan beytü'l-mal ve mal-ı gayib ve mal-ı mefkûd mukâta^câsına ve makrû maliye ve ilşâni nam hassa karyelere mezbûr Emir Şah yerine kâtib olub vaki^c olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücellid defter edüb hariç-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu^callâma muhâsebe gönderilmelü oldukda bu dâhi müfredât defterin zeyline muhâsesin yazub ve kadıya imzâladub ve mühürledüb böyle göndere ve hâsıl olan akçede kâtib-i mezbûrun mührü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru olmaya ta^cyîn olunan yevmî dört akçe ^culûfesin harc-ı

°amilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i °avârızdan ise kema-kân °avârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 6 Muharremü'l-haram sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 10

BELGE: 2

Nevrekop kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Kurd nam kimesne dergâh-ı mu°allâma gelüb kasabâ-i mezbûreye tabi° Garmetlam(?) nam hassa karyede mütemekkin olub ümerâmdan olan Doğan ve Hızır ve Pir °Ali nam kimesneler fevt olub zirâ°at ve hırâset edüb tasarrûflarında yerleri hali kalub kimesneye virilmemişdir zıkr olan yerlerin tapu ile ana virilmesin taleb iderim diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda karye-i mezbûra emin getürdüb göresin fi'l-vaki° mezkûrun Doğan ve Hızır ve °Ali nam kimesneler fevt olunduklarında evlâd-ı zükûrdan kimesneleri kalmış mıdır ve tasarruflarında olan altı nefer kimesnelere virilmeyüb ol zamandan berû hali kalmış mıdır ve haliya mezkûr taleb eyledüğü resm-i tapudan dâhi ziyade ile taleb olur kimsneler var mıdır tamam asıl ve sahih ise ma°lûm itdükden sonra şöyle ki varub Doğan ve Hızır ve °Ali nam kimesneler fevt olub evlâd-ı zükûrdan kimesnelere kalınub tasarruflarında olan yerleri ol zamandan berû hali kalub ahâr kimesneye virilmemiş ise ahâr kimesneler virduğu resm-i tapu ile mezkûrun kanûn üzere miriye müteveccih olan resm-i tapusun aldırıp emine zabt etdükden sonra zıkr olan hali yerlere mezbûr Kurd'a tasarrûf etdüresin ve illâ kazıyye muhtâc-ı °arz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 6 Muharremü'l-harâm sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 11

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Gümülcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve Siroz mukâta°âtı nâzırı Halil dergâh-ı mu°allâma °arz gönderüb Temür-hisâr kazâsında vaki° olan Ayâyori(?) ve Zabtomiçe(?) ve Tirihi(?) ve Serâkin nam hassa karyelere ve nehrin cedidi çeltüklerine ve Zağorniçe(?) ve Hayarık(?) ve Leftofçe(?) ana tabi° nam hassa karyelere kâtib olan Yusuf'un hizmetinde ihmâli ve müsâhelesi olub ref°i lazım olmağın Bali yarar ehl-i kalem ve maslahat güzâr ve kitâbet °uhdesinden gelür kimesne olmağın yevmî sekiz

akçe ile tevcîh olunub  arz olundu diyü bildirmişler imdi zikr olan kitâbet yevmî sekiz akçe ile mezbûr Bali'ye ta'ÿîn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buy rd m ki:

Varub zikr olunan hassa karyelere ve nehirlerin cedidin  elt klerine mezbûr Yusuf yerine kâtib olub vaki  olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücelled defter edüb haric-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu all ma muhâsebe gönderilmelü oldukda bu dâhi müfredât defterinin zeyline muhasebesin yazub ve kadıya imzâladub ve mühürledüb böyle göndere ve hâsıl olan akçeden kâtib-i mezbûrun mührü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve yaramazlığı olmaya ta'ÿ n olunan yevmî sekiz akçe  ul fesin harc-ı   milden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i  av r ziyeden ise kema-k n gerü vire Şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 6 Muharremü'l-haram sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 11

BELGE: 2

Kalamata kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya ba zı zimmiler kapuma gelüb Mora sancağında ba zı kadılıklarda sakın olub sakın olduğu yerlerde sal be-sal ispençeler ve cihet ed  edüb rençberlik eylemek i  n Kalamata kazâsına vardukda kazâ-i mezbûrede olan haslara emin ve   mil dutub bizden tekrâr ispençe talep iderler bu husûsda bize hayfdır diyü bildirdiler imdi buy rd m ki:

Hükm-i Şerifim vardukda kazâ-i mezbûrede olan haslar eminlerini ve   millerini ihzâr itd r b ve bunlar ile beraber edüb teftiş edüb göresin zikr olan zimmilerden nice talep eyledüklerin vaki  midir ve talep eyledüklerin sebep nedir ve bunların ellerinde ispençe ic b eder berât var mıdır ve sakın oldukları yerlerinde kanûn üzere ispen eleri ed  eyledükleri vaki  midir tamam asıl ve sahih ile ma l m etdikden sonra göresin rençberlik ve ırgatlık itmek i  n gelen zimmilerün eller nde ispen eleri icab eder berât yoğiken hilâf-ı kanûn eminler ve   miller bunlardan ispençe talep eyledükleri vaki  ise hilâf-ı kanûn ispençe talep etdirmeyesin ve illâ kazıyye muhtâc-ı  arz ise yazub bildüresin Şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 6 Muharremü'l-harâm sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 12

BELGE: 1

Draç kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb kal^ca-i Draç'ın bac-ı kapan ve beytü'l-mal mukâta^câsın dutan Pervane gelüb mukâta^ca-i mezbûreyi iltizâm eyledükde İsteroz nam karye keferesi müretteb eyledikleri İncir derbendinden Erzen(?) nehrine varınca ve nehr-i mezbûrdan deryaya varınca vaki^c olan Draç'a müte^callik sınırlarda hâsıl olan gilmânın ^cöşrünü zabt eylemek şartıyla kabul eylemiş idim öyle olsa zikr olan mezra^calarda nice karyeler keferesin zira^cat ve hırâset idüb her sene yüz yük ^cöşür hâsıl olur diyü ve fi'l-vaki^c zikr olan mezra^caların mahsûlü ^camil-i mezbûrun şartında bile dâhil olduğu sicillâtda bile mukayyed olub şöyle ki zikr olan mezra^calardan ^cöşür cem^c oluna her senede yüz yük kapan-ı buğday tahsîl olunduğu zâhirdir diyü bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerifim vardukda göresin fi'l-vaki^c kadıya ^carz olunduğu gibi olub zikr olan mezra^caların ^cöşrü kadimden bac-ı kapan mukâta^câsıyla bile zabt olunugelmiş ise ve ^camil-i mezbûrun iltizâmında bile dâhil ise kadimden zabt olageldüğü üzere zikr olan mezra^caların mümtaz ve mu^cayyen sınırları içinde zira^cat idegelmişlerin kanûn üzere miri müteveccih olan ^cöşürlerin aldırub ^camil-i mezbûrun borcu için emine zabt etdüresin ve ne mikdar gallât hâsıl olursa narh-ı rûzi üzere satdurub hâsıl olan akçeyi der-kise idüb ve mühürleyüb sair mukâta^cât akçeleriyle dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve hâsıl olan gallâtın ecnâsı ve ne mikdâr gallât hâsıl olduğun ve nice satıldığıun vechle ne mikdâr akçe olduğun defter etdürüb defteri imzalayub ve mühürleyüb irsâl olunan akçeleriyle bile gönderesin ve yazub bildüresin şöyle bilesin.

Tahrîren fi 6 Muharrem sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 12

BELGE: 2

Çatalca kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûrede vaki^c olan haslar re^câyâsı kapûma adam gönderüb zikr olan haslara emin ve ^câmil olanlar hâsıl olan terekelerümüzün vesâir hubûbâtından miriye müteveccih olan ^cöşürlerümüzü almayub cebr ile üzerümüze bırağub sonra gelüb ziyade bahâ ile bizden akçe talep iderler ve ^cöşürlerimizden hâsıl olan gallâtı furûht eylemelü olduklarında baîd yerlere eyledün diyü teklîf iderler bu husûsda bize hayfdır diyü bildirdiler imdi buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerifim vardukda zikr olan kadılıkda olan eminleri ve ^câmilleri ihzâr itdirib ve bunlar ile müvâcehe edüb teftîş edüb göresiz zikr olan haslar re^câyâsının hâsıl olan terekelerinden vesâir hubûbâtından miriye müteveccih olan ^cöşürlerin almayub

cebr ile üzerlerine birağub sonra gelüb ziyade bahâ ile akçe taleb eyledükleri vaki^c ise men^c edüb ^caynî ile terekelerin aldırıp hilâf-ı şer^c ve kanûn kimesnenin cebr ile akçelerin aldirmayasız ve terekelerinden hâsıl olan ^cöşürlerin re^câyaya akreb bazara eylemek kanûndur imdi olagelmiş kanûna muhâlif ahar yere etdirmek teklîf iderlerse men^c edüb eyletdirmeyesin muhtâc-ı ^carz olan kazıyye yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 6 Muharrem sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 13

BELGE: 1

Nişân-ı hümâyûn yazıla ki:

Bundan evvel Ohrî dalyanlarına ber-vech-i iltizâm emin olan ^cÖmer'in müddet-i iltizâm(işbu sene 951 Muharreminin guresinde) tamam olub yeri mahlûl olmağın iş bu darende-i fermân-ı hümâyûn müfhirü'l-emânet ve'l-akrân sipâhi oğlanları cemâ^catinden Yusuf nam kulumu bölüğünde tasarruf etdüğü ^culûfesiyle mezbûr ^cÖmer'in yerine emin nasb idüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub zikr olan dalyanlara mezkûr ^cÖmer yerine emin olub cüzvî ve külli vaki^c olan mahsûlatı olugelen ^cadet ve kanûn üzere kadı ma^crifetiyle zabt idüb ve kâtib olana müfredâtla defter etdirib haric-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu^callâma muhâsebe gelmelü oldukda ^cadet ve kanûn üzere muhâsesinin yazub ve kadıya imzaladub ve mühürledüb kapuma göndere ve bi'l-cümle şöyle ki vezâif-i hizmet emânet ve şerâite istikametdir bi-kusûr müeddi kıla ol babda kimesne mâni^c olmaya ve mademki mezkûr kulum emânet-i hizmetde ola bölüğünde tasarruf etdüğü ^culûfesin gerü kema-kân bölüğünden ala şöyle bileler diyü bundan gayri sene 951 Recebinin guresinde miri iltizâmı tamam olan emr-i şer^ce dalyanlarıma ve ^câmillerine dahi mezkûr ^cÖmer'in iltizâmı tamam olduktan sonra esir olub vaki^c olan mahsûlatı hâkim aldukda ne vechle zabt emr-i hüküm virdürüb.

Tahrîren fi 6 Muharremü'l-harâm sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 13

BELGE: 2

Gümülcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve mukâta^câtı nâzırı Halil nam zaima hüküm yazıla ki:

Haliya hassa davarların yağları bahâsı için akçe lazım olmağın ıstılab-ı ^câmirem cemâ^catinden (boş) nam kulum gönderildi buyûrdüm ki:

Hükmi şerifimle mezbûr kulum vardukda tehîr eylemeyüb zikr olan davarların yağları bahası için lazım olan akçeyi anda olan mukâta'âtdan alub mezbûr kuluma teslim etdüresin ve virilen akçe kangı mukâta'âtından ve kangı emin ve 'âmil tahvîlindedir yazub dergâh-ı mu'allâma 'arz eylesin ve akçe alınan kimesnelerin dahi ellerine hüccet viresin ki vakt-i hesabda göstereler şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 6 Muharremü'l-harâm sene 951/ 30 Mart 1544

SAYFA: 14

BELGE: 1

İlbasân kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu'allâma 'arz gönderüb İlbasân sancâğında vaki' olan kefere taifesine Piskopos olan Hartûn nam râhib gelüb zikr olan sancâk keferesine berât-ı hümâyûn ile Piskopos ta'yîn olunuvirdim öyle olsa ayin-i bi'l-cümlemiz üzere miri için cem' olunugelen rusûmdan ba'zı kimesnelerde bakiyelerim vardır taleb eyledükde ta'allül edüb virmezler bakiyelerüm cem' olunmak için kul taleb iderim didüğün bildirmişsin imdi gerekdir ki:

Hük-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda zikr olan sancâk keferesinden kadimden ayniyâtları üzere miri için cem' olunugelen rusûmdan zimmi-i mezbûrun bakiyesi olan kefere-i ihzâr etdirib ve mezbûr rahib ile berâber edüb teftîş edüb göresin ayniyatları üzere cem' olunugelen rusûmdan zimmi-i mezbûrun bakiyeleri zâhir ola zâhir olan bakiyelerin mezbûr kuluma bi-kusûr cem' ve tahsîl etdirib alub der-kise edüb ve mühürleyüb mezbûr kulum ile dergâh-ı mu'allâma gönderesin ve ne mikdâr akçe cem' olundu gayri yazub bildüresin ayniyatları üzere cem' olunugelen rusûmdan kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe bakî kodurmayasın ve muhtâc-ı 'arz olan husûsu yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 7 Muharremü'l-harâm sene 951/ 31 Mart 1544

SAYFA: 14

BELGE: 2

İstanbul hâsları kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya taht-ı kazânda Büyük Çekme nam karyede olan hassa dalyanda dalyancılar kethüdası olan Mitol(?) nam zimmi dergâh-ı mu'allâma 'arz-ı hâl edüb zikr olan dalyanda dalyancı ta'yîn olunan zimmiler vaktinde gelüb dalyan hizmetin etmeyüb sayd olunan balığı vaktinde gelüb sayd eylemedükleri ecilden mal-ı miriye zarar olur diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hüküm-i şerifim vardukda göresin fi'l-vaki^c kadıya i'clâm olunduğu gibi ise zıkr olan dalyancıların kethüdasını ve dalyancıları getürdüb onât vechle tenbîh ve tekîd edesin ki dalyanın vaki^c olan hizmetin gelüb vakti ile edüb ve balığın sayd olunması mevsiminde gelüb dalyancılık hizmetin ideler ki mal-ı miriye zarar gelmelü olmaya şöyle ki ba^cde't-tenbîh eylemeyüb muhâlefet edüb edâ-i hizmet etmeyen dalyancıların yerlerine mezbûr kethüda ma^crifetiyle ahar dalyancılar ta^cyîn edüb mal-ı miriye zarar etdirmeyeler şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 7 Muharrem sene 951/ 31 Mart 1544

SAYFA: 15

BELGE: 1

Ohrî sancâğı beğine ve kadısına hüküm yazıla ki:

Sabıka Ohrî sancâğı beği olan Mehmed dame 'izzihû dergâh-ı mu^callâma 'arz gönderüb Ohrî sancağında vaki^c olan Kocacak kal^canın termîmi için Ohrî dalyanlarından mukaddemâ emr-i şerif ile yigirmi bin akçe alınub ta^cmîrine mübâşeret olunmadın livâ-i mezbûr hemen sultana verilmeğın meblağ-ı mezbûru kendü masrafına sarf edüb fevt olub üzerinde kalmağla kal^canın meremmete muhtâc olan yerleri ta^cmîr olunmayub kalduğun bildirmiş imdi göresiz fi'l-vaki^c kadıya 'arz olunduğu gibi olub müteveffa-i mezbûr meblâğ-ı mezbûru alub kendü masrafına sarf edüb zimmetinde kalmış ise ki bi-hasebi's-şer^c sabit ve zâhir olunduktan sonra meblağ-ı mezburu müteveffa-i mezkûrun muhâlefâtından tahsîl olunub zıkr olan kal^ca meremmet olunmasın emr idüb buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb göresiz zıkr olan akçe müteveffa-i mezbûrun zimmetinde kalduğu sabit ve zâhir olduktan sonra meblağ-ı mezbûru müteveffa-i mezkûrun muhâlefâtından bi-kusûr tahsîl etdirib ve kal^canın meremmeti için taşdan ve kireçden ve ağaç esbabından ve binadan ve neccârdan vesair mühimmatdan her ne hacet ve lazım ise bulunan yerlerden tedârik idüb buldurub getürdüb zıkr olan kal^canın meremmete muhtâc olan yerlerin istihkâm üzere meremmet etdüresin ve masraf için lazım olan akçeyi meblağ-ı mezbûrdan mezbûr kuluma sarf etdiresin ve vaki^c olan ihrâcâtı senki kadısın kendü canibinden müfredâtla defter etdüresin ve binanın ve neccârın dahi ba^cdehû kanûn üzere ta^cyîn olunan ücretlerin meblağ-ı mezbûrdan bi't-temam virdirib kimesnenin hakkını zâyi^c etdirmeyesiz ve bina tamam olduktan sonra 'adet ve kanûn üzere müfredât defterlerinden muhâsebesin ihrâc etdirib imzâlayub ve mühürleyüb ve masraftan baki

kalan akçeyi dahi der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr kulumla dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz ama sa^cy idüb tahmîn olunan akçeden dahi eksükle itmâm etdüresiz ziyade akçe harc olunub malım babında isrâfdan ve itlâfdan ziyade hazer idesiz şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 7 Muharremü'l-harâm sene 951/ 31 Mart 1544

SAYFA: 16

BELGE: 1

Koron kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Ergene bint-i Yaniya(?) zimmiye kapuma gelüb zevcim olan Albakuka(?) nam zimmi bundan akdem darü'l-harbe gıtdüğü ecilden mukaddemâ Mora nâzırı Hasan emlâkın Hasan nam kimesneye satmış idi öyle olsa mezbûr Hasan zimmi-i mezbûrun alub tasarruf etdüğü emlakından gayri bana evinle müntekîl olub tasarruf eyledüğüm evleri ve bağları ve tarlaları dâhi alub zabt idüb bana hayf ve zülm eyledi diyü bildirdi imdi nâzır-ı mezbûr Hasan'ın hızâne-i ^câmireme getürdüğü emlâk defterine mürâ^cacat olunub görüldükde zimmi-i mezbûrun emlâğı defterde mukayyed bulunmadığı ecilden buyûrdüm ki:

Hük-m-i şerifim vardukda mezbûr Hasan ihzâr etdirib teftîş idüb göresin mezkûr zimmiyenin emlâkın ne vechle satun almışdır ve kimlerden almışdır ve nice almışdır ve akçesin kime teslîm etmişdir tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm etdikden sonra yazub kapûma ^carz eyleyesin ve mezbûre zimmiyenin emlâğı ve bağı ve tarlaları husûsunu dâhi onât vechle teftîş idüb göresin mezbûre zimmiyenin emlâkından ve bağından ve tarlalarından mezkûr Hasan ne mikdâr nesnesin almış ise ki bi-hasebi'ş-şer^c sabit ve zâhir ola zahir olan emlâkın ve bağın ve tarlaların gerü şer^cle kendüye hüküm edüb tasarrûf etdüresin hilâf-ı şer^c mezbûrenin tasarrufunda olan emlakına kimesneyi dâhl etdirmeyesin ve illâ kazıyye muhtâc-ı ^carz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 7 Muharremü'l-harâm sene 951/ 31 Mart 1544

SAYFA: 16

BELGE: 2

İftihârü'l-emâcid paşa sancâğının sol kol canibini kitâbet iden ^cAbdu'l-lah'ın ve kâtibi ^cAbdu'r-rahmân Çelebi zide mecdühümâ tezkîre varıncak ma^clûm ola ki:

Mahrûse-i Selânik'de niyâbet-i kefere mukâta^câsıyla bile zabt olunugelen müslümânlardan gayri zimmilerin ve Yahudilerin çöplük(?) mahsûlünü ifrâz idüb haliya tımara virdükleri ecilden mukâta^ca-i mezbûreye zarar-i mürebbet olmuşdur imdi:

Zıkr olan mahsulatı kadimden zabt olunugeldüğü üzere gerü defterünüze miri için kayd edesiz ve illa dergâh-ı mu^callâma gelüb cevâbınız viresiz.

Tahrîren fi 7 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 31 Mart 1544

SAYFA: 17

BELGE: 1

Pirlepe kadısına ve mukâta^cât nâzırı Oruç'a hüküm yazıla ki:

Bundan evvel sene 949 Rebi^cü'l-evvelinin guresinden Serfeç kazâsında vaki^c olan beytü'l-mal ve mal-ı gayib ve mal-ı mefkûd mukâta^casın üç yıla sekiz bin iki yüz akçe mukâta^caya dutûb apak ^câmil olan Oruç nam ^câmilin teslimâtından gayri dört bin dört yüz yetmiş akçe bakiyesi olub zıkr olan baki mezkûrdan taleb olunduktan dergâh-ı mu^callâma ^carz-ı hâl idüb mukâta^canın kıstını havâlâta ve sabıka mukâta^cât nâzırı olan Turhan'a tamam teslim etdükdən sonra mukâta^ca-i mezbûreye kâtib olan Kasım mukâta^canın fazlası vardır diyü üç bin iki yüz kırk akçe dâhi alub mezbûr Kasım ma^crifetiyle havâlata on bir bin dört yüz kırk akçe teslim idüb elimde temessüklerim dâhi vardır yerlü yerinden teftîş olunub makbûzâtım ve teslimâtım nedir ve mukâta^canın fazlası dâhi var mıdır tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm olunub mabeynde mal-ı miri bel^c ve ketm olunmayub ve hem bana hayf olmasun diyü bildirdi imdi buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezbûr kâtib Kasım'ı vesair ihzârı lazım olanları getürdüb mezbûr Oruç'un mukâta^ca-i mezbûre kıstından tahvîli mezburda vaki^c olan makbûzâtın onât vechle yerlü yerinden teftîş idüb göresiz ne mikdâr makbûzâtı vaki^c olmuşdur ma^clûm olunduktan sonra havâlâta ve nâzır-ı mezbûr Turhan'a teslim etdüğü akçelerden gayri mukâta^ca-i mezbûre kıstından ve fazlasından zimmetinde sabit ve zâhir olan malımı mezbûr Oruç'dan bi-kusûr tahsil etdirib alub der-kise idüb ve mühürleyüb yarar adamlarunuz ile ve anda olan havâle kulları ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz ve eğer mezbûr Oruç'un mukâta^ca-i mezbureden fazlası olmayub mezbûr Kasım mezkûr Oruç'dan hilâf-ı şer^c ve kanûn ne mikdâr akçesin almış ise ki bi-hasebi'ş-şer^c sabit ve zâhir ola şer^cle lazım gelen hakkını mezbûr Kasım'dan alıviresiz ve illâ kazıyye muhtâc-ı ^carz ise yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 7 Muharrem sene 951/ 31 Mart 1544

SAYFA: 18

BELGE: 1

Selânik ve Sidre-kapsi kadısı Mevlana Behrâm'a ve Siroz ve ^cAvret-hisarı ve Zağra(?) kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâm yeniçerilerinin çukaları bahâsı için akçe hâcet olmuşdur buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile müfhirü'l-emânet ve'l-akrân çuka emini kulum Kasım ve kâtibi Yusuf varduklarında taht-ı kazânızdan haliya cem^c olunan ^cadet-i ağnâmdan lazım olan mikdarı akçe viresiz ve ne mikdâr akçe virilür kangı kadılıkda vaki^c olan ^cadet-i ağnâm akçesinden virilürse yazub dergâh-ı mu^callâma ^carz eyleyesiz şöyle bilesiz.

Tahrîren fî 8 Muharremü'l-harâm sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 18

BELGE: 2

Keşân kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûreye tabi^c nam karyeden Dimo nam zimmi kapuma gelüb Bali nam oğlum gâyib olub metrukâtı irsle bana ta^cyîn olmuş eğer kazâ-i mezbûrede vaki^c olan beytü'l-mâl ve mal-ı gayib eminleri ve ^câmilleri hâsıl ederler ve kendü kullarumdan karye-i mezbûreden Nikola nam zimmiye yüz re's koyun satub akçesiz dâhi almamış adam koyub satduğum kimesneden akçesiz taleb eyledükde zikr olan koyun dâhi gâyib olan zimminin dörtlü koyunun akçesiz almağa mâni^c olur ise diyü bildürdü bu hususda bana kefil eminlere buyûrdum ki:

Hükm-i şerifim vardukda kazâ-i mezburede olan beytü'l-mal ve mal-ı gayib eminleri ve ^câmilleri ihzâr etdirib ve bunun ile beraber edüb teftîş edüb göresin gayib olan zimmi bunun sulbî oğlu mudur ve ne mikdâr metrukâtı kalmışdır ve vaki^c olan metrukâtına beytül-mal ve mal-ı gâyib eminleri ve ^câmilleri bile hâsıl dahl iderler tamam asıl ve sahih ile ma^clûm etdükdün sonra göresin gayib olan Bali'nin sulbî oğlu eğer vaki^c olan metrukâtına ve oğlu gâyib olmağla kendünün sanduğu mülk koyunun akçesine hilâf-ı şer^c ve kanûn beytü'l-mal ve mal-ı gayib eminleri ve ^câmilleri hâsıl iderlerse hilâf-ı şer^c ve kanûn vaki^c olan metrukâtına ve bunun satduğu koyunun akçesine hâsıl etdirmeyeler ve illâ kazıyye muhtâc-ı ^carz yazub bildüresin şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 19

BELGE: 1

Mora mukâta^câtına müfettiş ta^cyîn olunan Florina kadısı olan Muslihe'd-din'e ve Balya-badra kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Mora sancâğı beği Mehmed han dame ʿizzihû dergâh-ı muʿallâma ʿarz gönderüb nefsi Balya-badra'da mütemekkin Ahmed bin Günhân nam kimesne yarar subaşı oğlu olub ve kendüsü dâhi yarar ve maldâr ve miri umûrdan haberdâr ve ehl-i kalem ve müstakim kimesne olub ve hüsn-i ihtiyârıyla tımandan feragât edüb maʿzûl olmağın livâ-i mezbûrede miriye mensûb ve müteʿallik olan cemʿ-i emvâl-i padişâhide seylü't-.....mine'l-na-mestûr olan ʿale'l-ʿumûma her ne ise yerlü yerinden bi-hasebi'ş-şerʿ ve'l-kanûn tefîş ve tefahhüs olunduktan sonra ʿâid ve râciʿ olan belʿânlarından ve kitmânlarından mezbûr Ahmed beş kere yüz bin akçe kaydına mültezim olub ve kuzzât ve nâzır ʿAlaü'd-din ve nâzır Hıdır ve ümenâ işbu sene 949'da vakiʿ olan cemʿ-i muhasebelerinden ziyade beş kere yüz bin akçe dâhi kaydına mültezim ol diyârın cemʿân on kere yüz bin akçe olur tımarına terakki olub ve livâ-i mezbûre nezâreti bildirilürse ve harâç cemʿ olduğu emânete kendü nefsiyle dâhi üzerine nazır olmak şartıyla zikr olan on kere yüz bin akçe ziyade emvâlin edâsına mültezim olduğun bildirmiş imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda onât vechle dikkat ve ihtimâm üzere tefîş edüb göresiz mezbûr Ahmed nezâreti ʿuhdesinden gelür kimesne midir ve istediği iltizâmın edâsına kadir midir ve mukâtaʿâsın dâhi ziyadeye mütehammil midir ve zarar-ı mala yarar kefiller kaydına kadir midir tamam asıl ve sahih üzere maʿlûm olduktan sonra tefîş üzere yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü ve ama kendünün kadar mıdır ve kefillerinin hazır idüb ve kefilleri nice kefil olur ve kayıd mıdır isimleriyle Behram Beğ'e ʿarz idesiz şöyle bileler.

Tahrîren fi Semaniye Muharrem sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 19

BELGE: 2

Galata kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Mahruse-i İstanbul'da vakiʿ olan Hoca Şaʿbân evkâfi mütevellisi ʿAli dergâh-ı muʿallâma gelüb bundan evvel evkâf-ı mezbûre mütevellisi olub fevt olan Hızır'un vakiʿ olan emlâkın ve esbâbın kazâ-i mezbûrede olan kadıya beytü'l-mal emini olan zabt eyledükde evkâf-ı mezbûrun akçesinden baʿzı kimesneler emin ile akçe alub mütevelliside emânet koydukları esbâbları dâhi bile zabt olunmuşdur diyü bildirmeğın buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mahruse-i mezbûrede vakiʿ olan hassa beytü'l-mal emini getürdüb haliya evkâf-ı mezbûre mütevellisi olan mezkûr Hızır ile beraber edüb

teftîş edüb göresin mütevellî sabıka fevt oldukda ne mikdâr muhalledâtı zabt olmuşdur ve zabt olunan muhalledâtdan vakf-ı canibden taleb olunan esbâb ne asl esbâbdır ve ne sebep ve ne temessük ile taleb iderler tamam asıl ve sahîh ile ma'âlûm edindikden sonra taleb eyledükleri esbâbı ecnasıyla müfredâtla defter etdirib ve defteri imzalayub ve mühürleyüb yarar adamlarunla dergâh-ı mu'allâma gönderesin ve mufassal yazub bildüresin ama bu husûsda ne vechle ikdâm ve ihtimâm idesin ki benim beytü'l-mala ve benim mal-ı mevkufa hazer müretteb olmalu olmiya şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 20

BELGE: 1

Dimetoka kadısı Mevlâna Mahmûd'a hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Dimetoka mukâta'âlarına emin olan Mahmûd'un zaman zamanda muhâsebesin görölüb Hüseyin nam kimesnenin üzerine iki bin üç yüz akçe yazdırıb zikr olan iki bin üç yüz akçe için mezbûr Hüseyin'nin mülkü satılıb alınmış idi sonra mezbûr divân-ı 'aliyye gelüb mezbûr Mahmûd'un kendü zimmetine kayd etdirdüğü akçeyi teslim eyledüğüne elinde olan temessüklerini ibrâz edecek zikr olan akçe mezbûr Hüseyin'den tekrâr alınduğu zâhir olunacak merkûm olan akçeyi Mahmûd'dan aliviresiz diyü bundan akdem sana müekked hükm-i şerifim gönderilmiş idi haliya mezkûr Hüseyin'in varisleri dergâh-ı mu'allâma gelüb babamız olan mezbûr Hüseyin fevt olub zikr olan iki bin üç yüz akçe hakkımız mezbûr Mahmûd'un zimmetinde kaldı bu babda bize hayfdır diyü bildirdiler imdi buyurdum ki:

Hükm-i şerifim ile kulum vardukda bir an ve bir sa'at tehîr ve terâhi eylemeyüb mezbûr Mahmûd'u her kande ise buldurub getürdüb müteveffâ-i mezbûrun varisleri ile müvâcehe idüb gönderesin mezbûr Mahmûd zikr olan iki bin üç yüz akçeyi mezkûrlara teslim eylememiş ise bir an ve bir sa'at aman ve mecâl virmeyüb zikr olan iki bin üç yüz akçeyi bi-kusûr mezkûrlara alivirüb akçeyi Edirne kadısına gönderesin ki emr-i sabıkım mucebince dükkânları alivire tekrâr dergâh-ı mu'allâma gelüb şikâyet etdirmelü olmiya şöyle ki bu def'a dâhi mezkûr yetimlerin haklarını mezbûr Mahmûd'dan alivirmeyüb tekrâr dergâh-ı mu'allâma şikâyete geeler 'itâbına sebep olur bilmiş olasın şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 8 Muharrem sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 20**BELGE: 2**

Florina kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûreye tabi^c ber-muceb-i defter-i vilâyet 12604 akçe yarar ve Sofa(?) nam karye ve gayrihû ber-vech-i tımâr mutasarrıf olan Yusuf nam sipâhi dergâh-ı mu^callâma gelüb haliya vaki^c olan sefer hizmetin edâ eylemiş eğer tımârım sehven mevkûfât defterine kayd olunduğın vaki^c olan hasılına mevkûfât eminleri ve ^camilleri hâsıl ederler diyü bildirüb ve haliya emirü'l-ümera-i ikrâm Rum-ili Beğlerbeğisi Ahmed Paşa damet me^câlihû mezbûrun tımârı sehven mahlûl defterlerine kayd olunmuşdur diyü eline mühürlü tezkire virmeğın zıkr olan tezkire mezkûrun elinden alınub hıznâne-i ^câmirede hıfz olundu buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezbûr Yusuf'un elinde olan berâtı mucebince tımârının vaki^c olan mahsûlâtın kendüye zabt etdirib mevkufât eminlerine ve ^camillerine bi-vech hâsıl etdirmeyesin şöyle ki mezbûra ^câid ve râci^c mahsûlden mevkûfât eminleri ve ^camilleri nesne almışlar ise ki zâhir ola ne mikdâr nesne almış ise ba^cde's-subût gerü buna aliviresin.

Tahrîren fî Semaniye Muharremü'l-harâm sene 951/ 1 Nisan 1544

EL-CÜZÜ'S-SÂNÎ

SAYFA: 21**BELGE: 1**

Yanya sancâğı beğine ve Yanya kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Yanya kadısı olan Mevlâna İlyâs dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Narda memlehasın mukâta^caya dutan Lüfehardu(?) ve Yorgi Kathu(?) ve Tudor(?) nam ^camillerdir devletden hükm-i şerif vâsıl olduğı ibrâz edüb makrûn-i şevkatde kazâ-i Yanya'da ba^czı karyeler kadimden her haneden sekiz akçe kesim viregelmişlerdir haliya ^cadet-i kadime üzere kesimleri virmezler diyü bildirdüler imdi kesim viren karyeleri onât vechle teftîş idüb göresiz kaç kıta^c karyedir ve her karyede ne kadar hane vardır ve her hanede yılda memlehaya kaç akçe kesim viregelmişlerdir ve cümle ne kadar akçe olur ve haliya virmemeyeğ sebeb nedir aslıyla ma^clûm edünüb vuku^c üzere ^carz idesiz diyü buyurulmuş emsâlen bi-emri'l-^cali husûsu mezbûr görüldükde on dört pare karye halkının ellerinde hükm-i şerif olmağın bir habbe virmeyüb ^cadet-i kadime üzere anlardan kesim alınmalu olsa her senede yedi bin altmış iki akçe olub ve üç yılda yigirmi bin yüz seksân altı akçe olur idi anlardan hiç nesne

alınmayub ve zikr olan karyeler defter olunub  arz olundu diyü bildirmişsin imdi zikr olan  amiller muk ta a-i mezbûreyi sene 943 Saferi'nin on u unda vaki  olan AĞustos evvelinden  c yıla muk ta aya dutmuŐlardır mezbûrun karyelere virilen hükm-i Şerif mezkûrun  amiller n sene-i evvelisinde ve sene-i sanisinde ve sene-i sel sesinde mi virilmişdir hakik ti üzere i l m etmed Ğ  ecilden buy rd m ki:

Hükm-i Şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr ve tevakkûf etmeyüb zikr olan karyeler halkını ihzâr etdirib ve ellerinde olan hükümlerine nazar idüb göresiz virilen hükm-i Şerif mezkûrun  amiller n tahv lleri tamam oldukdan sonra virilmiş ise kanûn-i kadim üzere mukaddemâ uhdelerinde lazım olan  c yıllık kesimlerin bi-kusûr mezbûrun kur  ahalisinden alıvir b  amiller n borçları i n mezbûr kulomla ve yar r adamlarunuz ile dergâh-ı mu all ma gönderesiz ve yazub bildiresiz ve eğer virilen hükm-i Şerif  amiller n tahv lleri i nde virilmiş ise göresiz hükm-i Őerifden mukaddem  amillerin tahv linde mezkûrun karyeler re ay sından kaç senenin kesimi müteveccih olmuş ise  amiller n borçları i n alıviresiz ta all l etdirmeyesiz ve hükm-i Şerif virildikten sonra vaki  olan senenin dâhi mezkûr karyelerden ne mikdâr kesim müteveccih olduğun tamam asl ve sahih üzere ma l m edindikden sonra vuku  üzere yazub bildiresiz Şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 8 Muharremü'l-harâm sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 22

BELGE: 1

Karadağ kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya taht-ı kaz ndan Dom-Nikola nam rahib kapuma gelüb patrik olanlar kadimden ayni batılıımız üzere miri i n cem  eyledükleri rus mu olagelen  adet üzere cem  iderler idi haliya patrik olan olugelen  adet üzere cem  eylemeyüb ziyade taleb iderler bu husûsda bana hayfdır diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hükm-i Şerifim vardukda mezbûr rahib patrik ile beraber idüb teftiş idüb göresin kadimden miri i n cem  eyledüğü r s mu olugelen ayni batılıleri üzere cem  eylemeyüb ziyade taleb eyledüğü vaki  ise menü idüb kadimden olugelen ayinleri üzere aldırasin olugelen ayinlerine muhalif ziyade aldırmıyasın Şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 9 Muharremü'l-harâm sene 951/ 2 Nisan 1544

SAYFA: 22**BELGE: 2**

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Kara-karye kadısı Mevlana Hıdır ve Siroz mukâta'âtı nâzırı Halil dergâh-ı mu'callâma 'arz gönderüb kazâ-i mezbûreye tabi' Kasboğa nam nehrin nisf riyasetine mutasarrıf olan Hüseyin fevt olub yeri mahlûl olmağın Kurd yarar ve riyaset hizmetin 'uhdesinden gelür kimesne olduğu ecilden kanûn üzere pişkeşi riyâset için beş yüz akçeyi hızâne-i 'âmireme teslîm eylemek üzere tevcîh olunub 'arz olundu diyü bildirmişler imdi mezkûr Kurd pişkeşi riyaset için sene ihda ve hamsin ve tis'â-mi'e Muharremi'nin pişkeşi göndere hızâne-i 'âmireye meşbûr akçe teslîm eyledüğü ecilden bu berât-ı hümayûnum virdüm ve buyûrdum ki:

Varub nehr-i mezbûreye müteveffa-i mezkûr Hüseyin yerine reis olub olugelen 'adet ve kanûn üzere riyaset hizmetin ide mademki hizmet-i riyasetde istikâmet üzere olub kusûru ve bir yaramazlığı olmaya mukaddemâ reis olanlar hizmetleri mukâbelesinde yine mutasarrıf olagelmişler ise bu dâhi kanûn üzere ana mutasarrıf ola ol babda kimesne mâni' olmaya ve eğer hane-i 'avârizdan ise kemâ-kân 'avârizın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 11 Muharremü'l-harâm sene 951/ 4 Nisan 1544

SAYFA: 23**BELGE: 1**

Ayâmavrâ kadısına ve Mora mukâta'âtı nâzırına hüküm yazıla ki:

Haliya Ahmed nam kimesne dergâh-ı mu'callâma gelüb bundan evvel Ayâmavrâ Kal'ası feth olundukda darü'l-harbe ifâkat(?) iden zimmilerün yerleri hali kalub tapuya virilmelü oldukda ben dâhi Yorgi Mikad(?) ve Miriyoç(?) ve Koma Maji(?) ve Siromazi(?) nam zimmilerin yerlerin sekiz yüz akçe tapuya alub ve miriye müteveccih olan resm-i tapuya sabıka mukâta'ât nazırı olan Hasan'a teslîm eyledikten sonra ele hüccet alub ol zamandan beru tasarrûf ider idim haliya ba'zı kimesneler gelüb zikr olan yerlerde elimde olan hüccete muhalif hâsıl iderler diyü bildirdi imdi nâzır-ı mezbûr Hasan'ın dergâh-ı mu'callâma getürdüğü emlak defterine mürâca'at olunub görüldükde Yorgi Mikad(?) ve Miriyoç(?) ve Koma Maji(?) ve Siromazi(?) nam zimmilerün hali yarar için mezbûr Ahmed sekiz yüz akçe resm-i tapu virdüğü mukayyed bulmağın buyûrdüm ki:

Hüküm-i şerifim vardukdaberaber idüb ve mezbûr Ahmed'in elinde olan hüccete nazar idüb bunun tasarrufunda olan yerlerine hasıl idenler kimlerdir karyesiyle hasıl iderler tamam aslıyla ma'lum edünüb göresiz şöyle ki bunun tasarrufunda olan yerlerine hariçden ba'zı kimesneler hilâf-ı şer' ve kanûn hasıl iderler ise tasarrûfunda olan yerlerine hilâf-ı şer' ve kanûn kimesneyi dahl etdirmeyesin ve illâ kazıyye muhtâc-ı 'arz ise yazub bildüresiz sonra emr-i celilü'l-kadrim ne vechle sadır olursa mucebi ile 'amel idesin şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 8 Muharrem sene 951/ 1 Nisan 1544

SAYFA: 23

BELGE: 2

İstanbul kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem sene ihda ve selasin ve tis'a-mie Receb'inin guresinden Edirne ihtisabına ber-vech-i iltizâm emin olan Mehmed nam kulumun teslimâtından gayri zimmetinde on üç bin doksan dört akçe kalub haliya mezbûr kulum fevt olub zikr olan mal-ı miri müteveffa-i mezbûrun muhalefâtından tahsîl olunub hızâne-i 'âmireme gelmek lazım ve mühim olduğu ecilden buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda bir an ve bir sa'at tehîr ve terâhi eylemeyüb müteveffa-i mezbûr Mehmed'in mahruse-i mezbûrede vaki' olan emlâkın ve esbâbın teftîş idüb göresin cüzvi ve külli her nesi kalmış ise cümlesine satdırıb nakd etdirib alub der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr kulumla hızâne-i 'âmireme gönderesin ve illâ varislerine intikâl eden muhalefâtından bi-kusûr tahsîl etdirib dergâh-i mu'allâma gönderesin ve yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 9 Muharrem sene 951/ 2 Nisan 1544

SAYFA: 24

BELGE: 1

İstanbul hasları kadısına hüküm yazıla ki:

İstanbul haslarına ber-vech-i iltizâm emin olan İskender dergâh-ı mu'allâma gelüb haliya bina olunan merhûm mağfurleh Sultan Mehmed Hân tabe serahû 'imâretine vakf olub kazâ-i mezbûrede vaki' olan karyelerde mütemekkin ba'zı kimesnelerin oğulları olub kanûn üzere bive haracın taleb eyledükde ve vaki' olan beytü'l-mâlların zabt eylemek istedükde zikr olan karyeler cabileri mâni' olub mal-ı miriye zarar olur diyü bildirdi imdi zikr olan karyeler hassa-i hümâyûnumdan ifrâz olunub vakf için ta'yîn olunmuşdur buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda bu husûsa kendü nefsinle mübâşeret idüb onât vechle teftîş idüb göresin zikr olan karyeler hassa-i hümâyûnum için zabt olunduğu zamanda bive kâfirler haracın ve vaki^c olan beytü'l-malın zikr olan karyeler eminleri zabt idegelmişler midir veyahûd emin-i mezbûr İskender mi alub zabt eylemişdir tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm olunub kadimden ne vechle zabt olunugelmiş ise gerü ol vechle zabt etdüresin ve illâ kazıyye muhtâc-ı ^carz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 9 Muharremü'l-harâm sene 951/ 2 Nisan 1544

SAYFA: 24

BELGE: 2

Sofya kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya taht-ı kazânızda Kayacık Pınarı dimekle ma^crûf mezra^caya mutasarrıf olan müfhirü'l-zü^cemâ-i ve'l-emâcid Hayati zide mecduhû dergâh-ı mu^callâma gelüb zikr olan mezra^ca tımâr tarikiyle bana virilüb berâtında mukayyed iken kazâ-i mezbûrede vaki^c olan mevkûfât eminleri ve ^câmilleri zikr olan mezra^canın vaki^c olan mahsûlata dahl iderler diyü bildirdi imdi buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda kazâ-i mezbûrede olan mevkûfât eminleri ve ^câmilleri ihzâr etdirib ve mezkûrun ademisiyle berâber idüb teftîş idüb göresin zikr olan mezra^ca tımâr tarikiyle mezkûra virilüb berâtında mukayyed iken berâtına muhalif mevkûfât eminleri ve ^câmilleri vaki^c olan mahsûlata dahl eyledükleri vaki^c ise elinde olan berâtına muhalif dahl etdirmeyesin vaki^c olan mahsûlü berâtı mucebince ademlerine zabt etdüresin ve şöyle ki mezkûra ^câid ve müteveccih olur mahsûlden mevkûfât eminleri ve ^câmilleri nesne alub zabt ve kabz eylemişler ise göresin ne mikdâr nesne almışlar ise ba^cde's-subût gerü adamlarına bi-kusûr alıviresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 9 Muharrem sene 951/ 2 Nisan 1544

SAYFA: 25

BELGE: 1

Avlonya sancâğı beğine ve Avlonya kadısına ve Avlonya emini Ca^cfer nam kula hüküm yazıla ki:

Sen ki Avlonya kadısının haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Avlonya kurbunda vaki^c olan ve Niş nam nehir taşub kadimden olan seddi ve andan gayri deryâ canibinde olan seddi dâhi yıkub tuz ocakları ve dalyânlar battâl olub zikr olan seddler muhkem yapılub gerü sedd olmaz ise mal-ı padişahiye külli zarar(?) olduğundan gayri zikr olan boğazdan küffâr gemileri girüb vilâyeti harâb etmek vardır diyü

bildirmişsiz öyle olsa sen ki Avlonya mukâta^câtı emini kulum Ca^cfer'sin haliya bunda dergâh-ı mu^callâmında bulunub getürdülüb zikr olan gölün seddleri husûsu suvâl olundukda Ester ve Budin nam karye kurbunden Peşan nam mevzi^cden iki kulaç kadarıyla cebt etdirülüb ve içi toprak ile dolub muhkem sedd idüb ve Avlonya önünde ki göl ve deryâ boğazı dolub ayrılmağa muhtâç olmuşdur zikr olan göl ve boğaz iki kulaç mikdârı ayrılıb pak olub ve Barkonok boğazına taş döküb muhkem sedd etdirmek lazımdır ve zikr olunan seddleri etdürülüb ve göl ve boğaz ayırtlanub pak olunması için Ohri sancâğından iki bin nefer cerehor ve İlbasan sancâğından bin nefer cerehor ve Avlonya sancâğından üç bin altıyüz nefer cerehor ve dört yüz ^caraba ihraç etdirülüb ve Avlonya sancâğından ihraç olunan cerehorlardan Mejoki(?) ve Belgrad nahiyelerinden ihrâç olacak cerehorun beş yüz neferi baltacı ta^cyîn olunub ve bir sancâkdan ihrâç olunan cerehorları sancâk kadıları her biri növbet ile ikişer yüz ve üçer yüz nefer cerehor getirüb birer hilkate mikdârı işledüb ve seddler ve dalyânlar ve boğaz ayırtlanmasının ba^czı mühimmatına otuz bin mikdârı akçe virilmek fermân olunur ise zikr olan seddler husûsu ve dalyân ve boğaz ayırtlanub pak olunması üç aya değin itmâma irişüb re^câyâyâ dâhi müzâyeka gelmez diyü cevâb virmeğın zikr olunan seddlerün binası ve dalyân ve boğaz ayırtlanub pak olmasın emr idüb Avlonya sancâğından re^câyâdan imece tarikiyle üç bin altı yüz nefer adam ve dört yüz ^caraba ihrâç olunmasın emr idüb ve bu husûs için Avlonya sancâğı kadılarına ve Ohri sancâğından iki bin nefer ve İlbasan sancâğından dâhi bin nefer cerehor ihrâç olunmak için zikr olan sancâk beğlerine ve zikr olunan sancâk kadılarına müstakil hükm-i şerifim yazılıb irsâl olunmuşdur buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda bir an ve bir sa^cat tehîr ve terâhi eylemeyüb sen ki sancâk beği ve sen ki kadısın ve sen ki eminsin bu husûsa kendü nefsiniz ile mübâşeret idüb Avlonya sancâğından emr olunan üç bin altı yüz nefer cerehoru ve dört yüz ^carabayı ihrâç etdüresiz ama Mejoki(?) ve Belgrad nahiyelerinden ihraç olunan cerehorların beş yüz neferin baltacı ihrâç etdirüb getürdüb zikr olunan (s.26) Estegor ve Budin nam karye kurbunda Peşan nam mevzi^ce dek iki kulaç kadarıyla çit etdürüb ve içini toprak ile doldurub muhkem bir sedd etdüresiz ve andan gayri Barkonok boğazı için dâhi bulunan yerlerden kifâyet mikdarı taş tedârik idüb buldurub getürdüb zikr olan boğaza dâhi muhkem bir sedd etdüresiz ve Avlonya önündeki gölü ve deryâ boğazını iki kulaç mikdarı ayırtlandurub pak etdüresiz ve livâ-i mezbûreden vesair sancâklardan ihrâç olunan cerehoru kifâyet mikdârı növbet ile çıkardub getürdüb birer

hente mikdârı istihdâm etdüredükden sonra anlara icâzet virüb yerine ahar cerehor getürdüb istihdâm etdüresiz ve her sancâkdan emr olunan cerehordan ne mikdâr cerehor gelmişdir ve kangı kadılıkdan gelmişdir ve ne zamanda gelmişdir ve gelen cerehorları vilâyet kadıları kend nefsleri ile mi getürmüşlerdir veyahûd ademler ile mi göndermişlerdir mufassal defter etdürüb ve defteri mühürleyüb dergâh-i mu^callâma gönderesiz ki ne mikdâr cerehor geldüğü ma^clûm ola ammâ Avlonya sancâğından ihrâç olunmasın emr olunan cerehor ihrâç olunmalu oldukda ve ihrâç olunub gelüb istihdâm olunmalu oldukda sen ki sancâk beğisin ve sen ki kadısın ve sen ki eminsin ta^cyîn eyledüğünüz ademlerünle re^câyânın ba^czısına te^caddi idüb ve ba^czısından hilâf-ı emr akçeleri alınmakdan ziyade hazer idesiz şöyle ki cerehor ihrâcı için ta^cyîn eyledüğünüz ademlerünüz re^câyânın ba^czısından te^caddi idüb ve ba^czısından hilâf-ı emr akçe aldığı istimâ^c oluna sen ki sancâk beğisin senden bilinüb ^citâba müstehak olursuz ve sen ki kadısın ve sen ki eminsin ^cazlinda ve tezkere sebep olduğundan gayri envâ^c-i ^cukûbete giriftâr olursuz bilmiş olasız ana göre mukayyed olub basiret üzere olasız zikr olan seddlerin itmâm olmasın ve dalyânların ve boğazların ayırtlaması ehem-i mühimmattandır sa^cy idüb ikdâmda ve ihtimâmda kusûr komayub iki üç aya değin zikr olan seddleri itmâma irişdirüb ve dalyânı ve boğazı ayırtlandırub pak etdüresiz her dürlü dâhi eylemeyesiz ve istihdâm olunmak için hisârları dâhi lazım olursa Avlonya hisar erenlerinden dâhi növbet ile kifâyet mikdârı adem çıkardub mu^ctemedlik hizmetine istihdâm etdüresiz ve ba^czı mühimmât için akçe hacet olur ise anda olan mukâta^câtdan kifâyet mikdârı akçe alub sarf etdüresiz ve vaki^c olan ihrâcâtı sen ki sancâk beğisin ta^cyîn eyledüğün ademle müfredâtla defter etdüresin ve sen ki kadısın ve sen ki eminsin dahi defter itdüresin tamam olduktan sonra ^cadet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub imzalayub ve sen ki sancâk beğisin yazılan muhâsebeyi sen dâhi mühürleyüb ve sen ki kadısın imzalayub dergâh-ı mu^callâma gönderesin ama bu bahâne ile mukâta^câtdan ziyade akçe alub malım babında isrâfdan ve itlâfdan ziyade hazer idesin ve muhtâc-ı ^carz olan husûsları tehîr eylemeyüb ber-vech-i isti^ccâl yazub dergâh-ı mu^callâma ^carz eyleyesiz (s.27) sonra emr-i celîlü'l-kadrim ne vechle sadır olur ise mucebi ile ^camel idesiz ve bi'l-cümle zikr olan seddleri yapıdırub ve dalyânları ve boğazları vech-i meşrûh üzere ber-vech-i isti^ccâl ve itmâm etdirmeğe ikdâmda ve ihtimâmda kusûr komayasız emr olunan cerehor ihrâç olunmak ve ihrâç olunub gelüb istihdâm olunmalu oldukda hilâf-ı emr re^câyâya te^caddi olub veyahûd bir bahâne ile akçeleri alınmakdan ziyade hazer idesiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 10 Muharremü'l-harâm sene 951/ 3 Nisan 1544

SAYFA: 27

BELGE: 1

İlbasan sancâğı beğine ve zikr olan sancâk kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya Avlonya kurbunda vaki^c olan Niş nam nehir taşub vaki^c olan seddlerini bozub Avlonya dalyanları vaki^c olduğu göl dolub zikr olan gölün pak etdirülmesi ve mezkûr göle sedd yaptırulması i^clâm olunmağın zikr olan sedd yapılub ve dalyanlar ayırtlanmasın emr idüb ve bu husûs için Avlonya sancâğından üç bin altı yüz nefer ve Ohri sancâğından iki bin nefer ve İlbasan sancâğından bin nefer cerehor ihrâç olunub zikr olan seddleri yapılub ve dalyanlar ayırtlanub pak olunması için istihdâm olunmasına Avlonya sancâğı beğine ve Avlonya kadısına hüküm-i şerifim irsâl olunmuşdur imdi zikr olan gölün ayırtlanub pak olunması ve lazım olur yerlere sedd yapılması ehem-i mühimmâtdan olmağın buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim varduğu gibi tehîr ve terâhi eylemeyüb sen ki sancâk beğisin sen ki sancâğından emr olunan bin nefer cerehoru ihrâç etdirib ve siz ki kadılersuz her biriniz taht-ı kazanuzdan ihrâç eyledüğünüz cerehoru növbet ile kendü nefsiniz ile göle eyledüb lazım olan hizmeti ta^cyîn olunduğu üzere işletdürüb itmâm etdüresiz ama cerehor ihrâç olunmalu oldukda ve ihrâç olunub gelüb istihdâm olunmalu oldukda sen ki sancâk beği ve sen ki kadısın ta^cyîn eyledüğünüz ademlerünüz re^câyânın ba^czısına iken maslahat için te^caddi idüb ve bi-kusûr hilâf-ı emr akçe alınmakdan ziyade hazer idesiz şöyle ki ta^cyîn olunan ademlerünüz iken maslahat için re^câyânın hilâf-ı emr ba^czısına te^caddi idüb ve ba^czısından akçe aldıkları istimâ^c oluna sen ki sancâk beğisin senden bilinüb ^citâba müstehâk olursuz ve siz ki kadılersız ^cazlinize ve tezkere sebeb oldukdan gayri envâ'i belalara giriftâr olursuz bilmiş olasız ana göre mukayyed olub basiret üzere olasız şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 10 Muharremü'l-harâm sene 951/ 3 Nisan 1544

SAYFA: 28

1- vech-i meşrûh üzere:

Ohri sancâğı beğine ve Ohri sancâğı kadılarına iki bin nefer cerehor için bir hüküm dâhi

2- vech-i meşrûh üzere:

Avlonya sancâğı kadılarına bir hüküm dâhi

SAYFA: 28**BELGE: 1**

Edirne kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Dimetoka mukâta'âlarına emin olan Mahmud'un muhâsebelerin görölüb Hasan nam kimesne zimmetinde iki bin üç yüz akçe kayd olunmağın mezkûrun Mahruse-i Edirne'de mülk dükkânları satılıb sonra mezkûr Hüseyin divân-ı 'aliye gelüb zikr olan akçeyi emin-i sâbıka sandığa teslîm eyledüğüne temessük ibrâz edecek mezkûrun dükkânları akçesi tekrâr alındığı zâhir olub ve mezbûr Mahmud'un borcuna iki bin üç yüz akçe geçdüğü senden zikr olan iki bin üç yüz akçeyi mezbûr Mahmud'dan alub mezbûr Hüseyin'in dükkânların alan kimesne teslim idüb dükkânların gerü mezkûr Hüseyin'e alıviresiz diyü emr olunub ol husûs için sana hüküm-i şerifim gönderilmişdi haliya mezbûr Hüseyin'in varisleri dergâh-ı mu'allâma gelüb babamız fevt olmağın kazıyye mezkûr imdi dükkânlarımız alınmayub bize gayb ile zülm ve hayf olmuşdur diyü bildirdükleri sebebden zikr olan akçeyi mezbûr Mahmud'dan alub Edirne kadısına gönderesiz diyü Dimetoka kadısına müekkid hüküm-i şerifim gönderilmişdir buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim vardukda Mevlâna-yı mezbûr meblâğ-ı mezbûru sana isâl eyledükde zikr olan dükkânları alan kimesne akçesiz virdükden sonra dükkânlar mezbûrun varislerine gerü alıviresin bu babda mezbûrlar tekrâr dergâh-ı mu'allâma şikâyete gelmeli eylemeyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 'âşer Muharremü 'l-haram sene 951/ 3 Nisan 1544

SAYFA: 28**BELGE: 2**

İskenderiye sancağı kadılarına hüküm yazıla ki:

Livâ-i mezbûrede vaki' olan mevkûfâta ve hassa beytü'l-mala emin olan Mehmed nevrûza muhâsebe getürmedüğü ecilden 'azl olunub işbu darende-i fermân-ı hümâyûn Hasan nam kimesne zikr olan sancâkda vaki' olan mevkûfâta ve hassa beytü'l-mala emin ta'cî'n olunub ol vechle eline berât-ı hümâyûnum virilmişdir buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim ile emin-i mezbûr Hasan vardukda zikr olan sancâkda cüzvî ve külli vaki' olan mevkûfâtı ve hassa beytü'l-malı sizün ma'rifetiniz ile olagelen 'adet ve kanûn üzere emin-i mezbûra zabt etdirib ve müfredâtla defter etdiresiz haric-i defter nesne kodurmıyasız şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 12 Muharremü'l-haram sene 951/ 5 Nisan 1544

SAYFA: 29

BELGE: 1

Selânik ve Sidre-kapısı kadısı Mevlâna Behrâm'a mukâta^cat nâzırı Pir Mehmed'e hüküm yazıla ki:

Haliya Aydosa nam zimmi kapuma gelüb ba^czı mutâ^cala Mahruse-i Selânik'e varduğumda kürek emini olan Baroh(?) nam Yahûdi on sekiz sahtiyân ve on iki hane meşin ve üç hane safb ve on yedi altun sikke alub bana hayf eylemişdir diyü bildirdiler gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezbûr Baroh'a(?) ihzâr etdirib mezbûrun ile beraber edüb teftiş idüb göresiz zimmi-i mezbûr Mahruse-i mezbûreye eyledüğü metâ^cadan mezbûr Yahudi on sekiz sahtiyân ve iki meşin ve üç safb ve on yedi sikke altınunuz alduğı vaki^c midir ve ne sebeble almışdır ve mezbûr zimmi alunduğı metâ^canın gümrüğün edâ eylemişdir veyâhûd eyledüğü metâ^ca gümrükden kaçurmaduğı zâhir olub gerüden olmuşdur tamam asıl ve sahih ile ma^clûm etdikden sonra göresiz zimmi-i mezbûr alduğı metâ^canın kanûn üzere gümrüğün edâ eyledükden sonra mezbûr Yahudi hilâf-ı şer^c ve kanûn bunun ol mikdâr sahtiyân ve meşin ve safb ve florin alduğı bi-hasebi'ş-şer^c zâhir ola hilâf-ı şer^c ve kanûn mezbûr Yahudi alduğı esbâbı bi-kûsur gerü mezbûr zimmiye hükm idüb aluviresiz ve illâ kazıyye muhtâc-ı ^carz ise yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî ^caşer Muharremü'l-haram sene 951/ 3 Nisan 1544

SAYFA:29

BELGE: 2

Çorlu ve Silivri ve Birgos ve Baba-eskisi kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya zıkr olunan kadılıklarda vaki^c olan bive kâfir beytü'l-malına ber-vech-i iltizâm emin olan ^cAli dergâh-ı mu^callâma gelüb zıkr olunan kadılıklarda ba^czı bive kâfir beytü'l-malı vaki^c oldukda kalîl-i kesir vaki^c olan beytü'l-malı vilâyet kadıları anda istimâ^c eylemekle mabeynde beytü'l-mala hayli zarar olunduğundan gayri dâhi bana hayf olur diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda her biriniz taht-ı kazânızda bive kâfir beytü'l-malı vaki^c olub zabt olunduktan da^cvâ-yı verâset ider kimesneler var ise göresiz vaki^c olan beytü'l-mal üç binden akl ise emin mezbûrun ademisi müvâcehesinde şer^cle istimâ^c idüb şer^cle ve meşhûd ve ^cadûl ile sabit oldukdan sonra hükm idüb varislerine viresiz ve illâ

üç bin ve dâhi ziyade vaki^c olan beytü'l-malı ve düyunu ve zimmetine anda istimâ^c eyleyüb verâset da^cvâsın iden kimesneleri şahidleri ile kapuma gönderesiz ki gelüb şer^cle isbât eyledikden sonra alalar şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 11 Muharremü'l-haram sene 951/ 4 Nisan 1544

SAYFA: 30

BELGE: 1

İstanbul kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Mahrûse-i mezbûrede ve ana tabi^c yerlerün bive kâfirler harâcına iltizâmla emin olan ^cAli dergâh-ı mu^callâma gelüb tahvîlim içinde Mahrûse-i İstanbul'a ahar yerlerden rencberlik eylemek için gelüb altı ay sakın olan kâfirlerden kanûn üzere bive harâcın talep eyledükde biz yerlerümüzde harâcımız edâ eyledük diyü kadılar imzâsıyla suret-i defter ibrâz iderler ma-hazâ ellerinde olan defterlerde esâmisi mevcûd olan keferenin esâmisine ismi mutâbık olan kâfirler dahi bunlardanım diyü harâcın halâs eylemek mümkündür ve bundan evvel zikr olan kâfirlerün kadı imzasıyla olan defterleri ellerinden alınub mahkemede hıfz olunub min-ba^cd rencberlik etmeğe gelen kâfirlerden kanûn üzere altı ay sakın olduktan sonra her kâfirden başka başka harâcların yerlerinden iderler eyledüklerine kadı imzasıyla sahih-i temessük taleb idüb temessükleri olanlardan harâcların aldırmayub temessükleri olmıyanlardan kanûn üzere miriye müteveccih olan bive harâcın aldırmasız diyü hükmi-i şerif virilmiştir bu husûsda mal-ı miriye zarar olub bana hayfıdır diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükmi-i şerifim vardukda göresin şol kâfirlerün ki ellerinde kadı imzasıyla yerlerinde harâcların edâ eyledüklerine defterleri ola ol asl kâfirlerin elinden alub muhalif zabt ide ve şol kâfirlerün ki karyeleri ve isimleri ve harâcları babında sözleri min-ba^cd rencberlik eylemek için defter müvâcehesinde anun gibilerden harac talep olunmağa ve şol kâfirlerün virdükleri cevab deftere muhalif gelmelerinden haracların alınvirüb ehline zabt etdiresin gelen kâfirlerden kanûn üzere altı ay sakın olduktan sonra her kâfirden başka başka harâcların yerlerinde edâ eyledüklerine kadı imzasıyla sahih-i temessük taleb idüb temessükleri olanlardan haracların aldırmayub temessükleri olmıyanlardan kanûn üzere miriye müteveccih olan bive harâcın aldırmasın şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 12 Muharremü'l-harâm sene 951/ 5 Nisan 1544

SAYFA: 30

BELGE: 2

İstanbul kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel sene 948 Şa^cbanının altısında vaki^c olan nevrûs evvelinden Siroz hasların üç yıla on iki kere yüz bin ve elli bir bin dörk yüz kırk bir akçe sağ Müslüman göstermeğe ber-vech-i iltizâm emin olub Mahruse-i İstanbul'dan Kontar mahlesinde mütemekkin İskender'in İshâk nam emin fevt olub kesr-i iltizâmından ve makbuzâtından zimmetinde hayli baki vardır diyü müfettiş olan Gümülcine kadısı Mevlâna Şemsü'd-din ve mukâta^cât nâzırı Halil dergâh-ı mu^callâma ^carz etdikleri ecilden emin-i mezbûrun Mahrûse-i İstanbul'da olan emlakın ve esbâbı zabt ve hıfz olunmak lazım olduğu ecilden buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr ve tevakkûf etmeyüb onât vechle dikkat ve ihtimâmla tefîş idüb göresin mezbûrun emlakından ve esbabından cüzvî ve külli her nesi zâhir olursa müfredâtla defter etdirdikden sonra bir mu^ctemed yerde hıfz etdirib defteri imzalayub ve mühürleyüb ta^ccîl dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve yazub bildüresin ve emin-i mezbûrun kırk bin akçe zarar-ı malına kefil olan Mahruse-i İstanbul'da Sulbi oğlu mahlesinden Portugal cemâ^catinden Elbâ oğlu Yutok(?) ve yine mahalle-i mezbûreden yine bu cemâ^catden kırk bin akçesine kefil olan Selimun oğlu Havid ve altmış bin akçe zarar-ı malına kefil olan mahalle-i mezbûreden kendü cema^catinden İsâk oğlu Urhâm ve mahle-i mezbûreden cemâ^cat-i mezbûrden otuz bin akçe zarar mala kefil olan Urham oğlu Selimun nam Yahudiler dahi buldurub mezbûr kuluma teslim etdiresin ki emin-i mezbûrun zimmetinde müteveccih olan mal-ı miriye emlak ve esbâb vefâ iderse müheyyâ ve noksânı vaki^c olursa vaki^c olan noksânı için mezbûrların kefil oldukları akçe kendülerden tahsîl oluna şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 17 Muharrem sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 31

BELGE: 1

Yanya sancâğı beğine ve Narda ve Angeli-kasrı kadılarına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel Angeli kadısı Mevlâna Muslihü'd-din dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib sabıkâ Arkâdyâ kadısı olan Mevlâna Şemsü'd-din ve nâzır Ca^cfer ve Salnik nam kul Karlı-ili mukâta^câtının tefîşine geldüklerinde livâ-i mezbûrede vaki^c olan mevkûfât ^câmilleri Kara Mihal ve Dimo tahvîllerinde otuz bin mikdarı akçe tahsîl idüb mezkûr kul kabz eyledükden sonra fevt olub mezbûr Ca^cfer nâzır olmağın meblağ-ı

mezbûru alub zabt idüb Narda'ya evine varub sonra kadı-i mezbûr ile mezkûr Ca'fer dâhi fevt olub zikr olan akçenin nam nişanı ma'clûm olunmaduğu ecilden sonra Narda kadısı olan Mevlâna Seyyid Celâl'e zikr olan kazâyânın teftîşine emr-i şerif vârid olub ol dâhi teftîş hizmetinde iken ma'czûl vaki' olub mezkûrlarun kaziyyeleri görülmeyüb kaldı diyü bildirdüğü ecilden Narda kadısı olub haliya ma'czûl olan Mevlâna Muslihü'd-din'e zikr olan husûsun teftîşi için hükm-i şerif irsâl olmuş idi haliya Mevlâna-yı mezbûr dâhi dergâh-ı mu'allâma 'arz gönderib mezbûr Kara Mihal ve Baki şeriklerinden zikr olan mal-ı miri taleb olundukda bundan sâbık Angeli-kasrı dizdârı olub ve livâ-i mezbûreye nâzır olan Ca'fer nam kimesne livâ-i mezbûrenin 943 yılında vaki' olan beytü'l-mal ve mal-ı gayib ve sipahiler tımârları mabeynden bizüm tahvîlimizden hızâne-i 'âmireye irsâl için otuz binden ziyade akçe kabz idüb irsâl etmeden müfettiş olan Mevlâna Şemsü'd-din ve nâzır Ca'fer dâhi fevt olub akçe nâzır-ı mezbûr zimmetinde kalmışdır Mevlâna-yı mezbûr müfettiş Şemsü'd-din'in müstecilatında mestûr ve mukayyedir nâzır-ı mezbûr Ca'fer maraz-ı müette ve hayf dâhi eyleyüb ikrâr eylemişdir bizum akçemizden gayri hayli mal-ı miri var idi diyü sâbıka Narda kadısı olan Mevlâna Muhi'd-din'in sicillin ibrâz idüb suret-i sicil yanına sancâğı beği Taygun Beğ'e muhzırında bir sarı kise içinde elli bin miri akçe vardır Yusuf bilür ve yigirmi binden ziyade bir siyah kise içinde mevkûfât akçesi dâhi vardır diyüb ve mezkûr Yusuf bendedir didüğü mukayyed bulunub nâzır-ı mezbûrun varislerinin ve kefilleri ve mezbûr Yusuf ihzâr olunub suvâl olundukda sicil-i merkûmun aslına ve fir'ate bi'l-külliyeye inkâr suretin göstericek asl-ı sicil Narda'da olmağın asl-i mürâca'at lazım gelüb def'-i meclis olunmuş idi ba'dehû Narda'ya gelindikde sicille mürâca'at olunub müstecilatda mestûr ve mukayyed bulundukda nâzır Ca'fer'in vârisleri nukûda külliye bizum vukûcumuz yokdur zevcesiyle mezbûr Yusuf bilür diyü cevâb virüb ve mezbûr Yusuf Angeli-kasrı hisârında sakın olub hisâr dizdârından taleb olundukda gelmeyüb ve dizdâr dâhi virmezsin diyü (s.32) 'inâd idecek müteveffa-i mezbûrun zimmeti mucebince yetmiş binden ziyade akçe ki miridir mezbûr Yusuf ile müteveffa-i merkumun zevcesi mabeyninde bel' ve ketm olduğu tamam zâhir olub ve mezbûr 'âmillerün teslîm eyledükleri mal dâhi görmekle mümkün olmaduğu ecilden 'arz olundu diyü bildirmiş imdi nâzır mezbûr Ca'fer'in zimmetinde sâbıka Narda kadısı Mevlâna Muslihü'd-din hücceti mucebince Koniçe memlehası mahsûlünden yigirmi bir bin üç yüz yigirmi üç akçe ve garpın hasları mahsulünden mukaddemâ müfettiş olan Narda kadısı Mevlâna Muhi'd-din hücceti mucebince yedi

bin üç yüz yigirmi altı akçe olub zikr olan akçeler mezbûrdan tahsil olunub hızâne-i  amireye gelmesi lazım olduğu ecilden buy urd m ki:

Hükm-i Şerifim ile (boş) nam kulum vardukda sen ki Angeli-kasrı kadısısın Narda kadısı tehîr ve tevakkuf etmeyüb Narda'ya varub m Ő arun-ileyh sanc ağı beği ile ve Narda kadısı ile cem  olub ve mezbûr Yusuf'u vesâir bu husûsda ihzârı lazım olan kimesneleri dâhi ihzâr idüb s bıkta mezbûr nâzır Ca fer ile müfettiş ta y n olunan Mevlâna Őems 'd-din'in Narda'da mahfûz olan suret-i siciline nazar idüb göresiz mezbûr n zırın maraz-ı m vettidinde bir sarı kise içinde elli bin miri akçe vardır Yusuf bilür ve yigirmi binden ziyade bir siyah kise içinde mevkûfât akçesi vardır diyüb mezbûr Yusuf bende didüğü sicillatda mestûr mudur veyâhûd Őahidler var mıdır on t vechle dikkat ve ihtim mla Şer -i Şerif ve kanûn münîf muktezâsınca teftiş idüb göresiz zikr olan mal-ı miri bi-hasebi'Ő-Şer  mezbûr Yusuf zimmetinde sabit ve zâhir olur ise mezbûr Yusuf'dan ve eğer nâzır-ı mezbûr Ca fer'in zimmetinde sabit ve zâhir olur ise varislerine intikâl iden muhalefâtından bi-kusûr tahsil etdirib alub der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr kulumla ve yarar adamlarınız ile dergâh-ı mu all ma gönderesiz ve yazub bildüresiz ve zikr olan husûs Şer le g r l b fasl olunmak için def tle ahkâm-ı Şerife gönderilüb mezbûr Yusuf ve Dimo huzuru lazım olan kimesneler ta all l ve  in d etdükleri ecilden fasıl olunmayub tehîr olunmuşdur imdi sen ki sancâk beğisin bu defa  eğer mezbûr Yusuf'dur ve eğer gayri huzuru lazım olan kimesnelerdir elbette elbette ihzâr etdirib zikr olan mal-ı miri bi-hasebi'Ő-Şer  her kimden müteveccih olursa bi-kusûr tahsil etdirmeyince olmıyasız tekrâr görülmeğe muhtâc-ı kazıyye komayasız ve tamam oldukdan sonra mufassal yazub bildüresiz Şöyle ki bu husûsda huzuru lazım olan kimesnelerden biri ta all l idüb gelicek olur ise isimleri iŐtih rları ile yazub bildüresiz muhkem haklarından geline Şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 12 Muharremü'l-harâm sene 951/ 5 Nisan 1544

SAYFA: 33

BELGE: 1

Karitena kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Yusuf nam sipâhi dergâh-ı mu all ma gelüb kazâ-i mezbûreye tabi  Vlonhiya(?) nam karye tm r tarikiye ile bana virilüb ol vechle elime berât-ı h m y n dâhi virilmişdir öyle olsa haliya elimde olan ber tma muhâlif zikr olan karyenin vaki  olan mahs l ne kazâ-i mezbûrede vaki  olan haslar eminleri ve  amilleri hâsıl-ı defter

diyü iderler diyü bildirdi imdi deftere mürâca^cat olunub görüldükde zikr olan Vlonhiya nam karye has bulunmamağun buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresin zikr olan karyenin mezbûr Yusuf'a timâr virüb ve eline berât virüb elinde olan berâta muhâlif haslar eminleri ve ^camilleri hâsıl iderlerse vaki^c olan mahsûlünden mezbûr Yusuf'un elinde olan berât mucebince kendüye zabt etdüresin haslar eminlerini ve ^camillerini dahl etdirmiyessin ve eğer berât mucebince mezkûra ^câid ve müteveccih olmuş mahsulden nesne alub zabt ve kabz eylemişler ise ki zâhir ola ne mikdâr nesnesin almışlar ise zâhir olasın gerü bi-kusûr alıviresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 33

BELGE: 2

Akza kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-müvahhidîn ma^cdenü'l-fazl ve'l-yakîn Silistre kadısı Mevlana Bedrû'd-din zide fazluhû tezkere varıcak ma^clûm ola ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Goril(?) nam rahib cem^c eyledüğü akçeden Vidbo(?) nam zimmi zimmetinde zahir olan üç bin beş yüz elli akçeyi derdevlete isâl için mezbûr Goril(?) alub kabz idüb Hüsrev nam ademim ile böyle derdevlete irsâl olundu diyü bildirmişsin imdi:

(Boş) nam gulâm Şahin vardukda zikr olan üç bin beş yüz elli akçeyi mezkûr kul ile ve ademin mezbûr Hüsrev ile dergâh-ı mu^callâma gönderüb hıznâne-i ^câmireye teslim itdüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 34

BELGE: 1

Atina kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Atina re^câyâsı kapuma adam gönderib kazâ-i mezbûreye tabi^c İsne nam karye re^câyâsı vilâyet yazıldıkda derbentci ta^cyîn olunub ve deftere dâhi ol vechle derbentçi kayd olunmuşlardır şimdiki halde ta^cyîn olundukları üzere derbent hizmeti edâ eylemezler diyü bildirmişler imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresin fi'l-vaki^c zikr olan karye re^câyâsı derbentçi ta^cyîn olunub ve deftere dâhi derbentçi kayd olunmuşlar iken vaki^c olan derbentcilik hizmetlerini edâ eylemedükleri vaki^c ise onât vechle tenbîh ve tekîd idesin ki defter mucebince vaki^c olan derbent hizmeti ta^cyîn olundukları üzere edâ eyleyeler şöyle ki

ba^cde't-tenbîh eylemeyüb hizmetlerinde kusûrları ola tehîr eylemeyüb yazub ^carz eyleyesin ki haklarından geline şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 34

BELGE: 2

Atina kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûreye tabi^c Caçına nam karye re^câyâsı kapuma adam gönderib vilâyet yazıldıkda defterde derbentçi kayd olunub vaki^c olan ^cöşürlerümüzü vesâir rüsûmumuzu derbent ^cadet üzere edâ ideriz ve bu vechle olduğuna elimizde suret-i defter dâhi vardır haliya karye-i mezbûre ^cadet-i ağnâmı cem^c olundukda cem^c olunan ^cadet-i ağnâmı defter mucebince almayub bizden ziyade talep iderler bu husûsda bize hayfdır diyü bildirmişler imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresin fi'l-vaki^c karye-i mezbûre re^câyâsı defterde derbentçi kayd olunub vaki^c olan derbent hizmeti edâ eyleyüb kusûrları yoğ ise ki zâhir ola bunların ^cadet-i ağnâmları husûsu defterde ne vechle mukayyed ise ol vechle defter mucebince aldırasin defterden ziyade akçelerin aldırması ve illâ kazıyyeleri bir dürlü dâhi olub muhtâc-ı ^carz ise yazub bildüresin sonra emr-i celîlü'l-kadrim ne vechle olur ise anunla ^camel idesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 35

BELGE: 1

İskenderiye sancâğı beğine hüküm yazıla ki:

Bundan evvel sefer-i hümâyûnum vaki^c oldukda zikr olan sefer hizmetine gelmeyüb edâ-yı hizmet eylemeyen sipâhilerün kanûn üzere birer yıllık hâsılların mevkûfa zabt olunmasın emr idüb ve bu husûs için mukaddemâ sana hükm-i şerifim gönderilmiş idi imdi buyûrdüm ki:

Livâ-i mezbûre mevkûfâtına ve hassına beytü'l-malina emin ta^cyîn olunub hükm-i şerifim ile irsâl olunan Hasan vardukdan livâ-i mezbûrede vaki^c olan mevkûfâtından ve hassına ve beytü'l-malından görülmeyüb baki kalmış nesne var ise sâbıkâ gönderilen mufassal hükm-i şerifim mucebince emin-i mezbûr ma^crifetiyle ta^cyîn eyledüğün adamlarunu zabt etdirüb müfredâtla defter etdiresin zayi^c defter nesne kodurmıyasın şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 35**BELGE: 2**

Alaca-hisâr sancâğı beğine ve livâ-i mezbûre kadılarına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel Selânik memlehası emin olan Derviş haliya dergâh-ı mu^callâma gelüb memleha-i mezbûrede hâsıl olan tuz bahasından der-kise olan akçeden Mahmud nam kulum seksân bin mikdârı akçe ve ba^czı esbâbım alub gayb idüb Alaca-hisâr sancâğında varub çiflik satun alub anda mümkün olmuşdur diyü bildirdi imdi buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifimle (boş) nam kulum vardukda sen ki sancâk beğisin bu husûs için yarar adamın ta^cyîn idüb ve siz ki kadıarsız her biriniz taht-ı kazânızda onât vechle mukayyed olub dikkat ve ihtimâm idüb mezkûr Mahmud'u tecessûs ve tefahhûs etdirib göresiz her kanginizin taht-ı kazâsında bulunursa dutub muhkem kayd û bend edüb ve elinde bulunan nakdiyesini ve esbâbını müfredâtla defter etdirdikden sonra defteri imzalayub ve mühürleyüb kendünü ve elinde bulunan nakdiyeyi vesair esbâbın mezbûr kulum ile ve yarar adamlarınız ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz ve nakle kabil olmyan esbâbın bir emin yerde emânet kodurub ve emânet konulan esbab ne asl esbâbdır defter etdirib defteri imzalayub ve mühürleyüb dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 36**BELGE: 1**

Filibe kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel Selânik memlehasına emin olan Derviş dergâh-ı mu^callâma gelüb memleha-i mezbûrede hâsıl olan tuz bahasından Mahmud nam kulum seksân bin mikdârı nakd akçe ve ba^czı esbâbın alub gayb idüb Tatar-bazarı'na varub ismin harc edene tebdîl edüb ve kaza-i mezbûrede vaki^c olan Evrenos Beğ ^cimâreti mukâta^casında bir ev satun alub ve bir mikdârı akçe ile ba^czı esbâbı kadı naibi olan Mui'd-din Hoca dimekle ma^crûf kimesnede emânet koyub kendü tebdîd olduğun bildirdi imdi bu husûs için (boş) nam kul ta^cyîn olunub irsâl olundu buyûrdum ki:

Hükm-i şerifim ile mezbûr kulum vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb bu hususa kendü nefsinle ve mezbûr kulumla mübâşeret idüb naib-i mezbûr ve andan gayri bu husûsda ehl-i vukûf olub ihzârı lazım olanları ihzâr etdirib onât vechle dikkat ve ihtimâm ile şer^c-i şerif ve kanûn münîf muktezâsınca teftîş edüb göresin emin-i

mezbûrun kulu Mahmud naib-i mezbûrun evinde ne mikdar akçe ve ne asl esbâb komuşdur tamam asıl ve sıhhati ile ma'âlûm olub ne mikdâr akçe ve esbâb komuş ise zâhir olanın naib-i mezbûrdan bi-kusûr taleb edüb ve kendüye muhkem kefilleyüb ve mevcûd bulunan akçeyi der-kise idüb ve mühürleyüb esbâbı dâhi müfredâtla defter etdirib defter ile bile mezbûr kulomla ve yarar adamlarunuzla dergâh-ı mu'callâma gönderesin ve nakle kabil olmıyan esbâbı anda bir emin yerde emânet koyub ve emânet konulan esbâb ne asl nesnedir defter etdürüb imzalayub ve mühürleyüb böyle gönderesin ve ne asl kimesnede emânet konulmuşdur yazub bildüresin ve satun alduğu ev ne asl evdir ve ne bahâlu evdir ve kimden satun almışdır ve bi'l-fi'îl kimin tasarrûfundadır ma'âlûm oldukdan sonra der-emin dâhi satdırıb nakd etdirib akçesin der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr kulomla dergâh-ı mu'callâma gönderesin ve yazub bildüresin ve muhtâc-ı 'arz olan husûsu dâhi yazub bildüresin ama husûsda hilâf-ı şer' kimesneye te'addi olunmaktan ziyade hazer idesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 37

BELGE: 1

Arkadya kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu'callâma 'arz gönderib Koron kâfirlerinden Konto Marankov(?) nam zimmi hükm-i şerif ibrâz idüb Arkadya kazâsına tabi' beğ hassı olan Nişin Gölü yerinde vaki' olan yerler husûsu için İbrahim nam kimesne ile olan nizâ'lüsün fâsl idesin ve illâ kadıları muhtâc-ı 'arz ise yazub bildüresiz diyü fermân olunmağın aslen ale'l-ali iken dâhi meclis-i şer'e getirülüb ahvâlleri tefîş olundukda mezkûr Konto(?) darü'l-harbe gitdükde olan yerleri ol zamanda nazırü'l-emiâl olan Mevlâna İbrahim zikr olan zimmi darü'l-harbe gidecek olmağın mezbûr İbrahim'e tapuya virüb eline temessük virmiş idi iki bin mikdarı mezkûr İbrahim'in tasarrûfunda olub sonra Mora nazırı olan Hasan gelüb mezbûr iltizamıma sebep Konto'dan alduğun berât-ı sabık hali emin olub fevt olan Ahmet doksân beş dönüm yeri mezbûr Konto'ya bin üç yüz kırk akçeye bey' idüb ama emin-i mezbûr defterinde baki kayd olunmuş bulunub ve mezbûr Konto darü'l-harbe gitmiş bulunmağın mezbûr nazır olan Hasan İbrahim'in bin üç yüz kırk akçesin alub eline tapu-name virüb ve ol zamanda Arkadya kadısı olan Mevlâna İbrahim'in hüccet-i tazmununda Mora Beği Kasım Paşa damet me'alihû mektubu mucebince Asitâne-i Sa'âdetden emr vârid olub istimâlet ile gelen zimmilerin beratı gerü sahiblerine virilsün diyü fermân olmuşdur Mevlâna-yı mezbûr

İbrahim mezkûr İbrahim Beğ berât alub Kanto'ya hüccet virüb tasarrûf ider iken tekrâr mezkûr İbrahim Bab-ı Sa'âdetden hükm-i şerif ibrâz idüb fi'l-vaki' Kanto(?) darü'l-harbe idecek olmuş ise İbrahim'in elinde olan tapu-namesin mukarrer dutub tarlaları buna hüküm idesin Kanto'ya hâsıl etdirmiyesiz diyü fermân olunmağın ol zamanda Arkadya kadısı olan Mevlâna Hasan tarlaları gerü mezbûr İbrahim'e hüküm idüb ele hüccet virincek tekrâr Kanto(?) dergâh-ı mu'allâyâ varub istimâlet-i hükümetin suretin kayd-ı hükm-i şerif dâhi ibrâz idüb mefhûn-i şerifinde Koron kâfirlerin emr-î şerif ile satılan emlak defterine vasıl olundukda mezbûr İbrahim'in tapu için virdüğü bin üç yüz kırk akçesi teslim olunmamış gerü tarlaların Kanto'ya hüküm idesin diyü emr olundukda mezkûr İbrahim cevap virüb etdiği mezbûr Kanto iktisâbın(?) ile gelmeyüb darü'l-harb gemiler ile Moton Kal'ası önünden geçerken Müslümanlar levend kayıkları mezbûr Kanto'ya dutub kal'a-i mezbûre müstahfizlarından Mustafa nam kimesne men' eylemişdir gelmesine sebep bu olmuşdur diyü sonra ehl-i vukûfdan suvâl olundukta mezbûr İbrahim'in sefer yerlerine muvaffik şehâdet idenler ve mezbûr İbrahim'in getürdüğü hükm-i şerif istimâlet-i hükümete mübâşir olmağın ahar canibe hükm etmek cürret olunmadı diyü bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezbûr İbrahim'i ve Kanto'ya(?) ihzâr idüb ehl-i vukûfdan ve yarar mu'temed-i 'aliyye Müslümanlardan teftîş idüb göresin mezbûr İbrahim'in sabıka nazır olan Mevlâna İbrahim'den ve naib olan Hasan'dan elinde olan tapu-namesi ve temessüklerin dâhi getürdüb nazar edüb göresin mezbûrlar temessükler zikr olan nazırların temessükleri etdüğü bi-hasebi's-şer' sabit ve zâhir oldukdan sonra mezbûr Kanto'ya(?) dâhi onât vechle teftîş idüb göresin (s.38) istimâlet ile ve kendü re'ayâsıyla gelmeyüb darü'l-harb gemilerinden levend kayıkları alub Moton hisâr erenlerinden Mustafa nam kimesne men' istedikleri bi-hasebi's-şer' sabit ve zâhir olursa zikr olan yerler mezbûrun nazırların tapu-nameleri mucebince mezbûrları kimesneye tasarrûf etdüresin kimesneye bi-kasd hasıl etdirmiyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 38

BELGE: 1

Kalâmata kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Nefs-i Koron mukâta'asını 948 Cemâziye'l-ahirinin guresinden ve Koron Kal'ası hisâr erenleri tımarlarından has olan karyeler sene-i mezbûre Zi'l-ka'desinin on dördünde vaki' olan Mart evvelinden iltizâmla emin olan Hasan dergâh-ı

mu^callâma gelüb benden evvel tahvîl ibtidâsında zikr olan mukâta^calara emin ve kâtib vesâir mübâşir olanların kanûn üzere hesâbların görmek taleb iderim diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda tehîr eylemeyüb bundan evvel tahvîl ibtidâsında zikr olan mukâta^calara emin ve kâtib vesâir mübâşir olub ihzârı lazım olanları getürdüb zikr olunan mukâta^calardan her ne zabt ve kabz eylemişler ise müfredât defterlerin taleb edüb getürdüb müfredât defterlerinden ve şüphe olan mevâdı ehl-i vukuf ma^crifetleriyle onât vechle dikkat ve ihtimâm üzere yerlü yerinden teftîş idüb tamam sıhhati üzere ma^clûm edindikden sonra müfredât-ı defter etdüresin tamam oldukdan sonra ^cadet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub imzalayub ve mühürleyüb dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve ber-muceb-i muhâsebe ümenâ ve küttâb vesâir mübâşirin zimmetlerinde zahir olan malımı bir an ve bir sa^cat amân virmeyüb müteveccih olan yerlerden bi-kusûr tahsîl etdirib alub der-kise idüb ve mühürleyüb sâir mukâta^cât akçeleriyle bile ve yarar adamlarunla hızâne-i ^câmireme gönderesin ve yazub bildüresin muhâsebe mucebinca zâhir olan malımdan kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmyasın ve yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 39

BELGE: 1

Marmara(?) kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Baki nam zimmi kapuma gelüb bundan evvel Marmara kadılarına ber-vech-i iltizâm kâtib olan Gıtân(?) nam zimminin tahvili içinde ba^czı zimmiler ile Bergoz ve Efton nam karyeleri mukâta^caya dutub apâk ^câmil olub mübâşeret eylemiş idik şimdikilerde zikr olan karyeler kastından gerü vaki^c olub vaki^c olan kesr taleb olundukda şerîkim olan zimmiler kendü zimmetlerine müteveccih olan hasların virmeyüb cümle bana tazmîn etdirmek istediler bu husûsda bana hayfdır diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda zikr olan zimmileri getürdüb ve bunun ile beraber idüb teftîş idüb göresin zikr olan karyeleri şirket üzere mi almışlardır ve aldıkları karyeleri ma^cân mübâşeret eylemişler midir tamam asıl ve sıhhati ile ma^clûm edindikden sonra şöyle ki zikr olan karyeleri şirket üzere alub ve ol vechle zabt eyleyüb kesr vaki^c oldukda vaki^c olan kesr cümle buna tazmîn etdirmek istediler ise her birinin kadılarına ne mikdâr nesne müteveccih olur ise anlardan ve bunun hissesine müteveccih olanın

bundan tahsîl etdüresin ahar zimmiler zimmetlerine müteveccih olan hissesi bundan talep etdirmiyesin ve illâ kazıyye bir dürlü dâhi olub muhtâc-ı  arz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 39

BELGE: 2

Kalâmata kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu allâma  arz gönderüb Mora vilâyetinde hasâd vaktinde fukarâ ve zü efâ başak düşürmek için mezrâ a varduklarında cem  eyledükleri başakdan hâslar eminleri ve  amilleri  ošür talep ider diyü bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda teftîş idüb göresin vilâyet-i mezbûrede vaki  olan hassa yerlerde zirâ at iden kimesneler hâsıl eyledükleri terekelerin alub hizmetlerine eyledüb miriye müteveccih olan  ošürlerin edâ eyleyüb ve tarlalarında eminleri ve  amilleri ve cem  eyledükleri başakdan hâsıl  ošür talep iderlerse kendüler zirâ at eylemeyüb kalan başakların fukaradan ve zü efâdan ba zı kimesneler varub cem  eyleyüb ol asl varmadan cem  eyledükleri başakdan  ošür talep etdirmiyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 40

BELGE: 1

Gerbeş(?) kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûreye tabi  (boş) nam karye keferesi kapuma adam gönderib vilâyet-i mezbûre harâccıları geldüklerinde üzerimizde mukayyed olan harâclarumuzu defter mucebince sal be-sal edâ eyledükden sonra kazâ-i mezbûrede olan bive harâcı eminleri ve  amilleri gelüb bizi dutub tekrâr bive harâcın talep etdireler bu husûsda bize hayfdir diyü bildirmişler imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda kazâ-i mezbûrede olan bive harâcı eminlerini ve  amillerini ihzâr etdirib ve karye-i mezbûre ahâlisi ile beraber idüb teftîş idüb göresin zikr olan karyede bive harâcı talep eyledükleri zimmiler defterde mukayyed olub ve defterde mukayyed olan harâcların sal be-sal vilâyet-i mezbûre harâccılarına edâ eyledükden sonraki zâhir ola kazâ-i mezbûrede vaki  olan bive harâcı eminleri ve  amilleri tekrâr bunlardan bive harâcı talep eyledükleri vaki  ise hilâf-ı şer  ve kanûn tekrâr harâç talep etdirmiyesin ve göresin karye-i mezbûrede hariçden gelmiş bive

kâfirler bulunub altı ay sakin oldukları zâhir oldukdan sonra kanûn üzere miriye müteveccih olan bive haracın aldırıp miri için emine zabt etdirib ve müfredâtla defter etdiresiz ve illâ kazıyyeleri muhtâc-ı  arz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 40

BELGE: 2

İstanbul kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya İstanbul sancâğında ber-vech-i iltizâm kâtib olan Musa nam Yahudi dergâh-ı mu allâma gelüb Selimun nam Yahudi'nin 87.000 akçe ve Musa Bali nam Yahudi de dâhi 34.000 akçe alumlarum olub mezbûrlardan taleb etdükde muhalefet idüb virüb zikr olan akçeler mezkûrlardan tahsîl olunub sancâğında zâhir olan kıstımızın kesri için teslîm olunub diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerifimle (boş) nam kulum vardukda mezbûrlar Musa ve Selimun nam Yahudiler ihzâr etdirib ve mezbûr Musa ile berâber edüb şer le tef ş edüb göresin mezbûr Musa'nın mezkûrlan Selimun ve Musa nam Yahudiler zimmetlerinde bi-hasebi'ş-şer  ne mikdâr akçesi sabit ve zâhir olursa sabit ve zâhir olasin bi-kusûr kendülerden tahsîl etdirib alub der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr Musa'nın olan borcu için mezbûr kulumla dergâh-ı mu allâma gönderesin tehîr ve tevakkûf eylemeyesin ta allül ider ise esbâblarından ve emlaklarından satdırıp tahsîl etdüresin zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmıyasın izhâr-ı  ahd ederse kendülerini kuluma koşub kapuma gönderesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 16 Muharremü'l-harâm sene 951/ 9 Nisan 1544

SAYFA: 40

BELGE: 3

Yanya ve Karlı-ili sancâklarında vaki  olan  atik ve cedîd mukâta at  âmillerinin ve iltizâm(?) eminlerinin zimmetlerinde olan bakiyeleri tahsîl olunmak için Narda ve Angeli-kasrı hâslarına ve mukâta at nazırı  Abdu'r-rahime  adet ve kanûn üzere mufassal havâle hükmi yazıla.

Tahrîren fi 16 Muharremü'l-harâm sene 951/ 9 Nisan 1544

EL-CÜZÜ'S-SELASE**SAYFA: 41****BELGE: 1**

Anadolu kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Nefs-i Anadolu'da mütemekkin Süleyman nam kimesne dergâh-ı mu^callâma gelüb bundan evvel Anadolu Kal^cası feth olundukda içinde olan keferenin emlakına ve esbâbına dahl olunmaya diyü hüküm-i şerif virilüb ol vechle emlâklarına mutasarrıflar idi öyle olsa kal^ca-i mezbûre zimmilerinden Nikola nam zimmi hadd-i tasarruf idegeldüğü bir kilisâyı bana satub akçesin alub kabz etdikden sonra haliya anda olan beytü'l-mal emini gelüb dahl ider diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hüküm-i şerifim vardukda kal^ca-i mezbûrede vaki^c olan beytü'l-mal emini ve zimmi-i mezbûru ihzâr etdirib ve bununla beraber idüb onât vechle teftiş idüb göresin zimmi-i mezbûr satduğu kelisa ne asl kelisâdır ve satan zimmi kendü mü bina etdirmişdir ve ne zamanda bina etdirmişdir ve ne mikdâr akçeye satmışdır ve beytü'l-mal emini ne sebeble hâsıl iderler tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm etdikden sonra göresin zikr olan kelisâ bina olunduğu zamandan berû zimmi-i mezbûr hadd-i tasarrûf idegelüb kendünün mülkü idüğü zâhir olursa beytü'l-mal emini ber-vech-i fasl etdirmiyesin ve illâ kazıyye muhtâc-ı ^carz ise tehîr eylemeyüb yazub bildüresin sonra ne vechle emr olunursa mucabi ile ^camel idesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 41**BELGE: 2**

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Bundan evvel Mahrûse-i İstanbul'da vaki^c olan ^câmiller zindanında zindancı olan Süleyman ref^c olunub işbu darendi-i fermân-ı hümâyûn Bali nam kimesne mezbûrun yerine yevmî beş akçe ile zindancı nasb olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub zikr olan zindana mezbûr Süleyman yerine zindancı olub şöyle ki vezâif-i hizmet zindancılıktır bi-kusûr müeddî kaldıktan sonra ta^cyîn olunan yevmî beş akçe ^culûfesin Mahrûse-i mezbûre ze^câmet mahsûlünden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve eğer hane-i ^cavâriziyeden ise kemâ-kân ^cavârizın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 20 Muharremü'l-harâm sene 951/ 13 Nisan 1544

SAYFA: 42

BELGE: 1

İstanbul kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya İstanbul ve ana tabi^c yerlerün bive kâfirler harâcına ber-vech-i iltizâm emin olan °Ali dergâh-ı mu^callâma gelüb mahrûse-i mezbûreye hâriçden gelmiş ba^czı bive kâfirleri bulunub kanûn üzere bive haracı taleb olundukda biz yerlerimizde haracımızı edâ eyledük diyü kadılar imzasıyla suret-i defter ibrâz iderler ma^c-hazâ ibrâz eyledükleri defterün tarihi harâcların taleb eyledüğümüz seneden mukaddemdir bu husûsda bana hayf olub mal-ı miriye zarar olur diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresin mahrûse-i mezbûreye hâriçden gelmiş bive kâfirleri bulunub sakin olanı altı ay tamam olduktan sonra göresin yerlerinde harâcların edâ eyledüklerine vilâyet kadılarında ellerinde sahih ve cedid temessük olanlardan harâc taleb etdirmiyessin ve illâ yerlerinde harâcların edâ eyledüklerine ellerinde sahih ve cedid temessük olmıyanlardan kanûn üzere miriye müteveccih olan bive haracın aldırıp miri için emin-i mezbûra zabt etdirib ve müfredâtla defter etdüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 42

BELGE: 2

Ohri kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Ohri kazâsında vaki^c olan kükürd ma^cadeni ahâlisi dergâh-ı mu^callâma adam gönderib na-tekaddümden ma^caden-i mezbûre için erüdüb kesilügelen yerlere sınırumuz olub şimdiki halde etrafında vaki^c olan merrâhlığı işlemeyüb dahl etdirib odunun kesmekle mezbûrenin odunu ziyade müzâyeka çekilüb bu sebeble ma^cadene zarar müzîl olur diyü bildirdiler imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresin ma^caden-i mezbûreye odun kesmek için kurbanu gelen bir kadimden şimdilerin ne vechle kurbanu gelmiş ise gerü ol vechle kondurub ahardan kimesneye bi-kadı iş etdirmiyessin ammâ bu babda ziyade ihtimâm eyleyüb bu sebeble ba^czı re^câyâyâ hayf ve zülm olunmalu olmaya şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 43**BELGE: 1**

Cezâyir Beğlerbeğisi Hayre'd-din Paşa'ya hüküm yazıla ki:

Haliya Mora sancâğı beği dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib Anâvârin Kal^casında olan toplarun ba^czı sakım olub ^cummâlden kalduğun bildirüb ba^czı toplar ve ba^czı esbâb taleb eylemiş imdi zikr olan kal^caya iki kıta^c nehâlu şayka ve üç kıta^c koton ve beş kıta^c kotomerite ve beş kıta^c büyük hubzan ve on kantâr demür ve on kantâr zift ve iki yüz ^caded çam gönderüvirilmesin emr idüb ve donânma-i hümâyûnum ^cavdet olunub kal^ca-i mezbûreye geldükde zikr olunan toplar ve demür ve zift ve gönder donânma-i hümâyûnum gemilerinden taleb olunmak için muma-ileyhe hüküm-i şerifim dâhi irsâl olunmuşdur buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim vardukda donânma-i hümâyûnumla ^cavdet edüb Anâvârin Kal^casına geldükde müşârun-ileyh sancâk beği zikr olunan topları ve esbâbı taleb eyledükde donânma-i hümâyûnum gemilerinden iki kıta^c bacalu şayka ve üç kıta^c koton ve beş kıta^c kotomerite ve beş kıta^c büyük hubzan ve on kantâr demür ve on kantâr zift ve iki yüz ^caded çam gönderib kal^ca-i mezbûre dizdârına teslim etdüresin ve ne mikdâr nesne virildüğün defter etdirib defteri mühürleyüb dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve yazub bildüresin ve toplardan vesâir esbâbdan ne mikdâr nesne virilür ise sicillerine dâhi kayd etdüresin ve zikr olan kal^cada olan toplardan harâb olub ^cummâlden kalmış kaç kıta^c top var ise anları gemilere tahmîl etdirib İstanbul'a getirüb tophâne-i ^câmirem eminine teslim etdüresin ve ne mikdâr nesne getirüb teslim olunduğun dâhi yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 43**BELGE: 2**

Mora sancâk beğine ve mukâta^cât nazırına hüküm yazıla ki:

Sen ki sancâk beğisin haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Anâvârin Kal^casında olan toplar kundakları için beş yüz ^caded ağaç ve növbethane ve toplar maslahatı için beş yüz kıta^c çam tahtası ve beş yüz kıta^c bulut tahtası ve beş yüz ^caded balvan ağacı lazımdır diyü bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb zikr olunan ağaçları ve tahtaları bulunan yerlerden tedârik edüb buldurub getürdüb lazım olan mahallere sarf etdüresiz ve bahâları için lazım olan akçeyi sen ki nâzırsın anda olan mukâta^câtdan alub

bi-kusûr sahiblerine virdiresin ve ne mikdâr akçe sarf olunur ise müfredât ile defter etdirib ve defteri mühürleyüb dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz ammâ ziyade akçe harc olunub malım babında isrâfdan ve itlâfdan ziyade hazer idesiz ve alınan akçe kangı mukâta^cadan alınur ise emin ve ^câmil eline temessük viresiz ki vakt-i hesâbda göstere şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 44

BELGE: 1

Mora sancâğı beğine hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Anâvârin Kal^casında olan topların ba^cızları harâb olub ^cummâlden kalduğun bildirüb ve ba^czı topların ve esbâb dâhi taleb eylemişsiz imdi kal^ca-i mezbûrede olan toplardan ^cummâlden kabul harâb olan topların İstanbul'a gelüb tophâne-i ^câmireme teslîm olunmasın ve kal^ca maslahatı için taleb olunan toplar ve gayri donânma-i hümâyûnum ^cavdet idüb Filibe'ye geldükde donânma gemilerinden virilmesin emr idüb ve bu husûs için Cezâyir Beğlerbeğisi ve kapudanım Hayre'd-din Paşa dâmet me^câlihûya ol vechle hükm-i şerifim virilmişdir buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda donânma-i hümâyûnum gemileri ^cavdet idüb kal^ca-i mezbûreye geldükde kal^ca-i mezbûrede olan toplardan harâb olub ^cummâlden kalmış kaç kıta^c toplar var ise donânma-i hümâyûnum gemilerine tahmîl etdirüb İstanbul'a irsâl etdiresin ki tophâne-i ^câmireme teslîm oluna ve irsâl olunan toplar ne asl toplardır ve kaç kıta^c topdur ve kangı reis gemisi ile irsâl olunmuşdur mufassal yazub dergâh-ı mu^callâma ^carz eylesin ve kal^ca-i mezbûre maslahatı için paşa-yı müşarün-ileyhden iki kıta^c bahâlu şukka ve üç kıta^c katon ve kolomarite ve beş kıta^c büyük hubzan ve on kantâr demür ve on kantâr zift ve iki yüz ^caded çam gönderib taleb idüb alub zıkr olan topları kal^canın lazım olan mahallerine kodurub kal^cayı gereği gibi hıfz etdüresin ve alınan demürü ve zifti ve kükürdü kal^ca dizdârına teslîm etdirib hıfz etdüresin ve kal^caya konulan kaç kıta^c topdur ve ne asl topdur ve ne tarihte teslîm olunmuşdur ve virilen esbâbı dâhi bile sicilâta kayd etdüresin ve bir suretin dahi dizdâra teslîm etdüresin ve bir suretin dahi dergâh-ı mu^callama gönderesin mufassal yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 44

BELGE: 2

Mora sancâğı beğine hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Anâvârin Kal^casının topçu başısı ve kethüdası ve yaycısı ve cebecisi olmağla toplarun levâzımı görülmeyüb ve cebeler ve yayalar meremmet olunmayub kal^caya topçu başı ve kethüda ve cebeci ve yaycı lazımdır diyü bildirmişsin imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda kal^ca-i mezbûrede mahlûl vaki^c oldukdan topçu başılık ve kethüdalık ve yaya ve cebecilik hizmetinin ehl olan kimesnelere birer gedük tevcîh idüb yazub ^carz eylesin ki berât virilüb varub hizmetlerinde olalar şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 45

BELGE: 1

Ustorumca kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Bedriç nam kasabada merhûm Sultân Selim Hân tabe serâhû binâ etdüdüğü câmi^cinin ta^cmîr ve termîmine on bin akçe fermân olunmağın ber-muceb emr-i ^cali câmi^ci minâre bina olunub ve ba^czı yerleri dâhi meremmet olunub lakin cami^cinin kirişine ve tavanının meremmetine iki bin akçe dâhi lazımdır diyü bildirmişsin imdi buyûrdum ki:

Hükm-i şerifim ile (boş) nâm kulum vardukda zikr olan cami^cinin tavanın istihkâm üzere meremmet etdirüb ve cami^cinin içine dahi giriş etdüresin ve masraf için talep olunan iki bin akçeyi kadılarından alub sarf etdüresin ve vaki^c olan ihrâcâtı müfredatla defter etdüresin ama sa^cy idüb dahi eksükle itmâm etdirüb isrâfdan ve itlâfdan ziyade hazer idesin ve tamam oldukdan sonra ^cadet üzere muhâsebesin yazub imzâlayub ve mühürleyüb ve masrafdan baki kalan akçeyi der-kise idüb ve mühürleyüb yarar adamlarunla dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 45

BELGE: 2

(Boş) kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel İskenderiye sancâğında vaki^c olan mevkûfât ve hassa-i beytü'l-mâla emin olub ma^czûl olan Mehmed'in ibtidâ-i emânetden ^cazli tarîhine gelince livâ-i

mezbûrede vaki^c olan mevkûfâtından ve hassa-i beytü'l-maldan miriye alub zabt ve kabz eylemiş ise yerlü yerinden muhâsebesi görölüb ber-muceb-i muhâsebe zâhir olan malım hızâne-i ^câmireme gelmek lazım ve mühim olduğu sebebden buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr eylemeyüb emin-i mezbûru ihzâr etdiresin ibtidâ-i emânetden ^cazli tarîhine gelince livâ-i mezbûre mevkûfâtından ve hassa-i beytü'l-malından miriye alub zabt ve kabz eylemiş ise yerlü yerinden teftîş etdirüb tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm etdikden sonra müfredâtla defter etdirib tamam olduktan sonra ^cadet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub ve ber-muceb-i muhâsebe zâhir olan malımı amân virmeyüb bi-kusûr tahsîl etdirib ve görülen muhâsebeyi imzalayub ve hâsıl olan akçeyi der-kise idüb ve mühürleyüb yarar adamlarunla ve mu^ctemed hisâr erenleri ile dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve yazub bildüresin muhâsebe mucebince zâhir olan malımdan kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmayasın şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 13 Muharremü'l-harâm sene 951/ 6 Nisan 1544

SAYFA: 46

BELGE: 1

Koron kadısına ve dizdârına hüküm yazıla ki:

Haliya Mora sancâğı beği dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Koron Kal^casında olan mahzenler harâbe-i müşrif olub ta^cmîr olunmasın ve top kundakları ve ^carabalar hıfzıçün tophâne bina olunmasın lazım olmağın zikr olan mahzenler ve tophaneler binasına ehl-i hibre ma^crifetleriyle yedi bin akçe tahmîn olundu diyü bildirmişsin imdi zikr olan mahzenler ta^cmir olunub ve toplar ve ^carabalar hıfzıçün münâsib olan mahalde tophane bina olunmasın emr idüb ve bu husûs için (boş) nam kulum emin nasb olunub irsâl olundu buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile mezbûr kulum vardukda tehîr eylemeyüb kendü nefsinle ve mezbûr kuluma ve yarar mi^cmâr ile bu hususa mübâşeret idüb zikr olan mahzenler ve tophaneler mühimmâtı için taşdan ve kireçden ve ağaç esbabından ve binadan ve neccârdan vesair mühimmâtdan her ne hacet lazım ise bulunan yerlerden tedârik idüb buldurub getürdüb mahzenleri istihkâm üzere hizmet etdirüb itmâm etdüresiz ve top kundakları ve ^carabalar için münâsib olan yerde kadı görüldüğü üzere kifâyet mikdarı tophaneler bina etdüresiz ve masraf için lazım olan akçeyi anda olan mukâta^câtdan alub mezbûr kuluma sarf etdüresiz ve vaki^c olan ihrâcatı müfredâtla defter etdirib tamam olduktan sonra ^cadet ve kanûn üzere muhasebesin ihrâc etdirib imzalayub ve

mühürleyüb müfredât defterleri ile mezbûr kulumla dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve masraftan baki kalan akçeyi dâhi der-kise idüb ve mühürleyüb itmâm etdirib ziyade akçe harc olunub malım babında isrâf ve itlâf olunmakdan ziyade hazer idesin ve alınan akçe kangı mukâta^câdan alınur ise emin ve ^câmil eline hüccet viresin ki vakt-i hesâbda göstereler şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 47

BELGE: 1

İskenderiye ve İlbasan ve Ohri sancâkları beğlerine hüküm yazıla ki:

Haliya İskenderiye kadıları ve İlbasan kadıları ve Avlonya mukâta^câtı nazırı İdris dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Ohri sancâğından Akça-hisâr kazâsına tabi^c Mosad(?) dimekle ma^crûf nahiye Draç ve Akça-hisâr ve Niş nam kal^calar başlarında vaki^c olub Frenk ile mukâbeleleri ve ehl-i İslâma ^cad olanlar olub hâsıl olugelen yerlerin ^câmil Harmato olub dinlerin enva^ci mukâbele gemiler gelüb tereke tahmîl olunub cümle Frenkistan mezbûr nahiyeden zahire alınub bir akçe ve bir habbe gümrük hasıl olmayub ve Frenk vilâyetinden tacirler gelüb zıkr olan nahiye halkının müstezahiresiyle bazarlar satılıb nahiye-i mezbûre halkı enhâr-ı ^cisyân eyledükleri voyvodalar ve vilâyet kadılarının zararları dikkate kadir olmayub siyâsete müstehâk olduklarında şera^cate mürâca^cat ve voyvodalık ve sancâk beğlerine i^ctibâr eylemeyüb da^cvâların mabeynlerinde istima^c idüb içlerinden ba^czı harda karyelerine voyvoda tedârik idüb kanûn-i padişahi üzere rusûm taleb eyledükde kendü muktezâsı üzere cüzvi nesne virüb ve cizye gelen kullara dâhi iltifât göstemeyüb ve cizye defteri sair vilâyetde tezcât iken mezbûr nahiyede terakki bulub mal-ı padişahi ketm olduğundan gayri içlerinden ba^czıları serdâr olub iki üç yüz ehl-i baş müselleme kâfir ile ihrâklarında olan halkların yolların basub davarların yağmaladub adamların katl idüb ve ba^czısının esir idüb bahaya kesub ve ba^czı kâfir gemilerine satub kemâl-i mertebede memlekete ihtilâl virdüklerinden sonra deryadan dâhi sandallar donadub Niş ve Draç iskelelerine gelüb giden gemiler basılıb adamların gâret etdikleri sebebden asla mezbûr iskelelere gemi ve ahar gelüb münşîr olmuşdur ve her zamanda İspanya-i mülahidenin gemiler bi-pak içlerine gelüb fişekle urub bey^c ve şîrâ idüb zâd ve zevâde ile mu^câvenet idüb ehl-i islâm vilâyetin gâretine ve hasarına ittifâk idüb ^cumûmen kâr û kisbelerin virüb cem^cisin ehl-i baş olub yevmen fi yevmen tekmîl-i salâhda ve muteb-i garetde oldukları sebebden müfridlerin def^ci için nahiye-i mezbûrede üç yüz bin akçe harc ile bir kal^ca

bina olunmak lazım olub ehl-i islâm içlerinde sakin olub deryada ʿulûfelerin katʿ itmekle mağlub olmaların muhakkak olub ve iskeleler dâhi olmak mukarrer olmasın aʿyân-ı vilâyet vech görüb ve hadis olan kalʿanın eʿl-hirafında olan kalʿaların ʿulûfecileri emr olunub abâd ile hıfz olunmak müyesser olub ve harc olunan akçe bir senede haliya alınan cizye tekavüdünden ve hadis olan iskeleler mahsûlünden hâsıl olunmak mukarrer olub vilayet feth eylemek kadir padişâhi alem penâh hazretleri nüvvâb kadılar olduğundan gayri hızâne-i ʿamireye külli zayiʿ(?) hasıl olur diyü bildirmişler imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresin fiʿl-vakiʿ kazıyye zikr olan kadılar ʿarz eyledüğü gibi nahiye-i mezbûrede kalʿa yapılmak lazım ve münasibdir ve ne mikdar akçe ile bina olunur ve kalʿa bina olduğuna takdîrce nahiye-i mezbûrede vakiʿ olan reʿâyâ zikr olan nahiye keferenin zararlarından emin olurlar mı ve iskelelere nefʿi var mı tamam asıl ve sıhhati ile maʿlûm edindikden sonra vukûʿ üzere mufassal yazub ʿarz eylesiz ama zikr olan kalʿanın binası tahmîninde ber-vechle itmâm ideler ki ziyade akçe dahi gösterilüb malım babında isrâfdan ve itlâfdan hazer idesiz şöyle bilesiz diyü sonra yarar miʿmar gönderilüb eski yerine tahmîn iderse gerü hilâf-ı zâhir ola.

Tahrîren fi 15 Muharremüʿl-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

(ʿAnyedi nazır mukâtaʿât fi 20 Muharremüʿl-haram sene 951)

SAYFA: 48

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Kester mukâtaʿâtı nâzırı Oruç dergâh-ı muʿallâma ʿarz gönderüb Ohri dalyanlarına ve haslarına yevmî altı akçe ile kâtib olan Mehmed tebdîd olub yeri mahlûl olmağın Hacı ʿÖmer yarar ehl-i kulum ve kitâbet hizmetinin ʿuhdesinden gelür kimesne olduğu sebebden yevmî altı akçe ile tevcîh olunub ʿarz olundu diyü bildirmiş imdi zikr olan kitâbet yevmî altı akçe ile mezkûr ʿÖmerʼe taʿyîn olunub bu berât-ı hümâyûnum virdüm ve buyûrdûm ki:

Varub zikr olan dalyanlara ve haslara mezbûr Mehmed yerine kâtib olub vakiʿ olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücellid defter idüb zayiʿ defter nesne komıya ve dergâh-ı muʿallâma muhâsebe gönderilmeli oldukda ʿadet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub ve kadıya imzaladub ve mühürledüb böyle göndere ve haslar olan akçede kâtib-i mezbûrun mührü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve yaramazlığı olmiya taʿyîn olunan yevmî altı

akçe  ul fesin   akçesin mezbûr dalyanlar mahsûlünden ve   akçesin mezkûr haslar mahsûlünden harc-ı  amilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i  av rızıyeden ise kemâ-k n  av rızın vire öyle bileler diyü.

Tahrîren f  17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 48

BELGE: 2

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Bundan evvel Tırhâla haslarına yevmî sekiz akçe ile kâtib olan Hasan'a ihr c t olmağın yeri mahlûl olub ve mezkûr haslara iltizâmla emin olan Hanifi mezbûr haslara Dur k bin Hasan nam kimesnenin kâtib olmasın taleb eylemeğın i  bu darendeyi fermân-ı h m y n mezkûr Dur k yevmî be  akçe ile kâtib ta y n olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buy rd m ki:

Varub zikr olan haslara mezbûr Hasan yerine kâtib olub vaki  olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücelled defter idüb hariç-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu all ma muhâsebe gönderilmelü oldukda  adet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub ve kadıya imzaladub ve mühürledüb göndere ve hâsıl olan akçede kâtib-i mezbûr mührü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve yaramazlığı olmaya ta yin olunan yevmî be  akçe  ul fesin mezbûr haslar mahsûlünden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i  av rızıyeden ise kemak n  av rızın vire öyle bileler diyü.

Tahrîren f  17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 49

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Bundan evvel Tırhâla haslarına yevmî sekiz akçe ile kâtib olan Hasan'a ihr c t olmağın yeri mahlûl olub ve mezkûr haslara iltizâmla emin olan Hanifi mezbûr haslara Veli bin Tim r nam kimesnenin kâtib olmasın taleb eylemeğın i  bu darendeyi fermân-ı h m y n mezkûr Veli yevmî be  akçe ile kâtib ta y n olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buy rd m ki:

Varub zikr olan haslara mezbûr Hasan yerine kâtib olub vaki  olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücelled defter idüb hariç-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu all ma muhâsebe gönderilmelü oldukda  adet ve kanûn üzere müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub ve kadıya imzaladub ve mühürledüb böyle göndere ve hâsıl

olan akçede kâtib-i mezbûrun mührü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve yaramazlığı olmiya ta'cûyn olunan yevmî beş akçe 'ulûfesin mezbûr haslar mahsûlünden mah be-mah alub mutasarrıf ola hane-i 'avârızıyeden ise kemâ-kân 'avârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 49

BELGE: 2

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Bundan evvel Vatiye ve Kalpak-kaya ve onlara tabi' olan haslar ve Tırhâla sancâğında vaki' olan mevkûfâta ve hassına beytü'l-mala kâtib olan Kubad nevrûzda dergâh-ı mu'allâma müfredât defteri göndermedüğü ecilden 'azl olub iş bu darende-i fermân-ı hümâyûn sâbika Tırhâla haslarına kâtib olub ma'zûl olan Hasan için yarar ehl-i kulum ve kitâbet 'uhdesinden gelür kimesnedir dinilmeğin zikr olan kitâbetler yevmî sekiz akçe ile mezkûr Hasan'a ta'cûyn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdum ve buyûrdûm ki:

Varub zikr olan haslara ve livâ-i mezbûrede vaki' olan mevkûfâta mezkûr hassına beytü'l-mala Kubad yerine kâtib olub vaki' olan mahsûlatı ruz be-ruz müfredâtla yazub mücellid defter idüb hariç-i defter nesne komaya ve dergâh-ı mu'allâma muhâsebe gönderilmelü oldukda bu dâhi müfredât defterinin zeyline muhâsebesin yazub ve kadıya imzaladub ve mühürledüb göndere ve hassın olan akçede kâtib-i mezbûrun mührü bile ola mademki hizmet-i kitâbetde istikâmet üzere olub kusûru ve yarâmazlığı olmaya ta'cûyn olunan yevmî sekiz akçe 'ulûfesin beş akçesin mezkûr haslar mahsûlünden ve üç akçesin mevkûfât mahsûlünde mah be-mah alub mutasarrıf ola ve eğer hane-i 'avârızıyeden ise kemâ-kân 'avârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 50

BELGE: 1

Tırhâla kadısına ve mukâta'ât nâzırı Muhi'd-din'e hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu'allâma 'arz gönderüb Tırhâla kazâsına tabi' voyvoda nam hassa karye kurbunda olan Çerincak nam mezra'a ki sipâhi tımârıdır karye-i mezbûre re'âyâsının ekseri mezra'a-i mezbûrede zirâ'at edüb 'öşürlerin sipahiye virürler ama te'şir-i zamanında mezbûr sipâhi ile ittifâk idüb miri yerde hâsıl olan terekeleri mezra'a-

i mezbûrede hâsıl olan terekelerine zabt idüb  oşr-i miriye külli zarar iderler zikr olan mezra a hâs olmak münâsibdir diyü bildirmişsiz imdi zikr olan mezra ayı sene 951 Muharreminin on beşinde hassa-i hümâyûnuma ilhâk olunmasın emr idüb buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezra a-i mezbûrenin zikr olan tarihten berû vaki  olan mahsûlün karye-i mezbûreye iltizâmla emin olan Hanifi'ye zabt etdirüb ve müfredâtla defter etdüresiz haric-i defter nesne kodurmıyasız min-ba d mezra a-i mezbûreye sipâhiyi dahl etdirmiyesiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 50

BELGE: 2

Müfhirü'l-emâcid ve'l-ekrem paşa sancâğının sol canibini kitâbet eyleyen  Abdu'l-İlah Beğ ve  Abdu'r-rahmân sulbi zide mecdûhümâ tezkere varıncak ma lûm ola ki:

Haliya Sekil(?) nam karye re âyâsı dergâh-ı mu allâma gelüb kadimden Selânik memlehasına tuzcu kayd olunub ve vaki  olan tuzculuk hizmetini edâ idegelüb şimdilerde vilâyet kâtibleri geldükde vilâyet defterine bizi tuzcu kayd eylediler diyü bildirdüklerinde Selânik ve Sidre-kapsi kadısı olan Mevlana Behrâm ve mukâta at nâzırı Pir Mehmed bunda dergâh-ı mu allâmda bulunub suvâl olundukda zikr olan karye re âyâsı kadimden tuzcular olub ve memlehadâ olan tuzculuk hizmetlerin idegelmişlerdir diyü cevâb virdiler imdi göresiz:

Zikr olan karye re âyâsı defter-i  atikde tuzcu kayd olunmuşlar mıdır ve haliya tuzcu kayd eylemedüğün sebep nedir şöyle ki defter-i  atikde tuzcu kayd olunduıkları müfredâtla defter-i  atik mucebince gerü defter-i cedide dâhi tuzcu kayd eylesesiz ve illâ dergâh-ı mu allâma gelüb cevâb viresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 20 Muharrem sene 951/ 13 Nisan 1544

SAYFA: 51

BELGE: 1

Angeli-kasrı kadısına hüküm yazıla ki:

Karlı-ili sancâğında vaki  olan mevkûfât ve beytü'l-mal ve mal-ı gayib ve bive ve kaçkûn ve mabeynde sipahiyan mukâta asın sene 943 Recebinin on sekizinde vaki  olan pınar(?) evvelinden üç yıla üç yüz bin akçe mukâta aya dutan Kara Mihal ve Dimoko Miton(?) ve Dimonir(?) ve nam  âmillerün teslîmâtlarından gayri zimmetlerinde altmış üç bin yüz kırk bir akçe bakiyeleri olub zikr olan baki  âmillerden

taleb olundukda dergâh-ı mu^callâma ^carz-ı hâl idüb tahvîlimiz içinde Ayâmâvra kadısı olan Mevlana Muslihi'd-din zıkr olan kadılığın mevkûfâtın ve beytü'l-malın ve gayriden bizüm ma^crifetimiz yok iken Ahmed bin ^cAbdu'l-İlah'a ve Yorgi Kondondi(?) ve Nikola Kalomeret(?) nam ayak ^câmillerine satub tahvîlleri tamam olundukda Mevlana-yı mezbûr Muslihi'd-din'in imzalu defteri mucebince mezkûr Ahmed zimmetinde dokuz bin yüz seksân dokuz akçe ve Nikola Kalomeret(?) nam zimmi zimmetinde üç bin üç yüz elli sekiz akçe ve Dimor Afti(?) nam zimmi zimmetinde bin üç yüz elli akçe ve Yorgi Kondondi(?) zimmetinde altı yüz on üç akçe kayd idüb öyle olsa mezbûr Ahmed'in muhasebesin mucebince bin dokuz yüz doksân dokuz akçe teslimâtı olub andan gayri mezbûrun vesairlerin bir akçe teslimatları olmayub ve mezbûr Ahmed'in zevcesi Kontu(?) nam zimmiye mezbûr Ahmed'e kefil-i bi'l-mal olduğu Mevlana-yı mezbûr Muslihi'd-din'in sicillerinde dâhi mestûrdur haliya zıkr olan mal-ı miriyi mezkûrlardan talep etdüğümüzde ta^callül idüb virmezler ve Sefariçe ve Siyosna(?) nam karyeleri dâhi bizum tahvîlimizde bizum ma^crifetimiz yoğken İstimad Makriyori(?) nam zimmi zabt idüb otuz beş bin akçe hâsıl olur iken bize heman yiğirmi iki bin akçe virub ziyadesin kendü bel^c ve ketm eylemişdir ve tahvîlimiz içinde ba^czı temerrûd karyelerde ve sipahilerde bakiyelerümüz olub ellerimizde imzalu defter ve suret-i sicillerümüz dâhi vardır talep etdüğümüzde ta^callül idüb virmezler bu hususlarda bize hayf ve mal-ı miriye zarar olmuşdur diyü bildirdiler imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifimle (boş) nam kulum vardukda tehîr eylemeyüb bu hususa kendü nefsinle mübâşeret idüb bunların tahvîlinde Ayâmâvra kadılığında vaki^c olan mevkûfât ve beytü'l-mal ve gayri mukâta^cât alub ayak ^câmilleri olan Ahmed'i ve Nikola'yı ve Dimoyorgi nam zimmileri dâhi ihzâr idüb imzaladub ve bunlar ile beraber idüb ve ^câmillerün ellerinde olan Mevlâna-yı mezbûr Muslihi'd-din'in imzalu defterine dâhi nazar idüb onat vechle teftiş idüb göresiz bi-hasebi'ş-şer^c ve'l-kanûn zimmetlerinde sabit ve zâhir olan malımı bi-kusûr mezbûr kuluma tahsîl etdirib alub der-kise idüb ve mühürleyüb ^câmillerün borçları için mezkûr kulumla ve yarar adamlarunuz ve kifâyet mikdârı mu^ctemed hisâr erleriyle dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz edâsına ta^callül iderlerse emlaklarından ve esbablarından tahsîl etdüresiz kifâyet eylemeyi sicillerinde mestûr ve mukayyed olan kefil-i bi'l-mallarından tahsîl etdirib ta^callül iderlerse kezâlik anların dahi emlaklarından ve esbablarından tahsîl etdirib bir akçe baki kodurmıyasız izhâr-ı ^cac iderler ise mukayyed ve mahbûs kulumla kapuma gönderesiz ve mezbûr isimleri dâhi getürdüb mezbûrân Seferice ve Siyosna(?) nam

karyeler mahsûlün yerlü yerinden teftîş idüb göresiz zaman mübâşeretinde bel^candan ve ketmiyandan bi-hasebi'ş-şer^c zimmetinde zâhir olasin bi-kusûr tahsîl etdirib alub derkise idüb ve mühürleyüb hızâne-i ^câmireme gönderesiz ve yazub bildüresiz vesair bacları olan kimesneleri dâhi ihzâr etdirib ve bunlar ile beraber idüb teftîş idüb (s.52) ve iltizâmda olan imzalu defterlerine ve suret-i sicillerine dâhi nazar idüb göresiz zikr olan kurâ halkında ve sipahilerde ve gayri de bi-hasebi'ş-şer^c sabit ve zahir olan bakıların bi-kusur tahsil etdüresiz ba^cde's-sübût edâsına ta^callül edenlerün isimleri ve iştihârlarıyla yazub bildüresin ki haklarından geline ve bi'l-cümle bu def^ca ihtimâm idüb mezbûrun ^câmillerün teftîş olunmaduk ve görülmedik bir kaziyelerin ve zimmetinde bir akçe bakiyelerin komayub tahsîl idesiz ve kendülerün zimmetlerinde müteveccih olan bakiyelerin dâhi bi-kusûr kendülerden tahsîl etdüresiz ta^callül iderlerse emlaklarından ve esbâblarından tahsîl etdirib izhâr-ı ^cacz iderler ise mukayyed ve mahbûs kulumla dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve mufassal yazub bildüresiz ve deryadan bir pare gitmiş gemi ile sekiz bin akçelikden ziyade zift çıkub bize ^caid olmuş iken Ayâmavra dizdârı ve kethüdası kal^ca mühimmâtıçün lazımdır diyü alub hıfz idüb bahâsın dâhi bize virmediler diyü bildirdiler imdi bu husûsu dahi teftîş idüb göresiz mezbûrlarun tahvîllerinde deryadan bu mikdâr zift çıkub Ayâmavra dizdârı ve kethüdası alub hisâr mühimmâtıçün hıfz etdükleri vaki^c midir ve aldıkları zift ne mikdâr ziftidir ve ne mikdâr bahâ ider ve hisâr mühimmâtıçün sarf olunmuş mudur ve yahud mevcûd mudur tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm oldukdan sonra yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 52

BELGE: 1

Mora mukâta^câtına müfettiş ta^cyîn olunan Florina kadısı Mevlâna Muslihi'd-din'e ve livâ-i mezbûrede vaki^c olan bekâya tahsîli için irsâl olunan dergâh-ı mu^callâm çavuşlarından Nasuh çavuş ve mukâta^câsın nâzırı ^cAlâü'd-din'e hüküm yazıla ki:

Zikr olan sancâkda vaki^c olan mukâta^câtın iki yıldan berû muhâsebesi gelmeyüb asıl mahsûlleri ve teslimâtları ve ihrâcâtları ma^clûm olmadığı ecilden mukaddemâ zikr olan mukâta^câtın muhâsebelerin görüb imzalayub ve mühürleyüb sen ki çavuş Nasuh'sun tahsîl eyledüğün akçe ile ta^ccîl dergâh-ı mu^callâma alub gelesiz diyü def^câtle hüküm-i şerifim irsâl olunmuş idi ol vakitden berû hayli zaman olub muhâsebeleri göndermeyüb ihmâl ve müsâhele etdüğün ecilden ^citâb-ı ^cazime müstehâk oluvirdiresin

imdi mukâta^cât-ı mezbûrenin muhâsebeleri görölüb ta^ccîl dergâh-ı mu^callâma irsâl olunmak lazım ve mühim olmuşdur buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda bir an ve bir sa^cat tehîr ve tevakkûf etmeyüb liva-i mezbûrede vaki^c olan mukâta^câtın muhâsebelerin bi't-temam görüb imzalayub ve mühürleyüb hâsıl olan akçeleriyle sen ki çavuş Nasuh'sun ta^ccîl ^cale't-ta^ccîl dergâh-ı mu^callâma alub gelesin muhâsebât-ı mezbûrenin gelmesi ehem-i mühimmâtındandır ana göre mukayyed olub ta^ccîl gelmek ardınca olasin ve sen ki nazırsın sen dâhi böyle gelüb muhâsebâtın cevâbın viresiz şöyle ki senin bu canibe gelmekle mal-ı miri hususları görölmeüyüb tehîri lazım gelür ise sen anda kalub kâtib gönderesin ki gelüb cevâb vire şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 19 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 12 Nisan 1544

SAYFA: 53

BELGE: 1

Angeli-kasrı kadısına ve mukâta^cât nazırı ^cAbdu'r-rahim'e hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâmda şöyle istima^c olunduğu kazâ-i mezbûrede vaki^c olan Kotocu(?) ve Cezire-i Lefkade(?) memlehalarında olan tuz ocakları ve sa^cat(?) üzere olmamağla tuz işlendiği mevsimde cüzvi tuz işlenür şöyle ki zikr olan ocaklar ve sa^cat(?) üzere olunur ise külli tuz işlenub mal-ı miriye külli nef^c olur diyü imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresiz fi'l-vaki^c kazıyye istima^c olunduğu gibi ise tehîr eylemeyüb kendü nefsiniz ile zikr olan memlehaların üzerine varub göresiz zikr olan memlehalarda olan tuz ocaklarını ve sa^cat(?) husûsu ne vechle olunmak münâsib ise ol vechle tuz ocaklarını ve sa^cat(?) üzere etdüresiz ki ziyade tuz işlenub malıma nef^c hâsıl ola ve memleha-i mezbûrenin kaç nefer tuzcu vardır ve tuz işlendiği mevsimde her tuzcu ne mikdar tuz işlemiştir ve cümle bir yılda memlehada ne mikdar tuz hâsıl olmuşdur müfredâtla defter etdirib defteri imzalayub ve mühürleyüb yarar adamlarunuz ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 18 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 11 Nisan 1544

SAYFA: 53

BELGE: 2

Köprülü kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Mehmed nam sipâhi dergâh-ı mu^callâma gelüb bundan evvel kazâ-i mezbûreye tabi^c rûsümât ve gayri karyelere ber-vech-i timâr mutasarrıf olub fevt olan

Aslân nam sipâhinin tımârı bana sadâka olunub ve ol vechle elime berât-ı hümâyûn dâhi virilmiştir öyle olsa kazâ-i mezbûrede vaki^c olan mevkûfât eminleri ve  amilleri berâtım mucebince bana  aid mahsûlden hayli nesne alub zabt eylemişlerdir bu husûsda bana hayfdır diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mevkûfât eminlerini ihzâr etdirib ve mezkûr Mehmed ile beraber ve elinde olan berâtına nazar idüb göresin bundan evvel karye-i mezbûre sipâhisi Aslan ne zamanda fevt olmuşdur ve buna ne tarihte virilmiştir ve mabeynde mevkûfa  aid ve râci^c nesne vaki^c olmuş mudur tamam asıl ve sıhhati üzere ma lûm edindikden sonra müteveffâ-i mezkûrun fevti tarihinden buna virildüğü tarihe gelince mabeynde vaki^c olan mahsûlâtı miri için mevkûfât eminine zabt etdirib ve müfredatla defter etdüresin ve bunun elinde olan berâtı mucebince tahviline  aid ve râci^c olur mahsûle mevkûfât emini dahl etdirmeyesin berâtı mucebince kendüye tasarrûf etdüresin şöyle ki bunun tahviline  aid ve raci^c olur mahsûlden mevkûfât emini nesne alub zabt eylemiş ise ki zahir ola göresin ne mikdar nesne alub zabt eylemiş ise ba de's-sübût girü bi-kusûr buna alıviresin ve illâ kazıyye muhtâc-ı  arz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 20 Muharremü'l-harâm sene 951/ 13 Nisan 1544

SAYFA: 54

BELGE: 1

Siroz ve Kara-karye ve Yenice-i Vardar kadılıklarında vaki^c olan mukâta ata müfettiş ta yîn olan Gümülcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve mukâta at nâzırı Halil nam za ime hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu allâma  arz gönderib Çetroz hasların sene 948 Şa bânın altısında vaki^c olan nevrûzunun yigirmi beşinden üç yıla on iki kere yüz bin dahi elli bir bin dört yüz kırk bir akçe teslîmât göstermeğe ber-vech-i iltizâm emin olan İskender fevt olduğun bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda zikr olan haslara kâtib olanları ve gayri huzuru lazım olan mübâşirleri ihzâr etdirib müfredât defterlerinden mezbûr İskender'in fevti tarihine gelince muhâsebelerin görüb asıl malları ve teslîmâtları ve ihrâcâtları ne ise ma lûm oldukdan sonra muhâsebelerin yazdurub imzalayub ve ber-muceb-i muhâsebe zâhir olan malımı der-kise idüb mühürleyüb yarar adamlarunuz ile ve kifâyet kadarı mu temed hisâr erenleriyle dergâh-ı mu allâma gönderesiz muhâsebe mucebince kâtiblerin vesair mübaşirinin zimmetlerinde sabit ve zâhir olan malımdan kimesne zimmetinde bir akçe

baki kodurmıyasız cümlesin tahsîl etdüresiz ve emin-i mezbûrun nakdiyesin ve kulların vesair cüzvi ve külli anda vaki^c olan muhalefâtın müfredâtla defter etdükdün sonra bir münâsib yerde hıfz etdüresiz muhâsebesi görölüb fevt olduğu tarihe gelince muhâsebe mucebince makbûzâtından ve kesr-i iltizâmından zimmetinde ne mikdar akçe zâhir olur ise zâhir olan akçeyi muhalefâtından tahsîl etdüresiz kifâyet eylemeyi kırk bin akçe zarar malına Yosof veled-i Elya nam Yahudi ve kırk bin akçe zarar mala Cavid veled-i Selimun ve altmış bin akçe zarar mala Urhâm veled-i Abak ve otuz bin akçesine Selimun veled-i Urhâm nam Yahudiler kefiller olmuşdur zikr olan Yahudiler dâhi emin-i mezbûr ile anda haslara bile mübâşirlerdir diyü istimâ^c olundu imdi göresiz fi'l-vaki^c zikr olan Yahudilerden anda kimesne bulunur ise kefâletle zimmetlerine müteveccih olduğu akçeyi taleb idüb tahsîl etdüresiz edâsına ta^callül iderler ise esbâblarından ve emlaklarından tahsîl etdüresiz izhâr-ı ^cac iderlerse kendüleri mukayyed ve mahbûs kuluma koşub kapuma gönderesiz ve yazub bildüresiz bu husûsda ikdâm ve ihtimâm idüb muhâsebe ve kıstü'l-yevm mucebince zâhir olan malımdan tahsîl olunmaduk bir akçe baki kodurmıyasız ve zikr olan hasları dâhi mevkûf komayub sa^cy idüb yarar ^câmiller bulub ziyade ile satub veyâhûd yarar mültezim eminler ^cuhdesinde idüb yazub bildüresiz ve emin ta^cyîn olunub ve yarar adamlar koyub zikr olan hasları görüb gönderüb haslar olan mal-ı miriyi müfredâtla defter etdirib zabt ve hıfz etdüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 19 Muharremü'l-harâm sene 951/ 12 Nisan 1544

SAYFA: 55

BELGE: 1

E'l-mülkü'l-ilmü'l-mülkü'l-Mahrûse-i Kostantiniye damet fezâilü

A^clemü'l-ulemaü'l-mütebahhirin efdalü'l-füdalaü'l-müteverri^cin yenbûü'l-fazl ve'l-yakın hace'l-hak ale'l-haki'l cema^cin varis-i ^culûmü'l-enbiya ve'l-mürselin tezkere varıcaq ma^clûm ola ki:

Bundan evvel Gümülcine ve Yenice-i Karasu memleahalarına ber-vech-i iltizâm emin olub fevt olan İskender'in vaki^c olan muhalefâtı zabt olunub hâsıl olan akçesin borcu için hızâne-i ^câmiyeye irsâl oluna diyü sâbıka Gümülcine kadısına hükm-i şerif irsâl olunmuş idi haliya Mevlâna-yı mezbûr müteveffa-i mezbûrun Piyale nam diyârında kulun dergâh-ı mu^callâma gönderib mezkûr oğlan satulub akçesin müteveffa-i mezbûrun borcu için hızâne-i ^câmiyeye teslîm olunmak buyûrulmağın zikr olan oğlan nam gulâm şahin ile irsâl olundu imdi:

Bu husûs için yarar nâibin ta'cyîn idüb zikr olan oğlanı  adet üzere bize e't-teyyâre üç gün murâd etdirib tamam diğ er bahasıyla kurâdan bulduktan sonra satdırıb nakd etdirib hassın olan akçesin der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr kul ile dergâh-ı mu'allâma gönderesiz ve nice ve yazub bildüresiz ama ta'cyîn eyledüğün nâibin onât vechle tenbîh ve tekîd idesiz ki zikr olan oğlanı diğ er bahâ ile satub mevazi  ile eksük bahaya satılub mal-ı miriye zarar olmakdan hazer oluna.

Tahrîren fî 19 Muharremü'l-harâm sene 951/ 12 Nisan 1544

SAYFA: 55

BELGE: 2

Koron kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Erkin bint-i Bani(?) nam zimmiye gelüb zevcem olan Elyakuka(?) nam zimmi bundan akdem darü'l-harbe gitdüğü ecilden mukaddema Mora mukâta atı nazırı Hasan emlakın Hasan nam kimesneye bey  eylemiş idi öyle olsa mezkûr Hasan zimmi-i mezburun alub tasarruf etdüğü emlakından gayri ve eyyam bana cihâd(?) tariki ile virüb ve akçem ile satun alub tasarruf etdüğüm emlakın dâhi alub bana hayf eyledü diyü bildirdi imdi nazır ve mezbûr Hasan'ın hızâne-i  âmireme getürdüğü emlak defterime mürâca at olunub görüldüğün zimmi-i mezbûrun emlaki defterde mukayyed bulunmaduğu ecilden buyûrdum ki:

Hükmi-i şerifimle (boş) nam kulum vardukda mezbûr Hasan ihzâr etdirib teftîş idüb göresin mezbûr zimminin emlakın ne vechle satun almışdır ve satun alduğu emlakın ne asıl emlakdan ve kimlerden almışdır ve nice satun almışdır ve akçesin kime teslim etmişdir tamam asıl ve sıhhati üzere ma lûm edindikden sonra vukû  üzere mufassal yazub kapuma  arz eylesin ve mezbûr zimmiyenin emlak husûsu dahi onat vechle teftîş idüb göresin mezbûr zimminin emlakından mezbûr Hasan hilâf-ı şer  ne mikdar nesnesin almış ise ki bi-hasebi'ş-şer  sâbit ve zâhir ola zâhir olan emlakın gerü şer le kendüye hükmi idüb tasarrûf etdüresin hilâf-ı şer  tasarrûfunda olan emlakına kimesneyi dahl etdirmiyesin ve illâ kazıyye muhtâc-ı  arz yazub bildüresin sonra ne vechle emr olunursa anunla  âmil olasın şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 19 Muharremü'l-harâm sene 951/ 12 Nisan 1544

SAYFA: 56**BELGE: 1**

İnebolu ve Ahyolu ve Aydos ve Karin-adâb ve Rus-kasrı kadılarına hüküm yazıla ki:

Sene 950 Zi'l-hiccenin on yedisinde vaki^c olan nevrûz evvelinden üç yıl Edirne ve ana tabi^c olan kadılıklarda vaki^c olan bive haracın mukâta^caya dutan Mürüvvet(?) bin Mustafa nam ^câmilin ayak ^camili olan Şerefe'd-din ^cAbdu'l-İlah dergâh-ı mu^callâma gelüb Yanbolu kadılığında başak ayası ve Karin-abad nam karyelerde Kubadak ve kazâ-i Aydos'da ve kalita ve cenge ve içme ve Rusda ve Doğan Koyan ve nâzır ve Leşkose ve kazâ-i Rus-kasrı kılıççı ve büyük arnud ve kazâ-i Ahyolunda kadıya ve Koca Yorgi nam karyelerde ahar yerlerden gelmiş bive kâfirler olub kâr-ı kesb idüb kabul üzere bive haracların taleb etdükde zikr olan karyelerün timâr erleri ve çeri başıları ve cabileri tabi^c olurlar diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda teftîş idüb göresiz zikr olan karyelere rençberlik eylemek için hâriçden gelmiş bive kâfirler bulunub gelüb sâkin obalı altı ay olmuş ise yerlerinde haracların edâ eylediklerine sahih ve cedid temessük taleb idüb göresiz yerlerinde haracların edâ eyledüklerine ellerinde sahih ve cedid temessükleri var ise haracların aldırımıyasız ve illâ yerlerinde haracların edâ eyledüklerine ellerinde sahih ve cedid temessük olmayanlardan kanûn üzere miriye müteveccih olan bive haracın ^câmil-i mezbûra aldırıp aynıye zabt ve defter etdüresiz ve siz ki kadıarsız her biriniz taht-ı kazânızda olan timâr sahiblerine ve çeri başılarına ve evkâf cabilerine onât vechle tenbîh ve tekîd idesiz ki bive haracına dahl eylemeyenler şöyle ki ba^cde't-tenbîh kanûn üzere haracları alınmak lazım olan bive kâfirlerin haracları alınmasına timâr zabitleri ve çeri başıları ve evkâf cabileri tabi^c olub malıma zarar idecek olurlarsa tehîr ve tevakkûf etmeyüb mani^c olanların esâmileri ve işihârları ve sakin oldukları yerleriyle yazub bildüresiz ki gereği gibi haklarında geline şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 17 Muharremü'l-harâm sene 951/ 10 Nisan 1544

SAYFA: 57**BELGE: 1**

E'l-mülkü'l-ilmü'l-mülkü'l-Mahrûse-i Kostantiniye damet fezâilü

A^clemü'l-ulemaü'l-mütebahhirin efdalü'l-füdalaü'l-müteverri^cin yenbûü'l-fazl ve'l-yakın hace'l-hak ale'l-haki'l cema^cin varis-i ^culümü'l-enbiya ve'l-mürselin tezkere varıcak ma^clûm ola ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâda şöyle istimâ^c olunduğu mahrûse-i mezbûrede vaki^c olan hisar peçeler mabeynlerinde ba^czı hali yerler ve kal^ca duvarı içinde ba^czı kâfir mahzenler olub ba^czı kimesneler zikr olan hali yerleri ve kal^ca duvarında olan mahzenleri ve kal^canın hendeği yerinde tasarrûf iderler imiş imdi zikr olan husûslar teftîş olunub görülmesi lazım olmağın gerekdir ki:

Kal^ca-i mezbûre hendeğin ve hisar peçeler mabeynlerinde olan yerleri ve kal^ca duvarında olan mahzenleri tasarrûf iden kimesneleri mahrûse-i mezbûre za^cimi Hızır nam gulâm şahin'e ihzâr etdirib getürdüb husûs-ı kazıyeyi onât vechle teftîş idüb göresiz zikr olan hendeği ve hisar peçeler mabeynlerinde olan yerleri ve mahzenleri tasarrûf iderler ne asl kimesnelerdir ve kimin ma^crifetleriyle ve ne temessük ile tasarrûf iderler ve her biri ne kadar zamandan berû mutasarrıflardır tamam asıl ve sıhhati üzere ma^clûm edindikden sonra müfredatla defter etdirib defteri imzalayub ve mühürleyüb dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz.

Tahrîren fî 19 Muharremü 'l-harâm sene 951/ 12 Nisan 1544

(^cAnyedi Hayre 'd-din za^cimü 'l-mezbûr fî minhû)

SAYFA: 58

BELGE: 1

(Boş) Kadısına hüküm yazıla ki:

Livâ-i Çirmen Müslümanların birer növbetlülerine haliya vaki^c olan İstolni-Belgrad seferi hizmeti emr olunub zikr olan sefere varmayub edâ-i hizmet etmeyenlerin kanûn üzere hâsılları mevkufa zabt olunmak lazımlı olub ve müfredâtla defter olunub ve hizâne-i ^câmirem defterdârları damet me^câlihûm nişanlarıyla satılub kulum (boş) ile irsâl olundu buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile mezbûr kulum vardukda tehîr etmeyüb kendü nefsinle her ocağın üzerine varub teftîş idüb ve irsal olunan deftere nazar idüb göresin növbetlü olub varub edâ-i hizmet eylemeyen müslimler kimler ise ma^clûm edindikden sonra kanûn üzere ol senenin hassın mevkûf için kuluma zabt etdirib ve müfredatla defter etdiresin ve Tanrı-Dağı yörüklerinden Çirmen sancâğında Hasköy nahiyesinde bir ocak mütemekkin yedi ocak yörüklerin növbetlüsüne ve Selânik yörüklerinden Akça-kızanlık nahiyesinde növbetlüsüne dahi zikr olan sefer hizmeti emr olunub anlar dâhi vaki^c olan hizmetlerin edâ eylemedükleri sebebden kanûn üzere biner akçe hâsılların alub mezbûr kuluma zabt ve defter etdüresin ve zikr olan mevkûfâtın cümle ne mikdâr akçe hâsıl olur ise defter etdükden sonra defteri imzalayub ve mühürleyüb ve hâsıl olan

akçeyi der-kise idüb ve mühürleyüb mezbûr kulum ile hızâne-i ʿâmiriye gönderesin ve mufassal yazub bildüresin saʿy idüb mevkûfa ʿâid ve râciʿ mahsûlden kimesne zimmetinde bir akçe ve bir habbe baki kodurmyasın şöyle ki mevkufa ʿâid ve raciʿ mahsûlden nesne baki kala senin ihmâlinden bilinub ʿitâbına sebep olur bilmiş olası ana göre mukayyed olub bab-ı ihtimâmda kusûr komayasın ama bu bahâne ile edâ-yı hizmet iden kimesnelerün hâsıllarına dahl olunub zülm ve hayf olunmaktan hazer idesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 15 Muharremü'l-harâm sene 951/ 8 Nisan 1544

SAYFA: 58

BELGE: 2

Aydıncık kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûreye tabiʿ Sol limanı nam karyeden Dimitri nam zimmi kapuma gelüb Mihal nam karındaşım mürd olub vakiʿ olan metrûkâtın bana müteveccih olub zabt eylemek istedikde zikr olan haslar emini dahl idüb bana zabt iderler bu husûsda bana hayfdır diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim vardukda karye-i mezbûre emini ihzâr etdirib ve bununla beraber idüb teftîş idüb göresin mürd olan zimmi bunun sahih karındaşı mıdır ve bundan gayri vârisi var mıdır ve karye-i mezbûre emini vakiʿ olan metrûkâtına ne sebeble dahl ider ve ne mikdar metrûkâtı kalmışdır tamam asıl ve sıhhati ile maʿlûm olub göresin zimmi-i mezbûrun vakiʿ olan metrûku dergâh-ı muʿallâma istimaʿ olunmalu kaziyeye ehl olub olunub ve zimmi-i mezbûr beyne'n-nas zâhir ve maʿlûm varisi ise ki sâbit ve zâhir ola vakiʿ olan metrûkâtı buna zabt etdüğün emini dahl etdirmeyesin ve illâ dergâh-ı muʿallâmda istimaʿ olunmalu beytü'l-mal ise vakiʿ olan metrûkâtı senin maʿrifetinle emin-i mezbûru zabt etdirüb ve müfredatla defter etdüresiz baʿdehû beytü'l-malım beyʿ ve etdirib satdırıb akçesin defteri ile dergâh-ı muʿallâma gönderesin ki ve varis olan bu babda görüle şöyle bilesin bir dürlü dahi bilesin diyü.

Tahrîren fî 20 Muharremü'l-harâm sene 951/ 13 Nisan 1544

SAYFA: 59

BELGE: 1

(Boş) Kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Gelibolu sancâğında vâkiʿ olan İnoz ve Kavâk memlehalârının resm-i kürek mukâtaʿasına sene hamsin ve tisʿa-mie rebiʿü'l-evvellinin yigirmi dokuzunda vakiʿ olan Ağustos evvelinden üç yıla varınca on üç bin beş yüz akçe mukâtaʿaya dutan

Süleyman nam  amil dergâh-ı mu all ma gelüb zikr olan memlehaların k reklerinde ba zı kimesneler dav rların otladub kanûn üzere resm-i kürek taleb olundukda ta all l idüb virmez bu husûsda bana hayfdır diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hükm-i  erifim vardukda zikr olan memlehaların k reklerinde dav rların otaran kimesnelerden kanûn üzere miriye müteveccih olan resm-i küreklerin aldırıp miri i n zabt etdüresin olagelen  adete ve kan na muhâlif kimesneye ta all l ve niz c etdirmiyessin öyle bilesin diyü.

Tahrîren f  21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

SAYFA: 59

BELGE: 2

Avlonya sanc ğı beğine ve kadısına ve Avlonya  azeblere ağasına hüküm yazıla ki:

Sen ki sancâk beğisin haliya dergâh-ı mu all ma  arz gönderib Avlonya Kal asında olan iki yüz yedi nefer  azebin yüz neferi ihrâc olunub Kavala Kal asına fermân olunmuş öyle olsa bu diyârda olan Müslümanlar gelüb kalça-i mezbûre serhadde vaki  olub hangi zamanda havfdan hali değil z kalçaya dâhi adam verilmesin rica olunur iken yüz nefer  azeb kalçadan ihrâc olunub gider ise ekser n z cel -yı vatan eylemek mukarrerdir did klerin bildirmi sin imdi kalça-i mezbûre  azeblerinden yüz doksan yedi nefer kimesne girü kalçada mukarrer olub bir odabaşıyla dokuz nefer  azeb ihrâc olunub vafir olub Kavala Kal asına gelmesin emr idüb buy rd m ki:

Hükm-i  erifim vardukda kalça-i mezbûre  azeblerinden bir odabaşıyla dokuz nefer  azeb defter mucebince ihrâc etdirib ve isimlerini sen dahi defter etdirib sen ki sancâk beğisin defteri mühürleyüb ve sen ki kadısın sen dahi imzalayub ve mühürleyüb dergâh-ı mu all ma g nderessin ki Kavala Kal ası muhâfazası i n ta y n olunduklarına kendülere berât virile ve bu kalçada baki kalan  azeblere ile kalçayı gereği gibi hıfz ve hırâset etdüresiz ve ta y n olunan on nefer kimesneyi sâbıka Kavala Kal ası erenlerinden hükm-i  erifimle irsâl olunan kimesneye ko ub Kavala Kal asına gönderesiz ki gelüb hizmetlerinde olalar ve Avlonya Kal asından ne tarihte ihrâc olunub Kavala Kal asına g nderild klerin dâhi yazub bildiresiz öyle bilesiz diyü.

Tahrîren f  21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

( Anyedi Mehmed  elebi tezkere-i kil c f  minh  ve Bali Beğ  av ş dizdâr ve  anyedi Kasım kethüda-i  anyedi kalça-i mezbûre)

SAYFA: 60**BELGE: 1**

Moton kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Moton Kal'ası hisâr erenlerinden ba'zı kimesneler dergâh-ı mu'allâma gelüb bundan evvel Moton Kal'asını küffâr-ı haksâr muhâsara eyledükde ba'zı te'allükâtımızı dutub esir eylemişler idi şimdikilerde esir olan te'allükâtımızın Moton'da vaki' olan emlâklarına ve bağların beytü'l-mal eminleri dahl iderler bu husûsda bize hayfdir diyü bildirdiler imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda anda olan beytü'l-mal eminlerini ihzâr etdirib ve bunlar ile beraber edüb teftîş edüb göresin kal'a-i mezbûreyi küffâr-i haksâr muhâsara eyledükde bunların te'allükâtlarından ba'zıları esir olub esir olan kimesnelerin beyne'n-nas varisi ma'rûfu var iken vaki' olan emlâklarına ve esbâblarına beytü'l-mal eminleri hilâf-ı şer' ve kanûn dahl iderler ise men' edüb hilâf-ı şer' ve kanûn emlaklarına ve esbâblarına dahl etdirmiyessin ve illâ kazıyye muhtâc-ı 'arz ise yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

SAYFA: 60**BELGE: 2**

Aynoz kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Mahrûse-i İstanbul'da bina olunacak 'imâret-i cedid maslahatı için Köfge(köfekî) taşı kesdirmek için Baki nam mi'mâr irsâl olunub ve işbu sene ihda ve hamsin ve tis'â-mi'e Muharreminin yigirmi birinci gününde yevmî on beş akçe 'ulûfe ta'yîn olunmuşdur buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezkûr mi'mârın tarih-i mezbûrden zikr olan maslâhat itmâm olunca ta'yîn olunan yevmî on beş akçe hesâbı üzere 'ulûfesin mah be-mah Aynoz memlehası mahsûlünden virdüresin ve ne mikdâr akçe virilür ise deftere kayd etdürdükden sonra emin eline hüccet viresin ki vakt-i hesabda göstere ve kaç aylık 'ulûfe ve cümle ne mikdâr akçe virilür yazub bildüresin ve ammâ ne vakt varduğun ta'yîn edesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

(°Anyedi ser-mimarân fî minhû)

SAYFA: 60

BELGE: 3

Koron kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Koron mukâta'âtına ve haslarına ber-vech-i iltizâm emin olan Hasan dergâh-ı mu'allâma adam gönderib ba'zı re'âyânın terekelerinden ve bağlarından °öşür taleb olundukda kadimden terekelerümüzden ve bağlarımızdan kesim viregeldük diyü ta'allül edüb miriye müteveccih olan °öşürlerin virmezler bu sebeble mal-ı miriye zarar ve bana hayf olur diyü bildirmiş imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda fi'l-vaki' kazıyye mültezim-i mezbûrun °arz eyledüğü gibi ise ol asl kimesneleri ihzâr etdirib terekelerinin ve bağlarının °öşürleri husûsu defterde ne vechle mukayyed ise ma'lûm edünüb ol vechle defter mucebince miriye müteveccih olan °öşürlerin ve salâriyelerin aldırıp miri için emin mezbûre zabt etdüresin deftere muhalif kimesne ta'allül ve nizâc etdirmiyessin ve illâ kazıyye muhtâc-ı °arz ise yazub bildiresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

EL-CÜZÜ'R-RÂBİC

SAYFA: 61

BELGE: 1

Aynoz kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Mahrûse-i İstanbul'da bina olunacak °imâret-i cedit maslahatı için kırmızı Küfekî taşı lazım olmağın kifâyet mikdârı Küfekî kesdirilüb ve °arabalara tahmîl etdirilüb Mahrûse-i İstanbul'a gönderessin ve masraf için lazım olan akçeyi Aynoz memlehası mahsûlünden taleb idessin diyü Ferecik kadısına (boş) nam mi'câr ile hükm-i şerifim gönderilmişdir imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda Mevlâna-yı mezbûr zikr olan Küfekî taşı ihrâcâtı için memleha-i mezbûre mahsûlünden akçe taleb eyledükde tehîr etmeyüb kifâyet mikdârı akçe virdüresin ve ne mikdâr akçe virildüğüne emin eline hüccet viresin ki vakt-i hesabda göstere şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 21 Muharremü'l-harâm sene 951 / 14 Nisan 1544

(°Anyedi ser-mimarân fi minhû)

SAYFA: 61**BELGE: 2**

Balya-badra kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderüb Balya-badra haslarına iltizâmla emin olan İsak nam Yahudi gelüb zikr olunan haslar re^câyâsı oğullarının ve ba^czı hariçden gelüb zikr olan haslarda mütemekkin olanların ispençelerin mukaddemâ haslara emin olanlar alub zabt idegelmişlerdir haliya zikr olan re^câyâdan ba^czıları ba^czı sipâhiler ile mevazi^c idüb siz sipahiye ra^ciyyet kayd oluviririm diyü ispençe virmede ta^callül eyledüklerin bildirmişsiz imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda ol asl zimmiler sipâhiler ile ihzâr etdirib sipahiye ra^ciyyet kayd olunduklarına mühürlü suret-i defter taleb idüb göresin defterde sipahiye ra^ciyyet kayd olunmuş değiller ise ispençelerin vesâir rusûmların miri için mültezim-i mezbûre zabt etdüresin sipahiye dahl etdirmiyesin ve defterde sipahiye ra^ciyyet kayd olunmuş ise ispençelerin ve rusûmların defter mucebince sipahiye aldurasın şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

SAYFA: 62**BELGE: 1**

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Mahrûse-i Edirne mukâta^câtı nâzırı Muslihi'd-din dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib Mahrûse-i Edirne'de vaki^c olan bive ve beytü'l-mal mukâta^casına didebân olan Hasan'ın hizmetinde ihmâli ve müsâmelesi olub ref^ci lazım olmağın Yusuf yarar diyü hizmetin ^cuhdesinden gelür kimesne olduğu sebebden ve yevmî üç akçe ile tevcîh olunub ^carz olundu diyü bildirmiş imdi zikr olan didebanlık yevmî üç akçe ile mezbûr Yusuf'a ta^cyîn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub Mahrûse-i mezbûrede vaki^c olan bive ve beytü'l-mal mukâta^casına mezkûr Hasan yerine dideban olub şöyle ki vezâif-i hizmet didebanlıktır bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta^cyîn olunan yevmî üç akçe ^culûfesin mukâta^ca-i mezbûre mahsûlünden harc-ı ^camilden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve eğer hane-i ^cavâriziyeden ise kemâ-kân ^cavârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 21 Muharremü'l-haram sene 951/ 14 Nisan 1544

SAYFA: 62**BELGE: 2**

Arkâdyâ kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib has olan Kıssa(?) Gölü yerinde Andırya Benli(?) nam zimminin yerleri olub kendü darü'l-harbe gidüb yeri mahlûl olmağın haslar emini olan Hüseyin zimmi-i mezbûrun otuz dönüm mikdârı yerin ^cAli nam kimesne tapuya virüb miri içün beş yüz akçe resm-i tapusun alub eline tapu-name virüb tasarrûf ider iken evvel zamanda zikr olan haslara emin olan Nikola Saki(?) nam zimmi zikr olan yerleri mezbûr ^cAli'nin elinden alub dâhi ziyade tapu ile ahar kimesneye virdüğün bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerifim vardukda zimmi-i mezbûru ihzâr etdirib ve mezbûr ^cAli'nin elinde olan tapu-namesine nazar edüb teftiş edüb göresin zikr olan yerler mahlûl olduğı zamanda haslar emini mezbûr ^cAli'nin resmi tapusun alub eline sahih hüccet virüb ol zamandan berû tasarrûf ider iken haslar emini olan Nikola Saki nam zimmi mezkûr ^cAli'nin tasarrûfunda olan yerlerin hüccetine muhalif bi-vech elinden alub ahar kimesneye tapuyu virmemiş ise elinde olan hüccet mucebince gerü kendüye tasarrûf etdüresiz hariçden kimesneleri dahl etdirmiyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

SAYFA: 63**BELGE: 1**

Bu belge üzeri çizilerek iptal edilmiştir.

SAYFA: 63**BELGE: 2**

Rum-ili beğlerbeğisine hüküm yazıla ki:

Haliya Tırhâla kadısı Mevlâna Muhi'd-din mukâta^cât nâzırı Muhi'd-din dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib Tırhâla kazâsına tabi^c voyvoda nam hassa karye kurbunda vaki^c olan Çerincak nam mezra^ca ki Ya^ckub nam sipâhi timârıdır karye-i mezbûre re^câyâsının ekinleri mezra^ca-i mezbûrede zirâ^cat edüb ^cöşürlerin sipâhiye virürler ammâ sa^cir zamanda re^câyâ mezbûr sipâhi ile ittifâk edüb miri yerlerde hâsıl olan terekelerin mezra^ca-i mezbûrda hâsıl olan terekelerin zabt edüb miriye müteveccih olan ^cöşürlerin bey^c ve ketm edüb bu sebeble mal-ı padişahiye külli zarar olur diyü bildirdikleri sebebden zikr olan mezra^ca işbu sene 951 Muharreminin on beşinde hassa-i hümâyûnuma ilhâk olunmağın emr edüb buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda zikr olan mezra^{ca}-i vech-i meşrûh üzere defter kayd etdüresin ve mezbûr Nikola'ya düşen mahlûlden yerler viresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 17 Muharrem sene 951/ 10 Nisan 1544

(°Anyedi Ca^{ca}fer(?))emin mezra^{ca}-i mezbûre fî minhû)

SAYFA: 63

BELGE: 3

İftihârü'l-ekârim ve'l-emâcim cebecibaşı Mustafa'nın istidakdan tezkere varıcak ma^{ca}lûm ola ki:

Kavâla Kal^{ca}ası için elli kabza mükemmel tüfenk ve kifâyet mikdârı fındık virilmek emr olmuşdur imdi:

Kavâla Kal^{ca}ası bölükbaşlarından Sufî Hasan vardukda kal^{ca}-i mezbûre maslahatı için emr olunan elli kabza tüfenk esbâbları ile ve kifâyet mikdârı fındık ile cebe-hane-i °âmireden mezkûr bölükbaşına virüb defterüne kayd etdüresin.

Tahrîren fî 22 Muharrem sene 951/ 15 Nisan 1544

(°Anyedi Hasanü'l-mezbûr)

SAYFA: 63 (mükerrer)

BELGE: 1

Müfhirü'l-emânet Mahrûse-i İstanbul pençik emini °Ali tezkere varıcak ma^{ca}lûm ola ki:

Haliya Sultan Ahmet kızı Şehzâde Sultan Hamit dâmet °izzihûmânın Azak canibinden Ferhâd nam ademisi iki nefer küçük esir ve bir kazak göndermiş öyle olsa zikr olan esirler iskeleye gelirüz gelende pençik taleb olunduğun bildirmiş imdi:

Şimdiye değin bu asl esirlerden pençik alınugelmemiş ise gerü evvelden olagelen °adet üzere zikr olan esirlerden pençik taleb eylemiyesin ve illâ gelüb cevâb viresin.

Tahrîren fî 22 Muharremü'l-harâm sene 951/ 15 Nisan 1544

(°Anyedi Ahmed Ağa tavâş fî minhû)

SAYFA: 63 (mükerrer)

BELGE: 2

Siroz kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel kazâ-i mezbûreye tabi^{ca} Kunuk nam karyede mütemekkin Ayşe(?) nam hatun fevt olub zâhiren varisi ma^{ca}lûm olmaduğu sebebden muhalefâtı beytü'l-mal için zabt olunmuş imiş haliya Hadice nam hatun dergâh-ı mu^{ca}allâma gelüb müteveffa-i

mezbûrenin verâseti bana münhâsırdır diyü da'vâ edüb dergâh-ı mu'callâda i'lmü'l-
 'ulema-i'l-müteherrin ifsalü'l-fazilei'l-mütever'in kadı temessükle Mevlâna Ebu's-su'ud
 kuzzâtla mahlasında ve hızâne-i 'âmirem defterdârları damet-me'alihûm mahsarlarında
 kapum beytü'l-malcıları yüzüne verâsetin şer'le şuhûd adûlle isbât etdüğü ecilden eline
 hüccet-i şer'iyeye virilmiş öyle olsa müteveffa-i mezbûrenin sâbıkâ iki bin akçesin
 dergâh-ı mu'callâma gelüb beytü'l-mal için zabt olunmuş bulunduğu sebebden
 mezkûreye teslîm olunub ve'l-kadıdan hüccet alınub hızâne-i 'âmirem defterdârı ile zabt
 olundu imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda anda olan beytü'l-mal zabitlerinden getürdüb teftîş
 edüb göresin müteveffa-i mezbûrenin muhalefâtından anda zabt olunmuş ne mikdâr
 nesnesin bulunur ise kimde ise bi-kusûr mezkûrenin alıvirüb teslîm etdüresin ve ne
 mikdâr nesne teslîm olunursa sicillâta kayd etdüresin ki vakt-i hesâbda ma'âlûm ola
 şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 22 Muharremü'l-harâm sene 951/ 15 Nisan 1544

('Anyedi Kansu za'im der-livâ-i Yanya fî minhû)

SAYFA: 63 (mükerrer)

BELGE: 3

Marmara(?) ve Aydıncık haslarına hüküm yazıla ki:

Haliya Aydıncık kazâsına tabi' Yol limanı ve Yanık kazâsına tabi' Hacı Amir ve
 Narlu dere nam karyeler neferâtınla sene 948 Zi'l-ka'desinin on üçünde vaki' olan Mart
 evvelinden üç yıl 50.168 akçe sağ teslâmâta göstermeğe ber-vech-i iltizâm emin olan
 Mustafa dergâh-ı mu'callâma gelüb merhûm mağfûrle Sultân Mehmed tabe serahû
 'imâretine vakf olan Marmara(?) haslarına cabi olanlar gelüb zikr olan karyeler dâhi
 vakf olmuşdur diyü mahsulüne dahl iderler diyü bildirdi imdi vakf olan Marmara(?)
 haslarıdır zikr olan karyeler vakf olunub gerü kemâ-kan mukarrer hasdır buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda zikr olan karyeler kadimden zabt olunugeldüğü üzere
 mültezim-i mezbûr Mustafa'ya tekrar miri için zabt etdüresiz evkâf cabilerin bi-kasd
 dahl etdirmiyesiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 22 Muharremü'l-harâm sene 951/ 15 Nisan 1544

SAYFA: 64**BELGE: 1**

Çatalca kadısına ve mukâta'ât nâzırı Muslihi'd-din'e hüküm yazıla ki:

Haliya Venedik balyosu kâtibi Biparov Merişek(?) nam zimmi memalik-i mahrûsemden kendü akçesiyle tereke satun alub Galos İskelesinde gemiye mahsûl edüb alub gitmeğe icâzet taleb eylemeğin Çatalca haslarından İstanbul müdüyle yüz elli müd tereke virilüb Galos İskelesinden gemilerine mahsul olunmasın emr edüb buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile zimmi-i mezbûrun (boş) nam adamı vardukda İstanbul müdüyle ta'cûn olunan yüz elli müd terekeyi mahsûl eylemeyüb zikr olan haslar mahsûlünden eski mahsûlün der-anbar olan terekeden narh-ı ruzi üzere satdırıb Galos İskelesinden varan gemilerine mahsûl etdüresiz ve akçesin bi-kusûr taleb edüb alub der-kise edüb ve mühürleyüb anda olan havâle kulları ile ve bir adamlarunuz ve mu'temed hisâr erenleriyle dergâh-ı mu'allâma gönderesiz ve virilen buğday kangı emin ve 'âmil mahsûlünden ve ne yılın mahsûlünden defter etdirib defteri imzâlayub ve mühürleyüb akçe ile bile gönderesiz ve yazub bildüresiz ammâ bu bahâne ile ta'cûn olunan yüz elli müd terekeden gayri haslarım mahsûlünden ve sancâk beğleri ve sipâhi vesâir re'âyâ terekelerinden bir habbe tereke virdirmiyesiz şöyle ki ta'cûn olunan yüz elli müd terekeden ziyade haslarım mahsûlünden veya sancâk beği ve subaşı ve sipâhi tımârlarından ve re'âyâdan ve bi'l-cümle emr olunan terekeden ziyade bir habbe tereke virdüğünüz istimâc oluna sen ki kadısın ve sen ki nazırsın 'azl ve te'addi olduğunuzdan gayri envâc-i belalara giriftâr olursuz bilmiş olasız ana göre mukayyed olub emr olunan terekeden ziyade bir habbe buğday virdirmiyesiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 22 Muharremü'l-harâm sene 951/ 15 Nisan 1544

SAYFA: 64**BELGE: 2**

İftihârü'l-ekârim ve'l-emâcim şehr-emini İshak Çelebi zide kadruhû varıcak ma'lûm ola ki:

Kavâla Kal'ası için beş kantar barut-ı siyah ve elli kabza tüfenk emr olmuşdur imdi:

Kavâla Kal'ası müstahfızları bölük başlarından Sufî Hasan vardukda emr olunan beş kantar barut mezkûr bölükbaşına teslim idüb ve zikr olunan barut ve tüfenk için 'adet üzere kirâ davârları tedârik idüb buldurub tahmîl etdirib Kavâla Kal'asına

gönderesin ve kirasin vesâir harcı için lazım olan akçeyi hassa harcdan virdüresin ve deftere kayd idesin.

Tahrîren fî 22 Muharrem sene 951/ 15 Nisan 1544

(‘Anyedi Hasanü’l-mezbûr)

SAYFA: 65

BELGE: 1

Mora sancâğı beğine ve Moton kadısına ve Moton Kal‘ası ‘azepleri ağasına hüküm yazıla ki:

Haliya Kavâla Kal‘ası muhâfazası için adam lazım olmağın kal‘a-i mezbûre ‘azeplerinden odabaşları ile yigirmi nefer ‘azeb ihrâc olunub Kavâla Kal‘asına gelmesin emr idüb ve ihrâc olunmasın emr olunan ‘azeplerün ve odabaşların hızâne-i ‘âmiremde mahfûz olan defterlerden esâmileri ihrâc olunub mühürlenüb Kavâla Kal‘ası hisâr erenlerinden Muhammed nam hisâr eri ile irsâl olundu buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda bir an ve bir sa‘at tehîr ve terâhi eylemeyüb irsâl olunan deftere nazar idüb defter içinde esâmisi mestûr olan ‘azepleri odabaşları ile ta‘cîl ‘ale’t-ta‘cîl Kavâla Kal‘asına gönderesiz ki gelüb hizmetlerinde olalar ve ihrâc olunub irsâl olunan ‘azepleri siz dâhi defter etdirib sen ki sancâk beğisin defteri mühürleyüb ve sen ki kadısın imzalayub dergâh-ı mu‘allâma gönderesiz ve yazub bildüresiz ki Kavâla Kal‘ası muhâfazası için ta‘yîn olunduklarına berât-ı hümâyûn virile ve ne tarihde kal‘adan ihrâc olunub irsâl olundukların dâhi yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 22 Muharremü’l-harâm sene 951/ 15 Nisan 1544

1- Mora sancâğı beğine ve Anapolu kadısına ve Anapolu Kal‘ası ‘azepleri ağasına odabaşları ile yigirmi nefer ‘azeb için Ferhâd nam hisâr eri adına yazılmışdır.

2- Mora sancak beğine ve Moton kadısına ve Anâvârin Kal‘ası ‘azepleri ağasına viresin(?) ki cümle ellülü olur Mustafa nam hisâr eri adına yazılmışdır.

Vech-i meşrûh üzere birer hüküm yazıla ki

(‘Anyedi Sufî Hasan’a ‘anyedi bölükân kal‘a-i Kavâla fî 21 minhû hükm oldukdan sonra)

SAYFA: 65**BELGE: 2**

Gümölcine kadısına ve mukâta'ât nâzırı Halil'e hüküm yazıla ki:

Sen ki nâzırsın haliya dergâh-ı mu'allâma 'arz gönderib nâzır olduğun mukâta'alarda istihdâm maslahatı için mukaddemâ havâle olan Mustafa ve Ca'fer nam kullarım taleb eylemişsiz imdi 'arzın mucebince mezkûr Mustafa nam kulum havâle ta'cyîn olunub gönderildi buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerifim ile mezbûr kulum vardukda taht-ı nazârında vaki' olan mukâta'âtın bekayası tahsîlinde vesâir mal-ı miri husûslarında mezbûr kulumu istihdâm etdüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

Vech-i meşrûh üzere bir hüküm dâhi Ca'fer nam kul için yazıla

SAYFA: 66**BELGE: 1**

Avlonya kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Avlonya ve Draç ve İskenderiye ve Niş ve Pasişe ve Baştum mukâta'alarına Ayâk ve Urhâm nam Yahudiler sene 950 Ramazan'ın beşinde vaki' olan nevrûz(?) evvelinden üç yıla varınca altmış dört kere yüz bin akçe safî teslîme iltizâm eyledükleri sebebden bundan akdem Avlonya haslarına emin olan Durmuş Avlonya mukâta'alarına emin ta'cyîn olunub eline berât-ı hümayûn virildi imdi buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerifim ile mezbûrun ademisi vardukda bi'l-fi'el anda olan mübâşirlerin ellerinde olan defterlerin ve akçelerin alub mühürleyüb kal'ada emânet koyub ve emin-i mezbûr kendüsü varancılarunuza her mukâta'ayı kendü nefsinle ve emin-i sâbık ademisiyle ve emin-i cedid ademisiyle zabt edüb ruz be-ruz vaki' olan mahsûlâtı müfredâtla defter etdirib mabeynde nesne zayi' ve telef olmakdan ziyade hazer edesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 21 Muharremü'l-harâm sene 951/ 14 Nisan 1544

- 1- Draç kadısına Bastok(?) mukâta'alarına Mustafa nam kimesne emin ta'cyîn olmuşdur.
- 2- Draç kadısına Draç mukâta'alarına Hasan nam kimesne emin ta'cyîn olunmuşdur
- 3- İskenderiye kadısına İskenderiye mukâta'alarına Mustafa nam gulâm şahin emin ta'cyîn olmuşdur.

4- Dukagin kadısına Niş mukâta[°]alarına Halil nam kimesne emin ta[°]yîn olmuştur.

5- Delvine kadısına Bastok(?) memleha ve iskelesine Mustafa nam gulâm şahin emin ta[°]yîn olmuştur.

Vech-i meşrûh üzere birer hüküm yazılmışdır.

SAYFA: 66

BELGE: 2

°Adet ve kanûn üzere Gelibolu sancâğında vaki[°] olan hassa mukâta[°]ât °âmillerinin ve iltizâmlu eminlerinin zimmetlerinde olan bakiyelerin tahsil eylemek için kadısına mufassal havâle hüküm yazıla.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 67

BELGE: 1

Karafere(?) adaları kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Karafere haslarına emin olub fevt olan Hasan nam kulumun anda olan muhalefâtın teftîş edüb ma[°]lûm edindikden sonra müfredâtla defter etdirüb yazub bildüresin diyü sabıka °İsa nam kulumla hükmi-şerifim irsâl olunmuş idi öyle olsa ol vakitden berû hayli zaman olub tehîr olunub cevabı geldüğü ecilden müteveffa-i mezbûrun zevcesi canibinde İlyas ve Hasan nam adamları irsal olundu buyûrdüm ki:

Hükmi-şerifimle varduklarında tehîr ve tevakkûf etmeyüb müteveffa-i mezbûrun te[°]addilerin vesair esbâbın ve atların ve kulların ve bi'l-cümle cüzvi ve külli vaki[°] olan muhalefâtın hükmi-şerifim mucebince müfredâtla defter etdirib defteri imzalayub ve bulunan te[°]addisin der-kise olub ve mühürleyüb vesâir esbâb defteri ile sâbıkâ irsâl olunan °Ali nam kulumun ve senin yarar adamların ile ve mezbûr Hasan ve İlyas ile tehîr ve tevakkûf etmeyüb İstanbul'a gönderesin ve mufassal yazub bildüresin ki mezbûr Hasan'ın muhâsebesi görölüb ahvâli ma[°]lûm olunca vaki[°] olan muhalefâti zabt oluna ve mezbûr Hasan'ın Kara oğlu dimekle ma[°]rûf nam zimmetinde otuz res Dimotan(?) nam zimmide yigirmilü res koyunu ve üç fuçı hamrı dahi vardır diyü istimâ[°] olundu gerekdir ki zikr olan husûsları dâhi onât vechle teftîş idüb göresin müteveffa-i mezbûrun muhalefâtından idüğü zâhir olduktan sonra diğeri bahâları ile satdırıb kayd etdirib akçesin der-kise edüb ve mühürleyüb sair esbâb ile böyle göresin ve nice satılub ve cümle ne mikdâr akçe olduğun dâhi yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 22 Muharremü'l-harâm sene 951/ 15 Nisan 1544

SAYFA: 67**BELGE: 2**

Koron kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Nefs-i Koron'dan Andireye ve Kostantin nam zimmiler kapuma gelüb bundan evvel Koron Kal'ası kurbûnda olan emlakın kal'aya karib olmağla emr ile çıkılıub hali şirâ olub hali kalan mirâs ol zamandan berû tasarrûf ider idük haliya Koron emini olan Hasan zikr olan hali yarar mıdır diyü Hasan nam kimesnenin tapusuz alub tasarrûfuna hüccet virüb bu husûsda bize hayf eylemişdir diyü bildirdiler imdi gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda emin-i mezbûru ihzâr etdirib ve bunlar ile beraber idüb tefîş edüb göresin zikr olan şirâ ne asl yerlerdir ve hassa yerlerdir ve illâ bunların mülküdür ve emin ne sebep ile ahar kimesneye virmişdir tamam asıl ve sahih ile ma'lûm edindikden sonra göresin zikr olan şirâ hassa yerler olmayub mezbûrlar zimmetlerün mülk etdüğü bi-hasebi'ş-şer' sabit ve zahir olursa evvelden tasarrûf eyledükleri üzere gerü kendülere yerlerini tasarrûf etdiresin bi-kadı kimesneyi dahl etdirmiyessin ve illa kaziyeye muhtâc-ı 'arzla yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 23 Muharemü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 68**BELGE: 1**

İstanbul ve Galata kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya Mahrûse-i İstanbul'da ve Galata'da vaki' olan Delaliye mukâta'asına ber-vech-i iltizâm emin olan Elya nam Yahudi dergâh-ı mu'allâma gelüb İstanbul'a ve Galata'ya gelüb hamr fiçularına ve hamr eminlerinden istemracılar varub istemra etdüklerinde bizüm hamrdan dâhi bir kimesne ta'yîn olunub gelen fiçımın 'adedi ve istemra etdükleri vaktin mikdarı ma'lûm olub kabul üzere miriye müteveccih dellaliyeleri alınub didüğünüzde hamr eminleri ve adamları tabi' olub bizüm ta'yîn etdüğümüz adamımıza dahl etdürmedükleri ecilden gelen fiçıların 'adedi ve istemra olundukda mikdarı ma'lûm olduğu ecilden miriye müteveccih olan Delaliye rusûmu noksan üzere alınub mal-ı miriye kadr ve bana hayf olur diyü bildirdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresiz fi'l-vaki' kaziyeye mültezim-i mezbûrun didüğü gibi ise hamr eminlerine onât vechle tenbîh ve tekîd edesiz ki ol asl fiçılar geldükde mezbûr Elya canibinden ta'yîn olunan ademisi müfredâtla varub istimra edeler ki mikdârı ma'lûm oldukdan sonra kanun üzere miriye müteveccih olan rusûmların ala ki

Delaliye emini ma'rifeti olmadın istimra olunmağa mübâşeret eylemeyeler ki malıma kadr-i müretteb olmalı olmağa şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 68

BELGE: 2

İstanbul ve Galata kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya İstanbul ve Galata'da vaki° olan Delâliye mukâta°asına ber-vech-i iltizâm emin olan Elya nam Yahudi dergâh-ı mu°allâma gelüb Galata ve İstanbul'da vaki° olan gümrük haneye gelen metâ°nın ve esbâbın satıldığı ma°lûm oldukda miriye müteveccih olan rusûm Delâliye talep olunmak maslahatı için serraç(?) gelen metâ°ı ve esbâbı müfredâtla defter etmek istedikde gümrük eminleri mani° olub müfredâtla defter etdürmedükleri ecilden mal-ı miriye zarar ve bana hayf olur diyü bildirdi eminlere buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresiz fi'l-vaki° kazıyye didüğü gibi ise gümrük hanelere gelen meta°ı vesair esbâbı mültezim-i mezbûr Elya'ya dâhi müfredâtla defter etdüresiz sonra defter mucebince toplayub satıldığı mahaller olan meta°ın ve Delâliye müteveccih olur esbâbın kanûn üzere miriye müteveccih olan rusûmun elimize göndere aldırıp müfredâtla defter etdüresiz ve gümrük eminlerine dâhi onât vechle tenbîh ve tekîd edesiz ki gümrük haane ol asl metâ° ve esbâb geldükde mültezim-i mezbûra dâhi müfredâtla defter etdüresiz mani° olmıyalar ki mabeynde rusûm-ı Delâliye zayı° olmalı olmağa şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 69

BELGE: 1

Kalavirina kadısı Mevlana Muslihi'd-din'e ve mukâta°ât nâzırı °Alâü'd-din'e hüküm yazıla ki:

Haliya Karitena kazâsında Lobkaşek(?) nam karyeden Dimitri veled-i Bali nam zimmi dergâh-ı mu°allâma gelüb Mora'da vaki° olan resm-i herân harir mukâta°asının emâneti Bali veled-i Elyur(?) nam zimmiye ve Ayapoli ve mütevellisine virmiş mukâta°alarının emâneti Kertâkoz(?) nam zimmiye sadaka olunur ise zikr olan mukâta°aları ibtidâ-i tarihlerinden iki yüz bin akçe ziyade iderim ve zarar-ı mala yarar ve maldâr kefiller dahi virelim diyü bildirdi imdi buyûrdüm ki:

Hükm-i şerifim vardukda zıkr olan zimmileri ve kefilleri olan kimesneleri ihzâr etdirib ehl-i vukûfdan ve mahalleleri halkından ve ehl-i karye emlakı kurâ halkından onât vechle dikkat ve ihtimâm üzere teftîş idüb göresiz mezbûrân zimmiler yarar ve maslahat güzâr ve emânet  uhdesinden gelmeğe kadirler midir ve kefilleri dahi kefâlete yarar kefil oldukları malın edâsına kadirler midir tamam asıl ve sahîh üzere ma l m edindikden sonra mültezim-i mezbûrun iltizâmın ve kefillerinin isimlerin ve i tîh rların ve sakin oldukları yerlerin ve her biri ne mikdâr mala kefil oldukların mufassal ve me r h sicill ta kayd eyledikden sonra maslahata mübâşeret etdirib ve vuk  u üzere yazub dergâh-ı mu all ma  arz eyleyesiz ammâ mültezim-i mezbûr ve kefilleri müflis ve med  n kimesneler olub malıma zarar m teretteb olmakdan ziyade hazer idesiz Şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 69

BELGE: 2

Koron kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya Nefs-i Koron'dan Satana(?) nam zimmiye kapuma gelüb bundan evvel Koron Kal ası feth olundukda istimâlet ile gelen kimesneler kadimden tasarr flarında olan emlaklarına ve gayri mutasarrıf olalar diyü hükm-i Ő rif vârid olmuş idi ol zamandan ber  kadimden tasarr fumda olan emlakın tasarrûf eder eğer mukaddemâ Mora nâzır-ı olan Halil zıkr olan emlakın bi-kadı Bayezid nam kimesneye f r ht edüb bu husûsda bana hayf olmuşdur diyü bildirdi imdi gerekdir ki:

Hükm-i Ő rifim vardukda göresin mezbûre-i zimmiye Koron Kal ası feth olundukda istimâlet ile gelüb kadimden tasarrûfunda olan emlakın tasarrûf eder eğer nâzır-ı mezbûr bunun emlakın hilâf-ı Ő r  ve hilâf-ı emr ahar kimesneye f ruht eyledüğü v ki  midir ve ne tarik ile f r ht eylemi dir ve ne asl kimesneye f r ht eylemi dir ve ne mikdâr akçeyi f r ht eylemi dir ve akçesi nice olmuşdur tamam asıl ve sahîh üzere ma l m edindikden sonra mezk re zimmiye istimâlet ile gelenlerden olub kadının olan emlak kendünün mülki etdüğü bi-hasebi'Ő-Şer  sâbit ve zâhir oldukdan sonra hilâf-ı Ő r  ve hilâf-ı emr bunun emlakına kimesneyi dahl etdirmiyesin ve illâ kaziyye muhtâc-ı  arz ise yazub bildüresin.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 70

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Tırhâla kadısı Mevlâna Muhi'd-din ve mukâta'ât nâzırı Muhi'd-din dergâh-ı mu'callâma 'arz gönderib Tırhâla kazâsına tabi' Tırhâla nehirlerinde reis olan Kutlu Beğ riyâset hizmetinin 'uhdesinden gelür kimesne olmamağın ref'i lazım olub Ferhâd yarar ve riyâset 'uhdesinden gelür kimesne sahih olduğu ecilden kanûn üzere beş yüz akçesin peşin hızâne-i 'âmireme teslîm eylemek üzere tevcîh olunub 'arz olundu diyü bildirmişler imdi mezkûr Ferhâd sene ihda ve hamsin ve tis'â-mi'e Muharreminin mükerrerem tahrîri gününde hızâne-i 'âmireme beş yüz akçe teslîm eyledüğü ecilden bu berât-ı hümâyûnum virdim ve buyûrdûm ki:

Varub nehr-i mezbûreye mezkûr Kutlu Beğ yerine reis olub olagelen 'adet ve kanûn üzere riyâset hizmetin ede mademki hizmet-i riyâsetde istikâmet üzere olub kusûru ve yaramazlığı olmaya nehr-i mezbûreye mukaddemâ reis olanlar hizmetleri mukâbelesinde yine mutasarrıf olagelmişler ise bu dâhi kanûn üzere ona mutasarrıf ola ol babda kimesne tabi' olmaya ve eğer hane-i 'avârızından ise kemâ-kân 'avârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 70

BELGE: 2

Tırhâla kadısı ve Tırhâla nâzırına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu'callâma 'arz gönderib Nefs-i Tırhâla'da mütemekkin olan Yahûdiler taifesi bi-merâsim hâzirun olub kalub idenler ki kasaba-i mezbûrede işlenen çukânın tamgâsın İbrahim nam kimesne üç yıla on beş bin akçeye iltizâm edüb bizden tamgâ akçesiz taleb edüb şimdiye değin bu vilâyetde işlenen çukâlardan tamgâ akçesin viregelmedün bize hayfdır didüklerinde cadde-i a'yân kalmışdır isti'şâr olundukda vak'â şimdiye değin bu diyârda işlenen çukâdan tamgâ akçesi viregelmediler diyü haber virdiler diyü bildirmişsiz imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda göresiz fi'l-vaki' kazıyye 'arz eyledüğü gibi ise zıkr olan tamgâ husûsu kadimden ne vechle olagelmiş ise gerü ol vechle etdüresiz olagelmiş 'âdete ve kanûna muhâlif kimesneye iş etdirib re'âyâyâ zulm ve hayf etdirmiyesiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

(Mesûl olunmadı Selânik'de alındığı uslûb üzere alına ziyâde alınmıya diyü hüküm virildi fî râbi' Safer sene 951)

SAYFA: 71

BELGE: 1

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Çetroz memlehası ziyade ile iltizâm idüb emin olan Davûd gelüb memleha-i mezbûreye Mehmed nam kimesnenin vezzân olmasın taleb eyledüğün Siroz mukâta'âtına müfettiş ta'cûn olunan Gümülcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve mukâta'ât nâzırını Halil dergâh-ı mu'allâma i'âm eyledükleri sebebden bundan evvel zikr olan memlehada vezzân olan Bali 'azl olub işbu darende-i fermân-ı hümâyûn mezbûr Mehmed yevmî beş akçe ile vezzân ta'cûn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub memleha-i mezbûreye mezkûr Bali yerine vezzân olub şöyle ki vezâif-i hidemât vezzânlıktır bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta'cûn olunan yevmî beş akçe 'ulûfesin memleha-i mezbûre mahsûlünden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i 'avârızıyeden ise kemâ-kan 'avârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 71

BELGE: 2

Sebeb-i tahrîr yazıla ki:

Haliya Çetroz memlehasını ziyâde ile iltizâm idüb emin olan Davûd gelüb memleha-i mezbûreye İbrahim nam kimesnenin vezzân olmasın taleb eyledüğün Siroz mukâta'âtına müfettiş ta'cûn olunan Gümülcine kadısı Mevlâna Şemse'd-din ve mukâta'ât nâzırını Halil dergâh-ı mu'allâma i'âm eyledükleri sebebden bundan evvel zikr olan memlehada vezzân olan Malkoç 'azl olub işbu darende-i fermân-ı hümâyûn mezbûr İbrahim yevmî beş akçe ile vezzân ta'cûn olunub bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdüm ki:

Varub memleha-i mezbûreye mezkûr Malkoç yerine vezzân olub şöyle ki vezâif-i hidemât vezzânlıktır bi-kusûr müeddi kaldıktan sonra ta'cûn olunan yevmî beş akçe 'ulûfesin memleha-i mezbûre mahsûlünden mah be-mah alub mutasarrıf ola ve hane-i 'avârızıyeden ise kemâ-kan 'avârızın vire şöyle bileler diyü.

Tahrîren fî 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 71**BELGE: 3**

Dimetoka kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya kazâ-i mezbûrede vaki^c olan Simâvna haslarına ber-vech-i iltizâm emin olan Kasım'ın sene 949 Rebi'ü'l-evveli guresinden sene 950 Saferinin gayetine gelince dergâh-ı mu^callâma irsâl etdüğü bir yıllık muhâsebesinde makbûzâtından yedi bin yüz elli dokuz akçe bakiyesi olub zikr olan bakiye mezbûrdan tahsîl olunub hızâne-i ^câmirime gelmek lazım olduğu ecilden buyûrdûm ki:

Hükûm-i şerifim ile (boş) nam kulum vardukda tehîr eylemeyüb emin-i mezbûru ihzâr etdirib zimmetinde mukayyed olan bakiyesini taleb edüb bi-kusûr tahsîl etdirib alub der-kise edüb mühürleyüb mezbûr kulum ile hızâne-i ^câmirime gönderesin ve yazub bildüresin bir dürlü dâhi eylemeyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 72**BELGE: 1**

Nişân-ı hümâyûn yazıla ki:

Haliya Pastina memlahasın ve iskelesin ve dalyânın Vasilda(?) nam karyeyi İsâk ve Urhâm nam Yahudiler ziyâde ile iltizâm eyledüklerin İstanbul kadısı Mevlâna Hasan dergâh-ı mu^callâma ^carz eylemeğın bundan evvel zikr olan mukâta^câta emin olan Mehmed ^cazl olunub işbu darende-i fermân-ı hümâyûn muğfirü'l-emânet sağ bölük ^culûfecileri cemâ^catinden Mustafa nam kulum bölüğünde tasarrûf etdüğü ^culûfesiyile mezbûrun yerine emin ta^cyîn edüb bu berât-ı hümâyûnu virdüm ve buyûrdûm ki:

Varub zikr olan mukâta^câta mezbûr Mehmed yerine emin olub cüvî ve külli vaki^c olan mahsûlâtı olagelen ^câdet ve kanûn üzere kadı ma^crifetiyle zabt edüb ve kâtib olana müfredâtla defter etdirib hariç-i defter nesne kodurmiya ve dergâh-ı mu^callâma muhâsebe gönderilmelü oldukda ^câdet ve kanûn üzere muhâsebesin yazub ve kadıya imzâladub ve mühürledüb kapuma göndere ve bi'l-cümle şöyle ki vezâif-i hidemât emânet ve şerâit istikâmetdir bi-kusûr müeddi kala ol babda kimesne mâni^c olmiya ve mademki mezkûr kulum emânet hizmetinde ola bölüğünde tasarrûf etdüğü ^culûfesin gerü kemâ-kân bölüğünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler diyü.

Tahrîren fi 24 Muharremü'l-harâm sene 951/ 17 Nisan 1544

SAYFA: 72**BELGE: 2**

Amâsya ve Samsûn ve Sinop ve Bafra ve Ayandos ve Canik ve Lâdik ve Ünye ve Satılmış ve Kavâk kadılarına hüküm yazıla ki:

Haliya Zi^câk nam rahib kapuma gelüb zikr olan kadılıklarda vaki^c olan kefereye berât-ı hümâyûnumla metropolit nasb olunuviririm öyle olsa metropolidliğime müte^calik yerlerde olan papaslarda ve keşişlerde vesâir kefere üzerinde aynı batılıımız üzere olan rüsûmumuz taleb etdükde ta^callül edüb virmemek isterler ve kinisâlarumuzun kadimden vakf olan yerlerine ^câmiller dahl etdireler ve bir kafir mürd olsa şimdiye değin metropolit olagelenler ismimiz üzere mirâs idegelmişlerdir şimdiki halde benim zamanımda mürd olan kâfirlerin metrûkâtın ismimiz üzere mirâs etdükden sonra kadılar dâhi araya girüb tekrâr mirâs ederler diyü bildirdi öyle olsa gerekdir ki:

Hükm-i şerifim vardukda mezkûr rahibin metropolitlik berâtına nazar edüb göresiz berâtı mucebince olugelen aynı batıleleri ^câdet-i üzere papasların ve keşişlerin vesâir keferenin üzerinde ne mikdâr rüsûm sabit ve zâhir olur ise bi-kusûr tahsîl etdüresiz kimesneye ta^callül ve nizâ^c etdürmiyesiz ve keşişlerine vakf olan tarlaları ve zikr olan mirâsları husûsu dâhi göresiz olagelmiş iş batılelerine ve ^câdet-i muhâlif dahl etdirirlerse etdirmiyesiz şimdilerin ayinleri ne vechle olagelmiş ise gerü ol vechle etdüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 73**BELGE: 1**

Florina ve Manastır kadılarına ve mukâta^cât nâzırı Ev.... hüküm yazıla ki:

Haliya Pir ^cAli nam kimesne dergâh-ı mu^callâma gelüb bundan akdem Manastır'a tabi^c Tekûçayı nam karye Şurubçu ^cAli nam kimesne mukâta^caya dutub geçdükden sonra Hızır nam kimesne ziyade edüb babam Eyyas mezbûr Hızır'a kefil olmuş idi sonra tahvîllere tamam oldukda bi-kusûr kıstın edâ olub hizmetinde bir akçe baki kalmamış idi haliya Pirlepe kadısı olan Mevlâna ^cAlaü'd-din karye-i mezbûreden sal be-sal üç bin akçe hisse-i timâr tasarrûf eden Ya^ckûb nam sipâhi berâtı mucebince mezbûr Hızır tahvîlinden aldığı dokuz bin akçe mevâcibi ile virilmişdir diyü senin na-beğ(?) ol zamanda mezbûr Hızır'a kefil-i bi'l-mal idi mezbûr sipâhi Ya^ckûb'un aldığı dokuz bin akçe için Mevlâna-yı mezbûrun tutub habs edüb hilâf-ı şer^c ve kanûnundan alub bana hayf eyledi diyü bildirdi imdi bunda hızâne-i ^câmirem defterlerine mürâca^cat

olunub görüldükde zikr olan Tekuçayı nam karyeyi sene 934 Cemâziye'l-evvelinin yigirmi altısından bir yıla Mirâl nam  amîl r s muyla 36.224 akçe muk ta aya dutub h z ne-i  amireme tahvîl-i mezbûrda 38.827 akçe teslîm olunub zikr olan senede mezbûr Ya k b'a 3.000 akçe hissesi virilmiş bulunduğu ve sene 935 Cemâziye'l-evvelinin yigirmi altısından mezbûr karye-i mezkûr Hızır üç yıla 110.000 akçe muk ta aya dutub 99.389 akçesi h z ne-i  amireme teslîm olub ve üç bin akçesi mezbûr Ya k b'un kır l tahvîlinden baki kalan hissesi içun ve dokuz bin akçesi dâhi mezbûr Ya k b'un mezbûr Hızır tahv linde olan üç yıllık hissesi içun virilüb cümle mezbûr sipahiye tahvîl-i mezbûrda on iki bin akçe teslîm olunub ve mezbûr Hızır'un tahvîlinden h z ne-i  amireme ve mezbûr sipahiye 111.389 akçe tesl m tı olub zimmetinde bir akçe baki bulunmaduğu ecilden buy rd m ki:

Hükm-i Şerifim vardukda zikr olan husûs on t vechle teftiş edüb göresiz fi'l-vaki  kadıya i l m olunduğu gibi olub Mevlâna-yı mezbûr mezkûr Pir  Ali'nin dokuz bin almış mıdır ve ne sebep ile almışdır tamam asıl ve sahih üzere ma l munuz oldukdan sonra Őoyle ki mezbûr Pir  Ali'den meblâğ-ı mezbûru hilâf-ı Şer  ve kanûn alduğu sabit ve zâhir olursa bi-kusûr alduğu akçeyi gerü mezbûr Pir  Ali'ye alıviresin ve illâ kazıyye muhtâc-ı  arz ise yazub bildüresin Őoyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 74

BELGE: 1

Tırhâla sanc Ğı kadılarına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel Tırhâla sancâğında vaki  olan mevkûfâta ve hassa beytü'l-mala emin olan Ca fer ihtiyârıyla fer gat edüb yeri mahlûl olmağın emânet-i mezbûr Mustafa nam kimesneye virilüb ve ol vechle eline berât-ı hümâyûnum virilmişdir imdi buy rd m ki:

Hükm-i Şerifim ile emin-i mezbûr Mustafa vardukda her biriniz taht-ı kazânızda vaki  olan mevk f tı ve hassa beytü'l-malı sizün ma rifetinizle emin-i mezbûra zabt ve defter etdirib hâsıl olan akçeyi altı ayda tezkere der-kise ed b ve mühürleyüb anda olan havâle kulları ve yarar adamlarunuz ile dergâh-ı mu all ma gönderesiz ve yazub bildiresiz ve mevkûfât cema ate irsâl olunan kullar varduklarında vaki  olan mevk f tı emin-i mezbûr ma rifeti ile zabt ve kabz etdiresiz Őoyle bilesiz diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 74**BELGE: 2**

Karitena ve Arkâdyâ kadılarına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel Moton Kal'ası erenlerinden hâs olan karyeleri sene 942 Ramazanın sekizinde vaki^c olan Mart evvelinden mukâta^caya dutan Koci Kakuş nam zimminin teslîmâtından mâ^cadâ zimmetinde 9.755 akçe bakiyesi olup zikr olan bakiye talep olundukda tahvîlim içinde ba^czı kimesnelerde bakiyelerim vardır tahsîl olunmasun kifâyet eylemeyin kendü malımdan edâ iderim diyü bildirdi imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim vardukda zimmi-i mezbûrun tahvîli içinde bakiyeleri olan kimesneleri ihzâr etdirib ve ^câmil-i mezbûr ile berâber edüb şer^cle teftîş edüb göresiz bi-hasebi'ş-şer^c ve'l-kanûn her kimin zimmetinde bakiyesi zâhir olur ise şer^cle zâhir olan bakiyelerin müteveccih olan yerlerden bi-kusûr tahsîl etdirib alub der-kise edüb ve mühürleyüb anda olan amâne kulları ile ve yarar adamlarunuz ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz zâhir olan bakiyesinden kimesne zimmetinde bir akçe baki kodurmıyasız ve tamam oldukdan sonra göresiz tahsîl olunan baki zimmetinde mukayyed olan yüz habbe vefâ ider ise ve illâ bakiyesin kendüden talep edüb ta^callül ider ise esbâbdan ve emlakından satdırıb kifâyet eylemeyenin kefil-i bi'l-mallarından tahsîl etdirib izhâr-ı ^caciz iderler ise mukayyed ve mahbûs anda olan havâle kulları ile yarar adamlarunuz ve mu^ctemed hisâr erenleri ile kapuma gönderesiz ve yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 25 Muharremü'l-haram sene 951/ 18 Nisan 1544

SAYFA: 75**BELGE: 1**

Dimetoka kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem Mahrûse-i Edirne'de mütemekkin Hasan bin ^cAbdu'l-İlah ve Süleyman bin ^cAbdu'l-İlah nam kimesneleri ber-vech-i iltizâmın Dimetoka mukâta^caların sene 948 Zi'l-ka^cdesinin yigirmi dördünde vaki^c olan nevrûz evvelinden üç yıla varınca yüz kırk bin altı yüz seksen akçe safî teslîme iltizâm idüb işbu sene 950 Zi'l-hiccesinin on yedisinde vaki^c olan nevrûz evveline gelince iki yılları geçüb kıstü'l-yevm muccebince iki yılda doksan üç bin yedi yüz seksen altı akçe lazım olup zikr olan doksan üç bin yedi yüz seksân altı akçeden hızâne-i ^câmirime def^câtle Bahşi nam kul elinden üç bin akçe ve Hacı ^cİvaz nam kul elinden beş bin akçe Mehmed nam kul elinden dört bin akçe ve Nasûh nam kul elinden on yedi bin akçe gelüb cem^câ yigirmi

dokuz bin akçe olur iki yıllık kıstlarından işfa varolduğu takdirce altmış dört bin yedi yüz seksen altı akçe bakiyeleri kalub haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib beş bin yüz yigirmi akçe Boğaz Hisârlarına zahire için dârı alınub ve yedi yüz yigirmi akçe zindandan ^culûfesine virilüb ve bunlardan gayri eminlerin ve kâtibinin ^culûfeleri vardır diyü bildirmişsin imdi buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile kulum (boş) vardukda bu hususa onât vechle mukayyed olub emin-i sâbık Hüseyin bin Ahmed ve emin-i sâni Hasan bin ^cAbdu'l-İlah ve kâtib olan Süleyman bin ^cAbdu'l-İlah getürdüb her birinin zaman mübâşeretlerinde olan makbûzâtı defter etdirib ve makbûzâtlarından havâline ve gayriye teslim eylemişler ise kanûn üzere her birinin zamanlarının başka başka muhâsebelerin görüb ve mültezim-i evvel Hüseyin bin Ahmed'in berâtı mucebince emin olduğu zamanın ^culûfesin ve mültezim-i sâni Hüseyin bin ^cAbdu'l-İlah'ın dahi ve kâtib Süleyman'ın berâtları tarihinden ^culûfelerin kayd eyleyüb ve teslimâtlarından ve ^culûfelerinden mâ^cadâ zimmetlerinde ne mikdâr baki kalursa amân virmeyüb bi-kusûr te^cmîn ve tahsîl etdirib alub der-kise edüb ve mühürleyüb mezbûr kulumla kapuma gönderesin sa^cy edüb iki yıllık kıstından bir akçe ve bir habbe baki kodurmayub cümlesin tahsîl etdirib alub kapuma gönderesin bir dürlü dahi eylemeyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 76

BELGE: 1

(Boş) kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan akdem İpsâla kazâsına tabi^c nam karyeyi sene 947 Saferinin yigirmi altısından üç yıla varınca rüsûmuyla yigirmi iki bin üç yüz sekiz akçe mukâta^caya dutan ^cAli bin Süleyman nam ^câmilin teslimâtından mâ^cadâ zimmetinde yedi bin otuz üç akçe bakiyesi olub ve ^câmil-i mezbûrun tahvîli tamam olub tahvîli içinde zabt ve kabz eyledüğü mahsûlün ve vaki^c olan teslimâtının muhâsibeleri görülüb ber muceb-i muhâsebe zimmetinde zâhir olan malım tahsîl olunub hızâne-i ^câmireme gelmesin lazım ve mühim olduğu sebebden buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifimle kulum (boş) vardukda bir an ve bir sa^cat tehîr ve terâhi eylemeyüb ^câmil-i mezbûru getürdüb ibtidâ-i tahvîlinden tahvîl tamam oluncaya değin zabt ve kabz eyledüğü mahsûlüm müfredât defterlerinden talep idüb getürdüb ^câdet ve kanûn üzere müfredât defterlerinden hesâbın görüb ve şüphe olan mevâdı ehl-i vukûf ma^crifetiyle dikkat ve ihtimâm üzere teftîş edüb tamam oldukdan sonra üç yıllık

muhâsesin görüb ber-muceb-i muhâsebe ve kıstü'l-yevm zimmetinde zâhir olan malımı tahsîl etdirib alub der-kise edüb ve mühürleyüb mezbûr kulumla kapuma gönderesin ve sene 950 Saferinin yigirmi altısından sene-i mezbûre Şevvalinin altıncı gününe gelince ki vakt olmuştur tarih-i mezbûrede vaki^c olan mahsûlâtı dahi yerlü yerinden teftîş idüb ve müfredâtla defter etdirib ve  adet üzere muhâsesin görüb ber-muceb-i muhâsebene zâhir olan malımı tahsîl etdirib alub kapuma gönderesin bir dürlü dahi eylemeyesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 77

BELGE: 1

(Boş) kadısına hüküm yazıla ki:

Bundan evvel Selânik ve Tanrı-Dağı yörükleri eşküncülerine İstolni-Belgrad sefer hizmeti emr olunub növbetlü olub varub edâ-yı hizmet eylemeyenlerin isimlerin kayd edüb Rumili Beğlerbeğisi Ahmed Paşa dâmet me alihû dergâh-ı mu allâma gönderib zikr olan eşküncülerden Manâstır ve Pirlepe ve Florina ve Serfeç ve Drama ve Temur-hisâr ve Yenice-i Karasu kadılıklarında mütemekkin olanların esâmileri zikr olan defterden ihrâc olunub ve hızâne-i  amirem defterdârları dâmet me alihûm nişanlarıyla nişanlanub ve mühürlenüb ve bu husûs için (boş) nam kulum ta yîn olunub defter ile irsâl olundu buyûrdûm ki:

Hükm-i şerifim ile mezbûr kulum vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb kendü nefsünle ve mezbûr kulumla mübâşeret idüb zikr olan eşküncüler sâkin oldukları kadılıklara varub onât vechle mukayyed olub ve irsâl olunan kayda nazar edüb teftîş edüb göresin mezkûrun eşküncülerden növbetlü olub varub edâ-yı hizmet eylemeyenler kimler ise ma lûm edünüb kanûn üzere ol senenin hâsılların bi-kusûr mevkûf için alub kuluma zabt etdüresin ve her kadılıktan ne zabt olunur ise ve kimlerden alınur ise isimleri ile mufassal defter edüb hâsıl olan akçeyi der-kise edüb ve mühürleyüb defteri dahi mühürleyüb mezbûr kulum ile dergâh-ı mu allâma gönderesin ve yazub bildüresin bu babda gereği gibi ihtimâm edüb mezkûrların kanûn üzere mevkûfa  aid ve râci  olan hâsıllarından bir akçe baki komayub bi't-temâm cem  edüb gönderesin ta allül idenlerin esbâblarından satdırıb alasın ammâ bu bahâne ile edâ-yı hizmet eden kimesnelerin hâsıllarına hilâf-ı emr dahl olunub zülm ve hayf olmakdan ziyade hazer edesin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fi 24 Muharremü'l-harâm sene 951/ 17 Nisan 1544

- 1- Fenâr ve Badra ve Çatalca ve Yeni-şehir kadılıklarında olan Selânik yörükleri için
- 2- Silistre ve Hersek ve Şumnu ve Ustrumca ve Tatar-bazarı ve Tekfur Gölü ve Karın-Abad ve Varna ve Tırnova kadılıklarında vaki^c olan Selanik ve Tanrı-Dağı yörükleri için
- 3- Temur-Hisârı ve Selanik kazasına tabi^c nâhiyesi ve Yenice-i Vardâr kadılıklarında vaki^c olan Selânik ve Tanrı-Dağı yörükleri için

Vech-i meşrûh üzere birer hüküm yazıla

SAYFA: 78

BELGE: 1

Akçehisâr kadısına hüküm yazıla ki:

Haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib Ohri sancâğında vaki^c olan Akçehisâr Kal^casının iki canibinde olan germeleri vezir zimmetinde olan kargir pınarı harab olub tecdîde ve kal^ca duvarının ba^czı yerleri ta^cmîre muhtâç olunmağın ehl-i hibre ma^crîfetleriyle tahmîn olundukda yetmiş bin akçe tahmîn olduğun bildirmişsin imdi zikr olan kal^canın germeleri vezir zimmetinde olan kargir pınarı tecdîd-i binâ olunub ve kal^ca duvarının ta^cmîre muhtâç olan yerleri meremmet olunmasın emr edüb ve bu husûs için (boş) nam kulum emin ta^cyîn olunub irsâl olundu buyûrdûm ki:

Hük-m-i şerîfim ile vardukda bir an ve bir sa^cat tehîr ve terâhi eylemeyüb kendü nefsinle ve mezbûr kulumla mübâşeret idüb zikr olan kal^ca binâsı ve meremmeti için taşdan ve kireçden ve ağaç esbabından ve binadan ve neccârdan vesâir mühimmâtdan her ne hâcet ve lazım ise bulunan yerlerden tedârik edüb buldurub getürdüb zikr olan kal^canın germelerini vezir ve meremmete muhtâç olan yerlerin istihkâm üzere meremmet etdirib itmâm etdiresin ve masraf için lazım olan akçeyi Ohri sancâğı mukâta^câtından alub senun ma^crîfetinle mezbûr kuluma sarf etdüresiz ve vaki^c olan ihrâcâtı müfredâtla defter etdiresin ve binanın ve neccârın kanûn üzere ta^cyîn olunan ücretlerin bi't-temam meblâğ-ı mezbûrdan virdürüb kimesnenin hakkın zâyi^c etdirmiyessin tamam oldukdan sonra ^câdet ve kanûn üzere müfredât defterlerinden muhâsesin ihrâc etdirib imzâlayub ve mühürleyüb ve masraftan baki kalan akçeyi der-kise edüb ve mühürleyüb müfredât defterleriyle ve mezbûr kulumla dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve yazub bildüresin ammâ sa^cy edüb tahmîn olunan akçeden dâhi eksükle itmâm etdirib ziyade akçe harc olunub malım babında isrâf ve itlâf olunmakdan ziyade hazer idesin ve mü^ctemedlik hizmeti için hisâr eri lazım oldukda ol hizmete

münâsib olan kimesnelerden növbetle kifâyet mikdârı adam ihrâc etdirib istihdâm etdüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 23 Muharremü'l-harâm sene 951/ 16 Nisan 1544

SAYFA: 79

BELGE: 1

Mora sancâğı beğine ve Kalavarina kadısına ve Balya-Badra tabi^c Burgâz-i cedid Kal^cası ta^cmîrine irsâl olunan Kasım nam mi^cmâra hüküm yazıla ki:

Sen ki sancâk beğisin ve sen ki kadısın haliya dergâh-ı mu^callâma ^carz gönderib Kalâvarina Kal^cası duvârının ba^czı yerleri ve kal^canın yolu dizdâr sâkin olduğı miri evler ve ba^czı kuleler ve sarnıçlar ve ba^czı mahzenler ve kal^cada olan câmi^c meremmetine muhtâç olduğun bildürüb ammâ kal^ca duvarının meremmete muhtâç olan yerleri kaç zira^cdır ve kaç kule ve kaç sarnıç ve kaç mahzendir ve cami^cnin ve dizdâr evlerinin ne asl yerleri meremmete muhtâçdır bildirmişsiz imdi buyurdûm ki:

Hük-m-i şerifim vardukda tehîr ve terâhi eylemeyüb kendü nefsiniz ile kal^canın üzerine varub kal^canın meremmete muhtâç olan duvârları kaç zira^cdır ve kaç kule ve kaç sarnıç ve kaç mahzendir ve cami^cnin ve dizdâr evinin meremmete muhtâç olan yerleri ne asl yerlerdir ve dizdâr sakin olduğı ev miri midir ve yâhûd tedârik-i mülk-i midir ma^clûm edinüb kal^ca duvarına ve kulelere ve sarnıçlara ve mahzenlere ve cami^c ve dizdâr evine ve kal^ca yoluna her birine ne mikdâr akçe kifâyet ider mezbûr mi^cmâra tahmîn-i sahih ile tahmîn etdirib vukû'u üzere mufassal yazub bildüresiz ammâ hin-i tahmîninde ziyade akçe harc gösterilüb malım babında isrâfdan ve itlâfdan ziyade hazer idesiz ve sen ki mi^cmârsın zikr olan husûsları tahmîn etdükde bir vechle tahmîn idesin ki ziyade harc lazım-ı kalem gelmiye sonra adam gönderilüb tekrâr tahmîn etdürülse gerekdir hilâf-ı vaki^c olmıya şöyle ki hilâf-ı vaki^c ola mu^câtab olursuz bilmiş olasız ve kal^cada olan yarâk esbâbından cüzvi ve külli her ne var ise müfredâtla defter olunub dergâh-ı mu^callâma gelmesi lazım olmuşdur imdi sen ki sancâk beğisin ve kadısısın tehîr eylemeyüb kal^ca-i mezbûrede topdan ve tüfenkde vesâir yarâk esbabından cüzvî ve külli her ne var ise sahih olan sahih ve sakim olan sakim diyü müfredâtla defter etdiresiz ve sen ki sancâk beğisin defteri mühürleyüb ve sen ki kadısın imzâlayub ve mühürleyüb yarar kimesneler ile dergâh-ı mu^callâma gönderesiz ve yazub bildüresiz şöyle bilesiz diyü.

Tahrîren fî 25 Muharremü'l-harâm sene 951/ 18 Nisan 1544

SAYFA: 79

BELGE: 2

(Boş) kadısına hüküm yazıla ki:

Gelibolu sancâğında vaki^c olan Kavâk memlehasında ma^cmûl ne mikdâr ocak vardır ve her ocakda kaç nefer tuzcu vardır ve birer tuzcu ne mikdar tuz işler ve her Ağustos'da memlehada cümle ne mikdar tuz hâsıl olur defter olunub dergâh-ı mu^callâma gelmesi lazım ve mühim olduğu sebebden buyûrdûm ki:

Hüküm-i şerifim vardukda tehîr eylemeyüb kendü nefsinle ve memleha emini kulum Mustafa ile memleha-i mezbûrenin üzerine varub memleha işleri ve tuzcuları ve ihzârı lazım olanları ihzâr etdirib teftîş edüb göresin bi'l-fi^cil memleha-i mezbûrede ma^cmûl kaç tuz ocağı vardır ve her ocakda kaç tuzcu vardır ve her bir tuzcu ne mikdâr tuz işler ve her Ağustos'da memleha-i mezbûrede cümle ne mikdâr tuz hâsıl olur tamam asıl ve sahih üzere ma^clûm edindikden sonra ^cale't-tefsîl müfredâtla defter etdirib deftere imzâlayub ve mühürleyüb yarar adamlarunla dergâh-ı mu^callâma gönderesin ve yazub bildüresin şöyle bilesin diyü.

Tahrîren fî 26 Muharremü'l-harâm sene 951/ 19 Nisan 1544

Aynoz memlehası kadısına ve Behrâm nam kula vech-i meşrûh üzere bir hüküm dâhi yazıla

^cAnyedi çavuş fî minhû

DİZİN***A**

Abdullah 16/2, 50/2, 56/1, 75/1

Abdurrahim 40/3, 53/1

Abdurrahman 16/2

Abdurrahman Sulbi 50/2

Adet-i ağnam 18/1, 34/2

Ahkâm-ı şerif 8/1, 31/1

Ahmed Paşa 20/2, 77/1

Ahmet 23/1, 37/1, 51/1

Ahmet bin Günhan 19/1

Ahyolu Kadısı 56/1

Akça-hisar 47/1, 78/1

Akça-kızanlık 58/1

Alaaddin 19/1, 52/2, 69/1

Alaca-hisar Sancak Beyi 35/2

Albakuka 16/1

Ali 3/1, 19/2, 29/2, 30/1, 62/2, 63/1, 67/1

Ali bin Hasan 8/2

Ali bin Süleyman 76/1

Amasya 72/2

Anadolu Kadısı 41/1, 65/1

Anadolu Kalesi 41/1, 65/1

Anavarin Kalesi 43/1, 43/2, 44/1, 44/2, 65/1

Andırya Benli 62/2

Andireya 67/2

Angeli-kasrı 3/1, 4/1, 4/2, 5/2, 31/1, 40/3, 51/1, 53/1

Arkadya 74/2

Arkadya Kadısı 31/1, 37/1, 62/2

Arz-ı hal 17/1

* Dizin asıl metne göre yapılmıştır. Kelimelerin karşısında taksim (/) işareti ile ayrılan rakamlardan ilki sayfa numarasını, ikincisi ise o sayfadaki belge sırasını göstermektedir.

Asitane-i Saadet 37/1
 Aslan 53/2
 Atina Kadısı 6/1, 34/1, 34/2
 Avlonya 25/1, 27/1, 59/2
 Avlonya Emini 25/1
 Avlonya Kadısı 25/1, 27/1, 66/1
 Avlonya Mukataası 47/1, 66/1
 Avlonya Sancağı 25/1
 Avlonya Sancak Beyi 25/1, 27/1
 Avret-hisar 18/1
 Ayamavra Dizdarı 51/1
 Ayamavra Kadısı 23/1, 51/1
 Ayamavra Kalesi 23/1
 Ayandos 72/2
 Ayarık 11/1
 Ayavarin(?) 7/1, 11/1
 Aydıncık 63/3*
 Aydıncık Kadısı 58/2
 Aydosa 29/1, 56/1
 Aynoz Kadısı 60/2, 61/1
 Aynoz Memlehası 61/1, 79/2
 Azak 63/1*
 Azebler Ağası 65/1

B

Bab-eskisi 29/2
 Bab-ı Saadet 37/1
 Bac-ı Kapan 12/1
 Badra 77/1
 Bafra 72/2
 Bahşi 2/2, 75/1

* mükerrer

* mükerrer

Bali 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 11/1, 41/2, 71/1

Bali veled-i Mitol 3/1

Balya-badra 61/2

Balya-badra Kadısı 19/1

Bani 39/1

Baroh 29/1

Başakayası 56/1

Bayezid 69/2

Bedriç 45/1

Behram 19/1, 79/2

Belamut 5/1

Belgrad 25/1

Bergoz 29/2, 39/1

Biparov Merişek(?) 64/1

Bive Haracı 24/1, 30/1, 40/1, 42/1

Boğaz Hisar 75/1

Boğaz-ı Cedid 8/2

Borkonok Boğazı(?) 25/1

Bölükbaşı 63/3, 64/2, 65/1

Budin 25/1

Buğday 12/1, 64/1

Büyük Çekmece 14/2

C-Ç

Cabi 56/1, 63/3*

Caçina(?) 34/2

Cafer 8/2, 25/1, 31/1, 65/2

Canik 72/2

Cavid veled-i Selimun 54/1

Cebeci 42/2

Cebeci-başı 63/3

Cebe-hane-i Amire 63/3

* mükerrer

Cerehor 25/1, 27/1
 Cezayir Beylerbeyi 43/1, 44/1
 Cezire-i Lefkade(?) 53/1
 Çatalca Kadısı 12/2, 64/1, 77/1
 Çeltük 6/2, 11/1
 Çeribaşı 56/1
 Çerincak 50/1, 63/2
 Çetroz Memlehası 54/1, 71/1, 71/2
 Çiflik 35/2
 Çirmen Sancağı 58/1
 Çorlu 29/2
 Çuka 18/1, 70/2

D

Dalyan 25/1, 27/1
 Dalyancılar Kethüdası 14/2
 Dame izzihû 15/1, 19/1, 63/1*
 Damet mealihû 20/2, 37/1, 44/1, 63/2*
 Davud 71/1, 71/2
 Delaliye Mukataası 68/1, 68/2
 Delvine Kadısı 66/1
 Derbent 6/1
 Derbentçi 34/1
 Derviş 35/2, 36/1
 Draç 47/1, 66/1
 Draç İskelesi 47/1
 Draç Kadısı 12/1, 66/1
 Draç Kalesi 12/1
 Draç Mukataası 66/1
 Drama Kadısı 77/1
 Dideban 5/1, 62/1

* mükerrer

* mükerrer

Dimetoka Kadısı 8/1, 20/1, 28/1, 71/3

Dimetoka Mukataası 28/1, 75/1

Dimitri 4/2, 58/2

Dimitri veled-i Bali 69/1

Dimitri veled-i Bolabend 4/2

Dimo 18/2, 31/1

Dimo Yorgi 51/1

Dimoko Miton 51/1

Dimonir 51/1

Dimor Afti 51/1

Dizdar 8/2, 31/1, 43/1, 44/1, 46/1

Doğan 10/2

Dom-Nikola(?) 22/1

Donanma-i Hümâyûn 43/1, 44/1

Dukagin Kadısı 66/1

Durak bin Hasan 48/2

Durmuş 66/1

E

Edirne 8/1, 20/1, 23/2, 28/1, 56/1, 62/1, 75/1

Efton 39/1

Eğriboz 6/2

Ehl-i Kalem 11/1, 19/1

Elya 68/1, 68/2

Elyakuka 55/2

Elyur(?) 69/1

Emin 8/1, 9/2, 10/2, 11/2, 12/2, 13/1, 19/2, 20/1, 23/2, 24/1, 25/1, 28/1, 28/2, 29/2, 30/1, 30/2, 35/1, 35/2, 36/1, 38/1, 42/1, 43/1, 54/1, 58/2, 62/2, 63/3*, 66/1, 66/2, 67/1, 67/2, 68/1, 68/2, 71/1, 71/2, 71/3, 72/1, 74/1

Ergene bint-i Yaniya(?) 16/1

Erkin bint-i Bani 55/2

Ester 25/1

* mükerrer

Evkaf mütevellisi 19/2
 Evrenos Bey 36/1
 Eyak 72/1
 Eyyas 73/1
 Erzen(?) Nehri 12/1

F

Fenar 77/1
 Ferecik Kadısı 61/1
 Ferhat 63/1*, 70/1
 Filibe 44/1
 Filibe Kadısı 36/1
 Florina Kadısı 19/1, 20/2, 52/2, 77/1
 Frenk 47/1
 Frenkistan 47/1
 Fukara 39/2

G

Galata Kadısı 19/2, 68/1, 68/2
 Gallat 12/1, 12/2
 Galos İskelesi 64/1
 Gedük 8/2, 9/1
 Gelibolu 59/1, 79/2
 Gelibolu Sancağı 66/2
 Gerbeş 40/1
 Gıytan(?) 39/1
 Goril (?) 33/2
 Gümrük emini 29/1
 Gümrük-hane 68/2
 Gümülcine 2/1, 9/2, 10/1, 11/1, 54/1, 55/1
 Gümülcine Kadısı 13/2, 30/2, 65/2, 71/1, 71/2

* mükerrer

H

Hacı Amir 63/3*

Hacı İvaz 75/1

Hacı Ömer 48/1

Halil 9/1, 9/2, 10/1, 11/1, 13/2, 22/2, 30/2, 35/1, 54/1, 65/2, 69/2, 71/1, 71/2

Hamr 68/1

Hanifi 49/1

Hartun 14/1

Hasan 9/1, 9/2, 16/1, 28/1, 28/2, 37/1, 38/1, 48/2, 49/1, 49/2, 55/2, 62/1, 65/1, 66/1, 67/1, 67/2, 75/1

Hasköy 58/1

Hatice 63/2*

Havit(?) 30/2

Hayati 24/2

Hayreddin Paşa 43/1, 44/1

Hersek 77/1

Hıdır 19/1

Hızır 10/2, 19/2

Hızır 57/1, 73/1

Hisar erenleri 8/2, 25/1, 38/1, 64/1

Hoca Şaban 19/2

Hububat 12/2

Hüseyin 20/1, 22/2, 28/1, 62/2

Hüseyin bin Abdullah 75/1

Hüsrev 33/2

I-İ

Irgat 11/2

İbrahim 37/1, 70/2, 71/2

İlbasan Kadısı 14/1, 47/1

İlbasan Sancağı 14/1, 25/1, 27/1, 47/1

* mükerrer

* mükerrer

İlbasan Sancak Beyi 27/1

İltizam 2/2, 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 9/1, 12/1, 13/1, 23/2, 24/1, 29/2, 30/1, 30/2, 39/1

İlyas 67/1

İmaret 24/1, 36/1, 63/3

İncir derbendi 12/1

İnebahtı 8/2

İnebolu 56/1

İnoz 59/1

İpsala 76/1

İsa 8/1, 67/1

İsak 61/2

İshak 30/2

İshak Çelebi 64/2

İskender 24/1, 30/2, 54/1, 55/1

İskenderiye 66/1

İskenderiye Kadısı 28/2, 45/2, 47/1, 66/1

İskenderiye Mukataası 66/1

İskenderiye Sancak Beyi 35/1

İsne 34/1

İspençe 11/2

İstanbul 2/2, 19/2, 41/2, 43/1, 44/1, 60/2, 63/1, 64/1, 67/1

İstanbul Haslar Kadısı 14/2, 24/1

İstanbul Kadısı 3/1, 4/2, 5/1, 5/2, 23/2, 30/1, 30/2, 40/2, 42/1, 68/1, 68/2, 72/1

İstanbul Zindanı 2/2

İsteroz 12/1

İstimad veled-i Kesfaye 4/1

İstolni 58/1, 77/1

İzdin 6/2

K

Kadı 8/2, 10/1, 11/1, 11/2, 13/1, 15/1, 18/1, 19/1, 25/1, 27/1, 29/2, 30/1, 35/2, 64/1

Kadı-Naib 36/1

Kalamata Kadısı 11/2

Kalamata Kadısı 38/1, 39/2
Kalavirina Kadısı 69/1, 73/1, 78/1
Kalavirina Kalesi 79/1
Kale kethüdası 8/2
Kalpak-kaya 49/2
Kando Maravkov(?) 37/1
Kara Mihal 3/1, 51/1
Karadağ Kadısı 22/1
Karaferre Kadısı 67/1
Kara-karye 54/1
Kara-karye Kadısı 22/2
Karin-abad 56/1, 77/1
Karitena 33/1, 69/1, 74/2
Karlı-ili 3/2, 5/1, 31/1, 40/3, 51/1
Kartakoz(?) 69/1
Kartina Kadısı 33/1
Kasım 6/2, 17/1, 18/1
Kasım Paşa 37/1, 79/1
Kaspora 22/2
Katip 9/1, 11/1, 16/2, 18/1, 38/1, 39/1, 40/2, 64/1
Kavak 59/1, 72/2, 79/2
Kavala Kalesi 63/3, 64/2, 65/1
Kayacık Pınarı 24/2
Kefere 6/1, 7/2, 12/1, 14/1, 16/2, 30/1, 40/1, 41/1
Kester Mukataası 48/1
Keşan Kadısı 18/2
Kethüda 44/2
Kılar-ı amire 2/1
Kıssa Gölü 62/2
Kızılınka(?) 9/1, 9/2
Kilise 41/1
Koçacak Kalesi 15/1
Koçi Kavuş(?) 74/2

Koma-maji(?) 23/1
 Konice Memlehası 31/1
 Koron 37/1, 38/1, 46/1
 Koron Kadısı 16/1, 69/2
 Koron kadısı 55/2, 60/3, 67/2
 Koron Kalesi 38/1, 67/2, 69/2
 Koron Mukataası 60/3
 Kosta veled-i Kesfaye 5/1
 Kostantin 55/1, 67/2
 Kotocu 53/1
 Koton 7/1
 Köfeki Taşı 60/2, 61/1
 Köprülü Kadısı 53/2
 Kubatok(?) 56/1
 Kula 10/2
 Kunuk 63/2*
 Kurd 22/2
 Kutlu Bey 70/1
 Kükürd Madeni 42/2

L

Ladik 72/2
 Lebtakra(?) 3/2, 4/1
 Leftofçe(?) 11/1
 Leşkose(?) 56/1
 Lobkaşek(?) 69/1
 Lüfe-hardu(?) 21/1

M

Mahmud 8/1, 9/1, 28/1, 35/2, 36/1
 Mahzen 46/1
 Malkoç 71/2

* mükerrer

Manastır Kadısı 73/1, 77/1
 Marmara(?) Kadısı 39/1
 Maslahat-güzar 11/1, 69/1
 Mehmed 9/1, 10/1, 15/1, 23/2, 28/2, 48/1, 53/2, 71/1, 72/1, 75/1
 Mehmed Han 19/1
 Mehmed Kirbe(?) 8/2
 Mejaki(?) 25/1
 Memleha 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 5/2, 7/2, 21/1, 35/2, 36/1, 53/1, 71/1, 71/2, 79/2
 Merrahlık 42/2
 Mevlana Alaaddin 73/1
 Mevlana Bedreddin 33/2
 Mevlana Behram 18/1, 29/1, 50/2
 Mevlana Ebussuud 63/2
 Mevlana Hasan 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 37/1, 72/1
 Mevlana Hıdır 22/2
 Mevlana İlyas 21/1
 Mevlana Mahmud 20/1
 Mevlana Muhiddin 31/1, 63/2, 70/1
 Mevlana Muhlihiddin 69/1
 Mevlana Muslihiddin 31/1, 51/1, 52/2
 Mevlana Seyyid Celal 31/1
 Mevlana Şemseddin 9/1, 10/1, 11/1, 13/2, 30/2, 31/1, 54/1, 71/1, 71/2
 Mevlana Taceddin 6/2
 Mezraa 12/1, 24/2, 39/2, 63/2
 Mihal 58/2
 Miriyoç(?) 23/1
 Mitol 14/2
 Mora Beyi 37/1
 Mora Mukataası 19/1, 23/1, 52/2, 55/2
 Mora Nazırı 16/1, 37/1, 69/2
 Mora Sancağı 11/2, 19/1, 44/2, 46/1, 78/1
 Mora Sancak Beyi 7/1, 43/1, 43/2, 44/1, 65/1
 Mora Vilayeti 39/2

Mosad(?) 47/1

Moton Kadısı 60/1, 65/1

Moton Kalesi 37/1, 65/1, 74/2

Muhammet 65/1

Muhiddin 50/1, 70/1

Muiddin Hoca 36/1

Mukataat 8/2, 9/2, 12/1, 16/2, 17/1, 19/1, 20/1, 25/1, 31/1, 36/1, 38/1, 39/1, 40/3, 43/2, 65/2, 72/1

Mukataat Nazırı 10/1, 11/1, 13/2, 17/1, 21/1, 29/1, 30/2, 43/2, 63/2, 64/1, 65/2, 69/1, 70/1, 71/2

Murad 9/2

Musa 40/2

Musa Bali 40/2

Mustafa 4/1, 5/2, 6/2, 8/2, 37/1, 56/1, 63/3, 63/3, 65/2, 66/1, 72/1, 74/1, 79/2

Müfettiş 6/2, 19/1, 31/1, 71/1

Mühürçü 4/1, 4/2

Müslıhıddın 19/1, 62/1, 64/1

Müslüman 8/2, 16/2, 30/2, 37/1

N

Narda 21/1, 31/1, 40/3

Narh-ı Ruzı 12/1, 64/1

Narlu-dere 63/3*

Nasuh 75/1

Nasuh Çavuş 52/2

Nazır 8/2, 19/1, 31/1, 43/2, 64/1, 65/2

Nikola 3/1, 3/2, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 18/2, 41/1

Nikola Kolomeret(?) 51/1

Nikola Saki 62/2

Niş 25/1, 27/1, 66/1

Niş Mukataası 66/1

Nişan-ı Hümayûn 13/1, 72/1

* mükerrer

Nişin Gölü 37/1

O-Ö

Odabaşı 65/1

Ohri Dalyanları 13/1, 15/1, 48/1

Ohri Kadısı 15/1, 42/2

Ohri Sancağı 15/1, 25/1, 27/1, 47/1, 78/1

Oruç 17/1

Osman 5/1

Ömer 13/1

Öşür 6/1, 12/1, 12/2, 34/2, 39/2, 50/1, 60/3, 63/2

P-R

Pasışe 66/1

Pastina Memlehası 72/1

Patrik 22/1

Pençik Emmini 63/1

Pervane 12/1

Pir Ali 10/2, 73/1

Pir Mehmed 39/1, 50/2

Pirlepe Kadısı 17/1, 73/1, 77/1

Pişkeş 22/2

Portugal Cemaati 30/2

Psikopos 14/1

Rahip 14/1, 22/1, 33/2

Reaya 12/2, 25/1, 27/1, 34/1, 34/2, 42/2, 63/2, 64/1, 70/2

Rençber 11/2, 30/1

Resm-i tapu 10/2, 23/1, 62/2

Rum-ili Beylerbeyi 20/2, 63/2, 77/1

Rus-kasrı Kadısı 56/1

Rüsûm 6/1, 14/1, 22/1, 34/2

S-Ş

Salnık 31/1

Samsun 72/2

Satana(?) 69/2

Satılmış 72/2

Sefariçe 51/1

Selanık 16/2, 18/1, 29/1, 35/2, 36/1, 50/2, 58/1, 77/1

Selimun 30/2, 40/2

Selimun veled-i Urham 54/1

Sendinyo 5/2

Sendinyo veled-i Papasin 5/2

Serakin 11/1

Serfeç 17/1, 77/1

Sidre-kapsi Kadısı 18/1, 29/1

Silistre Kadısı 33/2, 77/1

Silivri 29/2

Simavna 71/3

Sinop 72/2

Sipahi 33/1, 35/1, 63/2

Siromazi(?) 23/1

Siroz 9/1, 10/1, 11/1, 18/1, 30/2, 54/1

Siroz Kadısı 63/2

Siroz Mukataası 71/1, 71/2

Siroz Mukataat Nazırı 22/2

Siyarna 51/1

Sofa(?) 20/2

Sofya Kadısı 24/2

Sol(?) 58/2

Sufi Hasan 63/3, 64/2

Sultan Ahmed 63/1

Sultan Mehmed 63/3

Sultan Selim Han 45/1

Süleyman 41/1, 41/2, 59/1

Süleyman bin Abdullah 75/1

Şahin 57/1

Şehr-emini 64/2

Şehzade Sultan 63/1

Şemseddin 31/1

Şerefeddin 56/1

Şumnu 77/1

Şurubcu Ali 73/1

T

Tabe serahû 24/1, 63/3*

Tamga 70/2

Tanrı Dağı 58/1, 77/1

Tapu 23/1, 37/1, 67/2

Tatar-bazarı 36/1, 77/1

Taygun Bey 31/1

Teaddi 25/1, 27/1

Taallül 7/2, 8/2, 14/1, 31/1, 40/2, 67/2

Tefkur Gölü 77/1

Tekuçayı 73/1

Temessük 17/1, 28/1, 37/1, 42/1, 43/2, 63/2*

Temur Hisar 11/1, 77/1

Tereke 12/2, 39/2, 64/1

Tımar 24/2, 31/1, 33/1, 38/1, 53/1, 56/1, 63/2, 64/1

Tırhala hasları 48/2, 49/1

Tırhala kadısı 50/1, 63/2, 70/1, 70/2

Tırhala kazası 50/1

Tırhala Nazırı 70/2

Tırhala sancağı 49/2, 74/1

Tırnova 77/1

Tirihani(?) 11/1

* mükerrer

* mükerrer

Topçu Başı 44/2
 Tophane-i ʿamirem 43/1, 44/1
 Tudor 21/1
 Tudorz veled-i Bolbend 3/2
 Turhan 17/1
 Tuzcu 7/2, 50/2, 53/1, 79/2

U-Ü

Urham 66/1, 72/1
 Urham Bin Şenbay
 Urham Veled-i Abak 54/1
 Usturumca 45/1, 77/1
 Ünye 72/2

V

Varna 77/1
 Vasilda 72/1
 Vatiye 49/2
 Veli bin Timur 49/1
 Venedik balyosu 64/1
 Vezzan 5/2, 71/1, 71/2
 Vidbo(?) 33/2
 Vlanhiya(?) 33/1
 Voyvoda 74/1, 50/1

Y

Yahudi 2/2, 16/2, 29/1, 30/2, 40/2, 54/1, 61/2, 66/1, 68/1, 68/2, 72/1
 Yahudiler taifesi 70/2
 Yakup 63/2, 73/1
 Yanbolu 56/1
 Yanık 63/3
 Yanya 40/2
 Yanya kadısı 21/1

Yanya Sancak Beyi 21/1, 31/1

Yasakçı 3/1

Yaya 44/2

Yenice-i Karasu 2/1, 55/1, 77/1

Yenice-i Vardar 54/1, 77/1

Yeniçeri 18/1

Yenişehir 77/1

Yol Limanı 63/3

Yorgi 4/2

Yorgi Kathu(?) 21/1

Yorgi Kondandi 51/1

Yorgi Mead(?) 23/1

Yosef veled-i Elya 54/1

Yusuf 3/2, 11/1, 13/1, 18/1, 20/2, 31/1, 33/1, 62/1

Yutok(?) 30/2

Z

Zabtomiçe 11/1

Zagorniçe 11/1

Zağra 18/1

Zeamet 41/2

Zide fazluhû 33/2

Zide kadruhû 2/2, 64/2

Zide mecduhû 16/2, 24/2, 50/2

Zihne 9/2

Zimmi 3/1, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 11/2, 14/1, 14/2, 16/1, 16/2, 18/2, 23/1, 29/1, 33/2, 37/1,
38/1, 41/1, 58/2, 62/2, 64/1, 67/2, 69/1, 69/2

Zindancı 41/2

Zü'efa 39/2

BİBLİYOGRAFYA

1. Arşiv Kaynakları

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı

370 numaralı Muhasebe-i Vilayet-i Rum-ili Defteri (937/ 1500), Yayın Nu:55, Defter-i Hâkâni Dizisi: VII, Ankara, 2001.

Osmanlı Yer Adları: I Rumeli Eyaleti(1514-1550), Ankara, 2013

2. Sözlükler

DEVELİOĞLU, Ferit; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın Kitapevi, 31.

Baskı, Ankara,2015

SAMI, Şemsettin; *Kamus-i Türki*, Çağrı Yayınları, İstanbul

3. Tetkik Eserler

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, 2. Baskı, Yayın nu: 42, İstanbul, 2000

ELKER, Salâhaddin; *Divan Rakamları*, T.T.K., Ankara, 1989.

GÖKBİLGİN, Tayyip; “Kanuni Sultan Süleyman Devri Başlarında Rumeli Eyaleti, Livaları, Şehir ve Kasabaları”, *Bellekten*, T.T.K., c.20, S.78/ Ayrıbasım, Ankara, 1956.

GÖKBİLGİN, Tayyip; *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, Enderun Kitapevi, İstanbul, 1992.

GÜNAY, Ramazan; “Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkâm Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevası ve Önemi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013/1, S.17.

GÜNDAY, Dünder; *Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları*, T.T.K., Ankara, 1989.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat; “Ferman”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, c.12, İstanbul, 1995.

MUMCU, Ahmet; “Divan-ı Hümayun”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, c.9, İstanbul, 1994,

PITCHER, Donald Edgar; *Osmanlı İmparatorluğunun Tarihsel Coğrafyası*, Çeviren: Bahar Tırnakçı, Yapı Kredi Yayınları, 4.Baskı, İstanbul, 2013.

SAHİLLİOĞLU, Halil; “Ahkâm Defteri”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, c.1, İstanbul, 1988.

SAHİLLİOĞLU, Halil; “Divan Rakamları”, *DİA*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, c.9, İstanbul, 1994.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; *Osmanlı Devleti Teşkilâtına Medhal*, T.T.K., Ankara, 1988.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilâtı*, T.T.K., 3. Baskı, Ankara, 1988.

EKLER

Ek 1. Orjinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Nuray ÖKSÜZ
Öğrenci Numarası	161211112
Enstitü Anabilim Dalı	Tarih
Programı	Yeniçağ Tarihi
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Orhan KILIÇ
Tez Başlığı (Türkçe)	1544-1545 Tarihli ve Kâmil Kepeci Tasnifi 62 Numaralı Divân-ı Hümâyûn Rumeli Ahkâm Defteri (Özet-Transkripsiyon-Dizin/s. 1-79)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

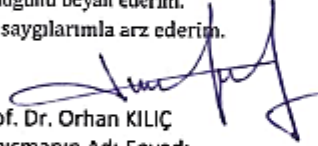
Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 172 sayfalık kısmına ilişkin, 09/Mayıs/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %3'tür.

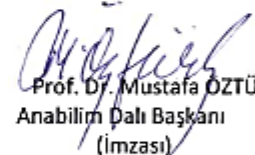
Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/âhîl
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Orhan KILIÇ
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK
Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma öncesinde intihal program raporu ile birlikte enstitüye teslim edilir.

İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

Ek 2. Orijinal Metin

KAMİL KEPECİ

(DİVAN-I HÜMAYUN AHKAM DEFTERİ)

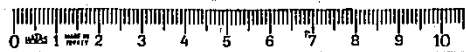
KK.d

GENEL NO: 0062

ÖZEL NO: 0002

KK.d 0062

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

وكانت له في الدنيا حياة عيشة راضية وبعثه الله يوم القيامة مع المرسلين
والله اعلم بالصواب
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
وكانت له في الدنيا حياة عيشة راضية وبعثه الله يوم القيامة مع المرسلين
والله اعلم بالصواب

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

وكانت له في الدنيا حياة عيشة راضية وبعثه الله يوم القيامة مع المرسلين
والله اعلم بالصواب
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
وكانت له في الدنيا حياة عيشة راضية وبعثه الله يوم القيامة مع المرسلين
والله اعلم بالصواب

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
وكانت له في الدنيا حياة عيشة راضية وبعثه الله يوم القيامة مع المرسلين
والله اعلم بالصواب

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

KK.d 0062

22
 قسطنطيني...
 بطريرك...
 لوكيلا...
 قسطنطين...
 والذين...
 في...
 وكان...

22
 قسطنطيني...
 بطريرك...
 لوكيلا...
 قسطنطين...
 والذين...
 في...
 وكان...

لسماوة...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...
 لخدم...

سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...
 سبب...

ÖZGEÇMİŞ

1993 yılında Elazığ' da doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. 2011 yılında liseden mezun oldu. 2012 yılında Kırıkkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünü kazandı. Bir yıl burada eğitim aldıktan sonra 2013 yılında Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Tarih bölümüne yatay geçiş yaparak buradan 2016 yılında mezun oldu.

2016 yılının güz döneminde Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Bilim Dalını kazanarak kayıt yaptırdı. Hala eğitimine burada devam etmektedir.

